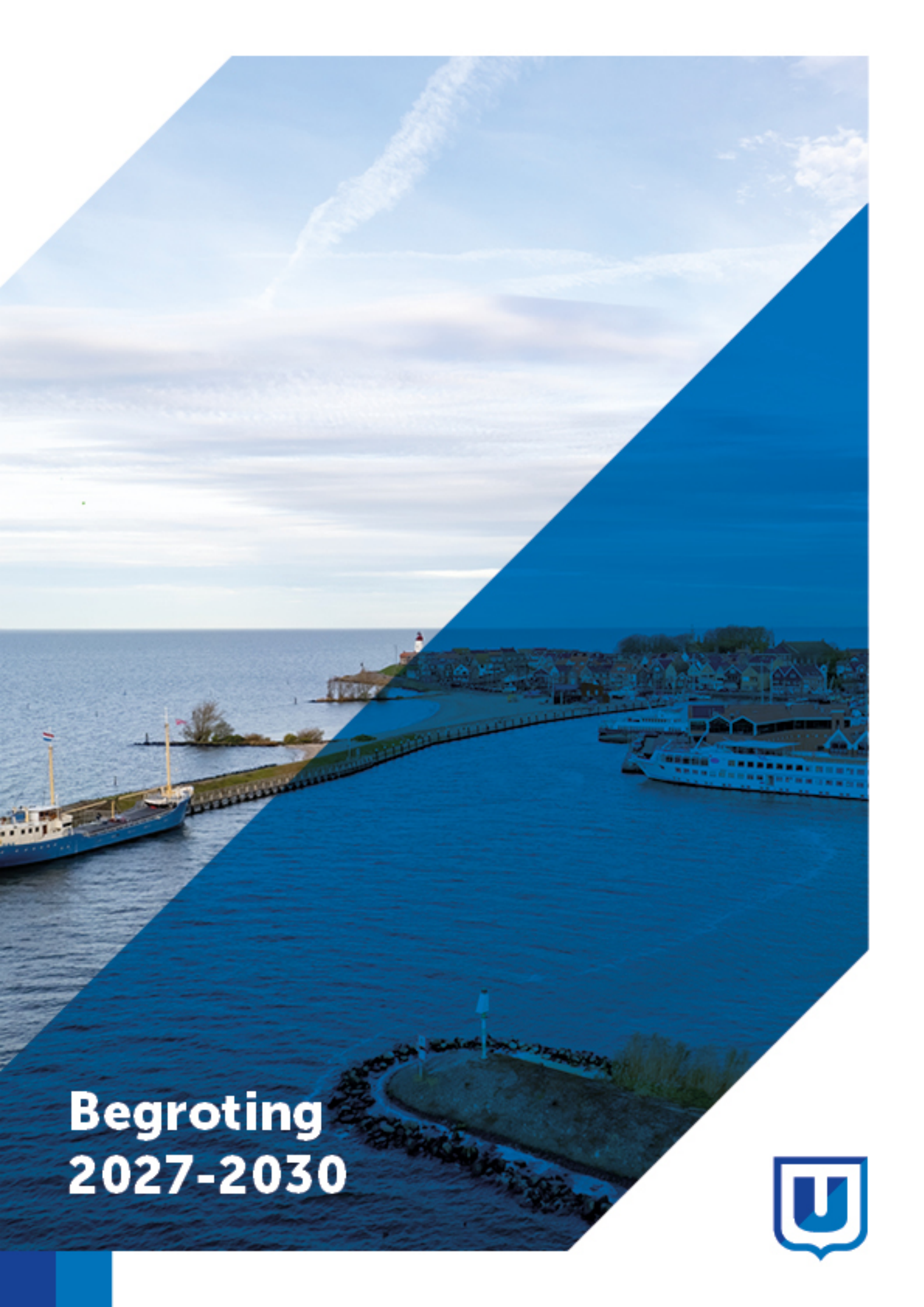

Begroting 2027-2030

Programmabegroting 2027-2030

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Leeswijzer	4
Inleiding	5
Samenvatting.....	6
Beleid	6
Investerings.....	12
Programma's	16
Bestuurlijk programma Ruimte voor leefbaarheid en groei	17
Bestuurlijk programma Veerkrachtige economie	24
Bestuurlijk programma Sterke samenleving	27
Bestuurlijk programma Bestuurskracht en samenwerking	35
Paragrafen	42
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	43
Onderhoud kapitaalgoederen.....	53
Financiering	58
Bedrijfsvoering	64
Verbonden partijen	68
Grondbeleid	79
Lokale heffingen	85
Openbaarheid	93
Financiële begroting.....	94
Meerjarenraming 2027-2030	94
Meerjarige balans	95
Overzicht baten en lasten per taakveld	96
Reserves en voorzieningen	99
Investeringsstaat	101
Incidentele baten en lasten	103
Beleidsindicatoren.....	105
Bezuinigingsmaatregelen	108
Niet meegenomen bezuinigingsvoorstellen	113

Leeswijzer

Bestuurlijke samenvatting

De bestuurlijke samenvatting geeft inzicht in de belangrijkste beleidsmatige thema's. Het financiële gedeelte geeft het meerjarenperspectief 2027-2030 weer.

Programma's

Naar aanleiding van het nieuwe coalitieakkoord is een nieuwe programmastructuur opgesteld. Deze volgt de bestuurlijke opgaven zoals in het coalitieakkoord is vastgelegd.

De programma's gaan in op de drie W-vragen: Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? En wat mag het kosten?

- Wat willen we bereiken? Per programma beschrijven we de inhoud en de doelstellingen voor de komende vier jaar.
- Wat gaan we daarvoor doen? We geven de doelstellingen voor het begrotingsjaar 2027 aan, zowel inhoudelijk als financieel.
- Wat mag het kosten? Per programma geven we de totalen aan.

Paragrafen

Naast de programma's moeten gemeenten minimaal acht verplichte paragrafen in de begroting opnemen. In de paragrafen staat belangrijke informatie voor raadsleden waarmee zij inzicht krijgen in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. De wettelijke paragrafen zijn: Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Verbonden partijen, Grondbeleid, Lokale heffingen en Openbaarheid.

Financiële begroting

Via de vaststelling van de begroting autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven. Het investeringsplan is belangrijk om inzicht te krijgen in de baten en lasten, de financiering, de reserves en voorzieningen.

De financiële begroting geeft een duidelijk beeld van de plannen en het geld dat daarvoor nodig is. Daarom hebben we ook een totaaloverzicht gemaakt met beleidsindicatoren. In dat overzicht ziet u wat de programma's opleveren voor de samenleving.

Inleiding

Urk groeit. Die groei brengt grote uitdagingen met zich mee. We willen die goed begeleiden en onze ambities waarmaken. Tegelijkertijd zijn er veel ontwikkelingen in de wereld en in Nederland die het moeilijker maken.

Bij de Kadernota 2027 informeerden wij u over een aantal dossiers die nog onzeker waren. Ook gaven wij aan nader onderzoek te plegen om te komen tot een realistische inschatting van benodigde budgetten voor de jeugdhulp.

De zomermaanden zijn gebruikt om de Programmabegroting 2027-2030 in te richten overeenkomstig de opgaven die voor ons liggen. De Programmabegroting 2027-2030 sluit nu aan bij het coalitieakkoord Groeien met Karakter zoals dat in juni 2026 door uw raad voor kennisgeving is aangenomen.

Er wordt hard gewerkt om invulling te geven aan het coalitieakkoord. Met alle middelen en inzet die we hebben, blijven we investeren in de toekomst. Dat betekent dat we keuzes maken.

Financieel perspectief

In de Kadernota 2027 stond al dat gemeenten in het algemeen minder geld krijgen. Tegelijkertijd krijgen gemeenten er meer taken bij. Ook Urk merkt dat. De VNG heeft geprobeerd om de landelijke overheid te overtuigen om de korting op het gemeentefonds terug te draaien. Dat is niet gelukt. Uw gemeenteraad wil op meerdere gebieden extra investeren. Daarom moeten we keuzes maken en een goede focus aanbrengen. Met de Kadernota 2027 heeft u op advies van het college een pakket maatregelen vastgesteld. Daarmee leek de begroting voor 2027 sluitend.

Bij de Kadernota 2027 is een aantal onderwerpen als onzeker gekwantificeerd. Daarnaast blijkt uit de Jaarrekening 2025 dat de verhoging van een aantal budgetten nodig is. De zomermaanden zijn gebruikt om nader inzicht te krijgen in de structurele verhogingen. Hierdoor ontstaat een nieuw financieel beeld dat ertoe leidt dat aanvullende maatregelen nodig zijn om een structureel sluitende begroting aan u voor te leggen. De Tussenrapportage 2026 heeft dit ook zichtbaar gemaakt. Deze aanvullende maatregelen zijn opgenomen in deze Programmabegroting.

Door het opnemen van de aanvullende maatregelen bieden wij u een structureel sluitende begroting aan.

Wij mogen onze hoop en verwachting stellen op de Heere onze God. Wij bidden en vertrouwen dat Hij ons werk zal zegenen.

Samenvatting

Beleid

Ruimte voor leefbaarheid en groei

Urk groeit beheerst en toekomstgericht. Woningbouw, bereikbaarheid, leefbaarheid, duurzaamheid, voorzieningen en identiteit worden in samenhang ontwikkeld. Randvoorwaarden als energie, drinkwater, infrastructuur en maatschappelijke draagkracht bepalen mede het tempo van de groei.

Veerkrachtige economie

Urk versterkt zijn positie als toonaangevend maritiem centrum en verbreedt tegelijk de economische basis. Haven, visserij, seafood, innovatie, onderwijs, arbeidsmarkt en bereikbaarheid worden in samenhang ontwikkeld.

Sterke samenleving

Een sterke samenleving ontstaat wanneer inwoners naar elkaar omzien, kansen krijgen om zich te ontwikkelen en kunnen rekenen op passende ondersteuning wanneer dat nodig is. Samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, kerken, vrijwilligers en professionals bouwen we aan een gemeenschap waarin iedereen mee kan doen.

Bestuurskracht en samenwerking

In 2027 werken we aan een financieel gezonde, professioneel georganiseerde en goed bestuurde gemeente. We versterken financiële sturing en control, ontwikkelen de organisatie verder en investeren in goede informatievoorziening en besluitvorming. Daarnaast werken we actief samen met regionale partners aan gezamenlijke opgaven en een sterke positie van Urk in de regio.

Financieel perspectief 2027-2030

Voor het financiële beeld kijken we naar drie documenten: de Programmabegroting 2026, de Kadernota 2027 en de Tussenrapportage 2026. Belangrijke veranderingen die tijdens het maken van deze Programmabegroting zijn doorgevoerd, lichten we apart toe.

Mutaties Kadernota 2027

In deze Programmabegroting staan de onderwerpen uit de Kadernota 2027. We lichten de aanpassingen door autonome ontwikkelingen en het realistisch opstellen van deze begroting niet meer specifiek toe. Ook de dekkingsvoorstellen uit de Kadernota 2027 zijn verwerkt, zonder extra toelichting. In de programma's lichten we wel enkele onderwerpen toe die te maken hebben de uitvoering en te bereiken resultaten uit de Kadernota 2027.

Bij de behandeling van de Kadernota 2027 is een amendement en zijn moties ingediend. Alle voorstellen hadden een dekkingsvoorstel. De amendementen zijn direct verwerkt in de Kadernota en worden niet meer apart toegelicht. Financiële gevolgen van de moties zijn niet opgenomen.

In de Kadernota 2027 is een hoofdstuk onzekerheden opgenomen. In dit hoofdstuk staan onderwerpen opgenomen die budgettair als onzeker werden beschouwd. In de zomerperiode is zekerheid ontstaan over de hoogte van de toe te voegen budgetten. Deze verwerken wij in het financieel beeld en lichten we toe bij de programma's. Het gevolg hiervan is dat wij aanvullende maatregelen moeten nemen om de begroting structureel sluitend te maken.

Mutaties Tussenrapportage 2026

Bij de Tussenrapportage 2026 hebben we ook wijzigingen doorgevoerd. In de Programmabegroting lichten de wijzigingen met een structureel effect toe.

Meerjarenbegroting (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo meerjarenbegroting 2026	2	335	438	-394
Mutaties tussen Begroting 2026 en Kadernota 2027	-25	-23	-29	215
Mutaties Kadernota 2027	82	167	-1.734	-2.180
Mutaties tussen Kadernota 2027 en Tussenrapportage 2026	-16	-16	-16	-16
Mutaties Tussenrapportage 2026	-290	-40	-40	-40
Mutaties tussen Tussenrapportage 2026 en Begroting 2027	-	-	-	-
Startpositie meerjarenbegroting 2027	-246	423	-1.381	-2.415
Mutaties begrotingsproces 2027	596	-352	818	1.689
Saldo meerjarenbegroting 2027	350	72	-563	-726

Mutaties begrotingsproces 2027

In deze begroting is een beperkt aantal wijzigingen in het financieel beeld aangebracht. Deze zijn onderstaand weergegeven.

Mutaties begrotingsproces 2027	2027	2028	2029	2030
Verwerking gevolgen van circulaire van het Rijk				
Inflatiecorrectie van 2,7% op gemeentelijke belastingen en heffingen	207.500	229.500	249.500	270.500
Financiële effecten meicirculaire 2026	251.000	-130.000	30.000	644.000
Aanpassingen begrotingen gemeenschappelijke regelingen				
Aanpassen bijdrage GR Veiligheidsregio Flevoland (VRF)	-66.000	-59.000	-59.000	-59.000
Aanpassen bijdrage GR Het Flevolands Archief (HFA)	-	-3.500	-	-
Aanpassing bijdrage GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Flevoland (GGD)	14.000	15.000	15.000	8.000
Aanpassing bijdrage GR IJsselmeergroep	44.000	-36.000	-	85.000
Structurele effecten vanuit jaarrekening 2025				
Aanpassing budget woonvoorzieningen	-266.000	-266.000	-266.000	-266.000
Aanpassing vervoers- en rolstoelvoorziening	-119.000	-119.000	-119.000	-119.000
Aanpassing budgetten jeugdhulp	-1.583.000	-1.583.000	-1.583.000	-1.583.000
Actualisatie BUIG-uitkering op basis van Meicirculaire Rijk	-194.000	-194.000	-194.000	-194.000
Overige voorstellen				
Budget huisvesting vergunninghouders	-227.000	-227.000	-227.000	-227.000
Technische aanpassingen				
Herrekenen personeelsbegroting 2027	16.000	16.000	16.000	16.000
Herrekenen kapitaallasten	224.000	-150.000	-242.000	-84.000
Dekkingsmaatregelen				
Structurele inzet van de stelpost prijsmutaties (jaarschijf 2027)	797.360	797.360	797.360	797.360
Aanpassing gemeentelijke belasting met 5% vanaf 2027	376.000	376.000	376.000	376.000
Verwachte dekking voor financiering havenkades	-	-	510.000	935.000
Taakstelling nog nader in te vullen	-	-	874.000	446.000
Bezuinigingen	1.121.000	982.000	640.000	643.000
Subtotaal	595.860	-351.640	817.860	1.688.860

Overzicht van aanvullende budgetaanpassingen ten opzichte van de Kadernota 2027.

Verwerking gevolgen van circulaires vanuit het Rijk

Wij verwerken in deze Programmabegroting de cijfers uit de Meicirculaire en herrekenen onze belastingopbrengst als gevolg van de in de Meicirculaire genoemde inflatiepercentages.

Gemeenschappelijke regelingen

Een speciaal onderwerp is de verwerking van de keuzes rond de gemeenschappelijke regelingen. In de Kadernota 2026 stond een voorstel om de bijdragen met 5% te verlagen. Op basis van een richtlijn van de provincie Flevoland hebben we deze bezuiniging voor 2027 uit de begroting gehaald.

Voor 2027 hebben we de bijdragen aangepast aan de laatste begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen. Voor 2028 en de jaren daarna houden we voorlopig vast aan het bezuinigingsvoorstel. We gaan in gesprek met de besturen van de regelingen over het verlagen van de gemeentelijke bijdragen. Dit heeft gevolgen voor het financiële beeld. In 2027 is het effect negatief.

Aanpassingen van budgetten als gevolg van de Jaarrekening 2025

Naar aanleiding van de bevindingen bij de Jaarrekening 2025 passen wij, mede in overeenstemming met de regelgeving vanuit onze toezichthouder de Provincie Flevoland budgetten aan die een structurele aanpassing behoeven. Tegelijkertijd laten wij een stelpost prijsmutaties grotendeels vrijvallen ter dekking van de gestegen prijzen.

Jeugdzorgkosten

Bij de Jaarrekening 2025 hebben wij u reeds geïnformeerd over de stijgende kosten voor jeugdzorg. Bij de Kadernota 2027 zijn de kosten van de jeugdzorg als onzekerheid gekwantificeerd. In de zomer is een onderzoek uitgevoerd of de hogere jeugdzorgkosten een structureel effect hebben. De conclusie is dat dit zo is. Daarom ramen wij in deze Programmabegroting € 1.5 miljoen structureel bij. Grotendeels heeft dit te maken met prijsstijgingen en verandering van zorgzwaarte.

Huisvesting vergunninghouders.

Gemeente Urk heeft te maken met verschillende groepen nieuwkomers waaronder vergunninghouders, Oekraïense ontheemden en arbeidsmigranten. De aard en omvang van gemeentelijke verantwoordelijkheid verschilt per doelgroep. De opgave raakt zowel aan voldoende en passende huisvesting als aan sociaal maatschappelijke vraagstukken rond inburgering, participatie, leefbaarheid en draagkracht. Voor een succesvolle opname in de gemeenschap van Urk maken wij kosten. Deze nemen wij op in de begroting.

Technische aanpassingen

Bij de begroting herberekenen wij de verwachte kapitaallasten (afschrijving en rente) op basis van de laatste inzichten. Tevens beoordelen wij de personeelslasten. Hierbij kijken wij ook of de toe te rekenen personeelslasten worden toegerekend aan de juiste begrotingsposten. Hierbij onderzoeken wij ook of de juiste kosten worden toegerekend aan de heffingen en leges.

Aanvullende maatregelen

Uit het overzicht blijkt dat de begroting in 2027 sluitend is. Dit komt doordat we aanvullende maatregelen hebben moeten nemen om te komen tot een sluitende begroting. Omdat wij enkele stijgingen van budgetten opnemen in de begroting, moeten wij voor aanvullende

dekkingsmaatregelen zorgen. In totaal is aanvullende structurele dekking noodzakelijk ten bedrage van € 1.2 miljoen vanaf 2027 en aanvullende een structurele dekking van € 1.2 miljoen vanaf 2029.

Wij delen de voorstellen in een aantal categorieën in.

- Onderuitputting op budgetten
- Efficiënte maatregelen in de organisatie
- Beleidsinhoudelijke maatregelen
- Kostprijsdekkende tarieven
- Verhoging belastingen

Onderuitputting op budgetten

Op een beperkt aantal budgetten is geconstateerd dat zich nog onderuitputting voordoet. Deze budgetten zetten wij in als aanvullende maatregel.

Efficiënte maatregelen in de organisatie

We formuleren 2 voorstellen die wij in de organisatie kunnen doorvoeren, waardoor efficiënter worden en tegelijkertijd minder budget nodig hebben.

Beleidsinhoudelijke maatregelen

Er is een aantal maatregelen geformuleerd die effecten hebben op de uitvoering van het beleid. In onze afweging hebben wij het effect van de maatregel afgewogen tegen de kosten en menen dat wij gezien ons financieel perspectief deze activiteiten te versoberen, dan wel af te bouwen.

Kostprijsdekkende tarieven

Wij nemen maatregelen om te komen tot 100% kostendekkendheid van onze leges, heffingen en tarieven. Dit doen wij om de kosten zoveel als mogelijk bij de gebruiker neer te leggen. Een uitzondering daarop zijn de leges voor begraven. Daarbij volgen wij de raadsbrede uitspraak dat 70% kostendekkendheid toereikend is.

Vanuit deze visie starten wij met het verhogen van tarieven. Indien noodzakelijk is er gekozen voor een ingroeitraject. Daarbij is bij deze Begroting een eerste stap genomen. In de bijlage treft u de concrete gevolgen aan.

Aanpassen belastingen

Bij de Programmabegroting 2026 is de voorgestelde belastingverhoging van 10% verminderd tot 5%. In deze begroting stellen wij voor deze 5% verhoging alsnog in 2027 extra door te voeren. Dit leidt tot een extra belastingopbrengst van € 376.000. Hierbij zijn wij er ons van bewust dat wij ingaan tegen de strekking van de motie om een tariefsverhoging achterwege te laten.

Daarnaast gaan wij in het financieel beeld er vanuit dat de kosten van het herstel van de havenkades worden opgebracht door cofinanciering, dan door een extra structurele bijdrage van de burgers en bedrijven op Urk.

In de bijlage is een overzicht gegeven van alle extra maatregelen die wij hebben genomen om tot een structureel sluitende begroting te komen.

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten per programma schematisch weergegeven.

Programma (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten				
Ruimte voor leefbaarheid en groei	26.143	35.985	28.564	30.625
Veerkrachtige economie	14.957	8.891	8.863	10.201
Sterke Samenleving	34.883	33.672	33.834	33.773
Bestuurskracht en Samenwerking	17.984	19.921	21.331	23.813
Totaal lasten	93.967	98.469	92.593	98.413
Baten				
Ruimte voor leefbaarheid en groei	17.545	24.774	20.105	22.173
Veerkrachtige economie	11.068	7.398	7.017	8.019
Sterke Samenleving	6.838	7.043	7.475	7.556
Bestuurskracht en Samenwerking	55.815	55.589	56.823	59.375
Totaal baten	91.266	94.804	91.420	97.123
Saldo meerjarenbegroting voor reserves	-2.701	-3.665	-1.172	-1.290
Mutaties reserves	3.050	3.737	609	564
Saldo meerjarenbegroting na reserves	350	72	-563	-726

Investeringsen

Bij de Kadernota 2027 is voor een aantal onderwerpen een investeringsvoorstel ingediend. In onderstaand overzicht is dit weergegeven. Door het vaststellen van de Programmabegroting 2027 - 2030 stemt uw raad in met het uitvoeren van deze investeringen, tenzij in het overzicht is opgenomen dat u een afzonderlijk investeringsvoorstel ter goedkeuring zult ontvangen.

Bestuurlijk programma	Investeringsvoorstel	Beschikbaar te stellen krediet
	Investeringsbudget project Hofje de Noord	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	Het beheerproject betreft hier de complete renovatie inclusief riolering. Wij krijgen voor dit projectsubsidie, waarbij de voorwaarde is dat het in 2027 uitgevoerd moet zijn. Uitvoering is nu gepland in 2027. Met de nutsbedrijven vindt nog afstemming plaats, maar mogelijk wordt dit niet integraal uitgevoerd en voeren zij in een later stadium de hun werkzaamheden uit. U wordt verzocht het totale krediet beschikbaar te stellen om het project vorm te geven.	€ 663.000
	Aanschaf voertuig wijkbeheer	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	Door de groei van Urk groeit het team wijkbeheer mee. Voor het goed uit kunnen voeren van hun werkzaamheden moet er een extra voertuig aangeschaft worden. De kapitaallasten zijn al opgenomen bij de Kadernota 2027. U wordt verzocht het investeringsbudget beschikbaar te stellen om het voertuig te kunnen aanschaffen.	€ 70.000
	Aanschaf nieuwe versnipperaar	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	Voor het groenonderhoud van de gemeente Urk wordt een versnipperaar gebruikt. Deze moet worden vervangen. De kapitaallasten zijn al opgenomen bij de Kadernota 2027. U wordt verzocht om het investeringsbudget beschikbaar te stellen om een nieuwe versnipperaar aan te kunnen schaffen.	€ 65.000
	Aanschaf voertuig begraafplaats	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	Om de begraafplaats te kunnen onderhouden is het noodzakelijk om grond te kunnen verzetten. Hiervoor gebruikt de gemeente Urk een voertuig die deze werkzaamheden kan uitvoeren. Het huidige voertuig is aan vervanging toe. De kapitaallasten zijn al opgenomen bij de Kadernota 2027. U wordt verzocht om het investeringsbudget beschikbaar te stellen om een nieuw voertuig aan te kunnen schaffen.	€ 100.000
	Omvorming armaturen openbare ruimte naar LED 2027	

Ruimte voor leefbaarheid en groei	In de Kadernota 2027 is een bezuiniging goedgekeurd voor het omvormen van de conventionele armaturen naar LED-armaturen. Voor 2027 is er een investeringsbudget van 250.000 nodig om de bezuiniging te kunnen realiseren. U wordt verzocht om het investeringsbudget beschikbaar te stellen.	€ 250.000
	Omvorming armaturen openbare ruimte naar LED 2028	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	In de Kadernota 2027 is een bezuiniging goedgekeurd voor het omvormen van de conventionele armaturen naar LED-armaturen. Voor 2028 is er een investeringsbudget van 250.000 nodig om de bezuiniging te kunnen realiseren. U wordt verzocht om het investeringsbudget beschikbaar te stellen.	€ 250.000
	Project Abbert omvorming elementen naar asfalt	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	De voorbereiding voor het project is gestart in 2026. In dit project wordt de verharding van de Abbert vervangen door asfalt. De kapitaallasten zijn al opgenomen bij de Kadernota 2027. In 2027 is een investeringsbudget nodig van € 650.000. U wordt verzocht het investeringsbudget beschikbaar te stellen om de voorbereiding van het project vorm te kunnen geven.	€ 650.000
	Project Vervanging rijbaan de Vlietstroom	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	In het kader van het beheerproject vervanging rijbaan de Vlietstroom zijn bij de Kadernota 2027 kapitaallasten geraamd. In 2027 is een investeringsbudget nodig van € 598.000. U wordt verzocht het investeringsbudget beschikbaar te stellen om de voorbereiding van het project vorm te kunnen geven.	€ 598.000
	Project Vervanging Rijbaan Stortemelk	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	In het kader van beheerproject vervanging rijbaan Stortemelk zijn bij de Kadernota 2027 kapitaallasten geraamd. In 2027 is een investeringsbudget nodig van € 687.000. U wordt verzocht het investeringsbudget beschikbaar te stellen om de voorbereiding van het project vorm te kunnen geven.	€ 687.000

	Vorbereidingsbudget voor het project vervanging de Langedam vervanging (Grote Fok - Akkers)	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	In het project vervanging de Langedam (Grote Fok - Akkers) vragen wij een voorbereidingskrediet aan. Het project betreft voornamelijk riolering vervanging en eventueel groot onderhoud van de weg. U wordt verzocht het voorbereidingsbudget beschikbaar te stellen om de voorbereiding van het project vorm te kunnen geven en af te kunnen stemmen met nutsbedrijven. Uitvoering vindt naar verwachting plaats na 2030. Bij de Kadernota 2027 zijn de kapitaallasten op van het voorbereidingsbudget van € 112.000 geraamd.	€ 112.000
	Bijdrage in een hoogwaardige fietsroute	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	De gemeente gaat samen met de provincie en de gemeente Noordoostpolder werken aan de realisatie van een doorfietsroute van Urk via Emmeloord naar Marknesse. Deze route moet de bestaande fietsverbinding veiliger en aantrekkelijker maken. Om dit te bereiken is er op 27 november 2025 een intentieverklaring getekend door de gemeenten en provincie. Deze verklaring is nadrukkelijk getekend met het voorbehoud van financiering. De provincie vraagt van ons een bijdrage van ongeveer € 500.000. Met deze € 500.000 kunnen we de verbetering van de route binnen Urk bekostigen. De kapitaallasten zijn opgenomen in de Kadernota 2027. Wij verzoeken u het investeringsbudget van € 500.000 beschikbaar te stellen.	€ 500.000
	Bijdrage sportboulevard	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	De openbare ruimte rondom sporthal De Schelp en het zwembad heeft niet de kwaliteit die we willen. Begin 2027 zal een visie op het gebied worden aangeboden die een betere uitgifte van beschikbare percelen voor verenigingsgebouwen mogelijk maakt en een inrichting van de openbare ruimte die zal bijdragen aan veilige omgeving. De kapitaallasten zijn al in de Kadernota 2027 opgenomen. Wij verzoeken u het investeringsbudget van € 600.000 beschikbaar te stellen.	€ 600.000

In het tweede overzicht treft u de onderwerpen aan waarvoor een separaat voorstel zal worden toegezonden. In de begroting zijn daar wel de kapitaallasten van meegenomen, maar het daadwerkelijke investeringsvoorstel moet separaat worden goedgekeurd.

Bestuurlijk programma	Overzicht waar een separaat investeringsvoorstel van volgt	Beschikbaar te stellen bedrag
	Nieuwe startersleningen SVn	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	Bij het verstrekken van startersleningen via SVn draagt de gemeente de rentekosten over het doorgeleende bedrag gedurende de eerste drie jaar. Dit volgt uit het model waarbij starters in deze periode rentevrij lenen, terwijl de gemeente wel rente betaalt aan SVn over het opgenomen kapitaal (€ 2 miljoen). De gemeente moet deze rentelasten meenemen in de financiële dekking van de regeling. Na drie jaar betalen de leners zelf rente, waardoor de rentelast voor de gemeente wordt vergoed. Wij nemen nu het financieel effect op in het financieel beeld. Het gereserveerde bedrag in de Kadernota 2027 nemen wij op in de Programmabegroting. Via een apart investeringsvoorstel zal u gevraagd worden een investeringsbudget voor de startersleningen te verstrekken.	€ 2 miljoen
	Ontwikkeling Lemsterhoek	
Ruimte voor leefbaarheid en groei	Het betreft hier een reservering voor een bijdrage in de ontwikkeling openbare ruimte Lemsterhoek. Het betreft hier kapitaallasten van een investeringsbedrag van € 2.000.000. Het gereserveerde bedrag in de Kadernota 2027 nemen wij op in de Programmabegroting. U zult via een apart investeringsvoorstel gevraagd worden een investeringsbudget beschikbaar te stellen.	€ 2 miljoen
	Investering herstel havenkades	
Veerkrachtige economie	Ofschoon nog veel onzeker is, staat vast dat er voor de havenkades op Urk flinke investeringsbedragen noodzakelijk zijn. Of gemeente Urk alleen voor deze kosten staat, is nog niet zeker. Wij gaan uit van cofinanciering van andere overheden. Aangezien deze opbrengsten nog niet bekend zijn, is hier in de berekening van de kapitaallasten nog geen rekening gehouden. Uitgangspunt bij de berekening is een investeringsbedrag van € 10 miljoen per jaar gedurende 2028 en 2029. Samen met het voorbereidingsbudget betreft het hier een investeringsbedrag van € 22 miljoen. In 2027 bereiden wij het project verder voor en komen medio 2027 met een afzonderlijk kredietvoorstel.	€ 22 miljoen

Programma's

Bestuurlijk programma Ruimte voor leefbaarheid en groei

Thema's

1. Groei Urk 2050 en ruimtelijke ontwikkeling
2. Wonen en leefomgeving
3. Bereikbaarheid en infrastructuur
4. Energie, drinkwater, duurzaamheid en netcongestie
5. Openbare ruimte, duurzaamheid en leefbaarheid
6. Afval, circulariteit en rentmeesterschap

Wat willen we bereiken?

Urk groeit. Daarom werken we aan een toekomstbestendige leefomgeving waarin wonen, werken, voorzieningen en bereikbaarheid in balans zijn. We maken keuzes die passen bij de identiteit van Urk en die ruimte bieden aan huidige en toekomstige generaties.

Met de visie Groei Urk 2050 en ruimtelijke ontwikkeling geven we richting aan de ontwikkeling van ons dorp. Daarbij kijken we naar woningbouw, economie, bereikbaarheid, duurzaamheid en leefbaarheid in samenhang. Samen met regionale partners onderzoeken we de mogelijkheden voor verdere ontwikkeling van Urk en werken we aan de toekomst van onder meer Urk-Oost, Noorderzand en de recreatieve randzone.

Binnen het thema Wonen en leefomgeving zetten we in op voldoende betaalbare en passende woningen voor verschillende doelgroepen. Versnelling van de woningbouw is nodig om de druk op de woningmarkt te verlagen en inwoners zicht te geven op een passende woning. Tegelijkertijd bewaken we de kwaliteit van de woonomgeving en de leefbaarheid van onze wijken.

Een groeiend Urk vraagt om goede Bereikbaarheid en infrastructuur. Daarom blijven we investeren in verkeersveiligheid, goede ontsluitingen en een sterke lobby voor verbeteringen van de N50, het openbaar vervoer en toekomstige spoorverbindingen.

Binnen Energie, drinkwater, duurzaamheid en netcongestie werken we aan een betrouwbare energie- en drinkwatervoorziening als basis voor wonen en ondernemen. Samen met onze partners zoeken we naar oplossingen die de groei van Urk mogelijk maken.

Ook investeren we vanuit Openbare ruimte, duurzaamheid en leefbaarheid in een veilige, schone en groene leefomgeving. Daarnaast stimuleren we vanuit Afval, circulariteit en rentmeesterschap beter afval scheiden, hergebruik van grondstoffen en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onze leefomgeving. Zo houden we Urk aantrekkelijk voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Wat gaan we doen?

Beleidsinhoudelijk:

Thema 1 Groei Urk 2050 en ruimtelijke ontwikkeling

We gaan aan de slag met het opstellen van een langetermijnvisie Groei Urk 2050. Dit visiedocument zal richtinggevend zijn voor de actualisatie van de Omgevingsvisie als integraal ruimtelijk kompas voor wonen, economie, mobiliteit, energie, gezondheid, veiligheid en maatschappelijke voorzieningen.

Ook gaan we verder, in samenwerking met Noordoostpolder, provincie en Rijk, met het onderzoeken van regionale ontwikkelruimte en een mogelijke grenswijziging.

We maken een begin met het opstellen van integrale toekomstvisies voor strategische gebieden en werken de recreatieve randzone uit met aandacht voor natuurbeleving, recreatie, sport en leefkwaliteit. We volgen de BOB structuur bij het ontwikkelen van de visie op Noorderzand en werken daarbij verder op basis van eerdere aan de raad voorgelegde stukken. Voor Lemsterhoek geldt dat de resultaten van het gebiedsproces uitgangspunt vormen voor het vervolg.

Thema 2 Wonen en leefomgeving

In 2027 gaan we verder met de woningbouw in De Akkers en het voorbereiden van uitgifte in deelgebied Het Eiland en het Centrumgebied in de Zeeheldenwijk.

We ontwikkelen beleid voor ouderenhuisvesting, kwetsbare doelgroepen, urgentie en wonen met zorg, waaronder Adullam en De Rentmeester aan de Staartweg.

Het omgevingsprogramma Oud Urk is de basis voor het borgen van woonkwaliteit, zondagsrust, verkeers- en parkeerdruk en beheersbare toeristische ontwikkeling in het oude dorp.

Thema 3 Bereikbaarheid en infrastructuur

We zetten de lobby en samenwerking voor OV-verbindingen, Lelylijn en N50 verder voort en werken verbeteringen aan de hoofdontsluitingen, met prioriteit voor Spuiweg en Domineesweg uit.

Thema 4 Energie, drinkwater, duurzaamheid en netcongestie

Het versterken van energie-infrastructuur en drinkwaterzekerheid in overleg met netbeheerders, Vitens, provincie, Rijk en lokaal bedrijfsleven krijgt de benodigde aandacht.

We verkennen het ondersteunen van energieopslag, batterijopslag, slimme energiesystemen en collectieve oplossingen. Ook energiehub, lokale opwek voor Port of Urk en MSNF en een mogelijk energie-eiland.

We faciliteren ondernemersinitiatieven en voeren structureel overleg met onze strategische partners BKU en VVU.

In het Klimaatakkoord (2019) heeft het Rijk afgesproken dat er in 2050 bijna helemaal geen uitstoot van CO₂ meer mag zijn. Dit is lokaal verwerkt in de omgevingsvisie. Daarin staat onder andere dat we in 2050 CO₂-neutraal willen zijn. Dat wil zeggen dat de energie die op Urk wordt gebruikt volledig groen en duurzaam wordt gemaakt. De insteek is om te zorgen voor een betrouwbare, duurzame en toekomstbestendige energie- en drinkwatervoorziening als randvoorwaarde voor wonen, economie en groei. Om dit te versterken zullen onderstaande punten worden onderzocht en gekeken naar de haalbaarheid.

- Versterken van energie-infrastructuur en drinkwaterzekerheid in overleg met netbeheerders, Vitens, provincie en Rijk.

- Ondersteunen van energieopslag, batterijopslag, slimme energiesystemen en collectieve oplossingen.
- Verkennen van energiehubs, lokale opwek en een mogelijk energie-eiland.
- Onderzoeken van innovatieve energievormen, waaronder SMR's en waterstof, binnen landelijke en regionale kaders.
- Verkennen van lokale energievoorziening voor Port of Urk en MSNF.
- Uitvoeren van het warmteprogramma nieuw voor nieuw en uitwerken van een betaalbare energietransitie.
- Faciliteren van ondernemersinitiatieven en structureel overleg met BKU, VVU en Seafoodcluster.

Thema 5 Openbare ruimte, duurzaamheid en leefbaarheid

Verbeteren van kwaliteit en leefbaarheid van de openbare ruimte

De kwaliteit en leefbaarheid van de openbare ruimte op peil houden of verbeteren is een steeds grotere opgave binnen de huidige budgetten. Om grip te houden op wat nodig is, ronden we de beheerplannen voor Groen, Civiele Kunstwerken en Wegen af, waarbij inzicht wordt gegeven welke keuzes kunnen worden gemaakt en welke consequenties deze keuzes hebben. Dit helpt bij het actualiseren van plan voor Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Het huidige plan loopt in 2027 af waardoor een nieuw plan voor de periode erna vastgesteld moet worden. We blijven de openbare ruimte integraal benaderen met het oog op leefbaarheid, ontmoeting, gezondheid, veiligheid en een aantrekkelijke woonomgeving. Welke kosten en investeringen daarbij nodig zijn en hoe dit in relatie staat tot de huidige budgetten, komt hieruit voort.

Verbeteren van speel- en ontmoetingsplekken

We geven uitvoering aan het beleidsplan Samen naar buiten – Spelen sporten en ontmoeten in de openbare ruimte 2025-2035. Dit betekent dat we op een aantal locaties speelplekken verwijderen en op een aantal andere locaties speeltoestellen vervangen, toevoegen of vergroenen.

Vergroenen en klimaatbestendig inrichten van de leefomgeving

Daar waar de openbare ruimte aan vervanging toe is, zoeken we waar mogelijk naar toepassingen die aan onze doelstellingen van vergroenen en klimaatbestendig inrichten bijdragen. Waar mogelijk voegen we groen toe in plaats van verharding. Bewoners blijven we door middel van subsidieregelingen en acties zoals “Operatie Steenbreek” stimuleren groen toe te voegen en water op eigen terrein te bergen.

Veilige en toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte

Een goede openbare ruimte is duurzaam, vandalismebestendig en nodigt uit tot ontmoeten, spelen en bewegen. Hiervoor kijken we naar het materiaalgebruik en stellen we eisen aan zowel de inrichting, maar ook het beheer van de openbare ruimte. We houden daarbij vast aan het mantra veilig, heel, schoon, waarbij we functionaliteit, gebruik en leefbaarheid verkiezen boven esthetiek. Het doel is om een veilige, groene en aantrekkelijke leefomgeving te realiseren voor alle Urkers.

Thema 6 Afval, circulariteit en rentmeesterschap

Het streven is om te werken aan een schone, duurzame en leefbare omgeving. Dit willen we bereiken door meer afvalscheiding, minder zwerfval en grotere bewustzijn rondom duurzaamheid, circulariteit en rentmeesterschap.

Het grondstoffenplan Urk 2025-2028 bevat verschillende maatregelen op het gebied van afvalscheiding. Het richt zich op het beter scheiden van afval en het omzetten van afval naar waardevolle grondstoffen. De volgende doelstellingen zijn hierin afgesproken:

- Minimaal 75% gescheiden ingezameld afval in 2027;
- Maximaal 100 kg restafval per inwoner in 2027;
- Een beheersbare afvalstoffenheffing.

Circulariteit en rentmeesterschap

In een circulaire economie is afval de nieuwe grondstof. Vrijwel alle producten die Nederlanders in de toekomst gebruiken zullen steeds opnieuw worden gebruikt. Er is geen sprake meer van de lijn: produceren, consumeren en daarna weggooien. Hergebruik spaart niet alleen grondstoffen en het milieu, het stimuleert ook innovatie, nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid. Als rentemeester gaan wij zo zuinig mogelijk om met de schepping. Dit doet de gemeente Urk concreet door zich te richten op circulaire inkoop en aanbesteding. Maar ook door circulariteit binnen bouw en beheer integraal mee te nemen. Een belangrijk aspect is ook de consumptie van goederen en duurzaam voedsel. En natuurlijk is daarin het bedrijfsleven een belangrijke stakeholder.

Financieel gerelateerd:

Algemeen:

Bij de Kadernota 2027 is u binnen de programma's volgens de oude structuur een aantal voorstellen aangereikt. In deze Programmabegroting worden de onderwerpen nader toegelicht, rekening houdend met de nieuwe programma-indeling uit het coalitieakkoord Groeien met karakter. Waar nodig wordt een investeringsbudget gevraagd. Waar afgeweken wordt van de reeds genoemde bedragen in de Kadernota 2027 wordt dit expliciet aangegeven.

Thema 1 Groei Urk 2050 en ruimtelijke ontwikkeling

Versterken risicomanagement en planeconomie binnen de grondexploitaties

Gemeente Urk loopt risico's met haar grondexploitaties. Zowel op het terrein van risicomanagement als de kwetsbaarheid van de belangrijke functie van planeconoom. Het is door de externe accountant en het team verbijzonderde interne controle meermaals aangegeven dat hierin verbetering tot stand moet komen, door het organiseren van een achterwachtfunctie. Beide taken worden in 2027 vanuit de grondexploitaties betaald. Voor de jaren daarna kan dat niet meer en zullen deze taken vanuit de reguliere exploitatie moeten worden betaald. Het gereserveerde bedrag in de Kadernota 2027 nemen wij op in de Programmabegroting 2027-2030.

Thema 2 Wonen en leefomgeving

Nieuwe startersleningen SVn tot maximaal € 2.000.000 euro

Bij het verstrekken van startersleningen via SVn draagt de gemeente de rentekosten over het doorgeleende bedrag gedurende de eerste drie jaar. Dit volgt uit het model waarbij starters in deze periode rentevrij lenen, terwijl de gemeente wel rente betaalt aan SVn over het opgenomen kapitaal (€ 2 miljoen). De gemeente moet deze rentelasten meenemen in de financiële dekking van de regeling. Na drie jaar betalen de leners zelf rente, waardoor de rentelast voor de gemeente wordt vergoed. Het gereserveerde bedrag in de Kadernota 2027 nemen wij op in de Programmabegroting 2027-2030. Via een apart investeringsvoorstel zal u gevraagd worden een investeringsbudget voor de startersleningen te verstrekken.

Strategische gronden

Gemeente Urk heeft strategische gronden aangekocht. Deze worden verpacht. De pacht is niet toereikend om de rentelasten van de strategische gronden te dekken. We ramen hier het verschil. Het benodigde bedrag is € 60.000 structureel. Zodra de gronden worden verkocht, corrigeren wij de begroting. Het gereserveerde bedrag in de Kadernota 2027 nemen wij op in de Programmabegroting 2027-2030.

Ontwikkelingen Lemsterhoek

Het betreft hier een reservering voor een bijdrage in de ontwikkeling openbare ruimte Lemsterhoek. Het betreft hier kapitaallasten van een investeringsbedrag van € 2.000.000. Het gereserveerde bedrag in de Kadernota 2027 nemen wij op in de Programmabegroting 2027-2030. U zult via een apart investeringsvoorstel gevraagd worden een investeringsbudget beschikbaar te stellen.

Thema 3 Bereikbaarheid en infrastructuur

Wij verwachten in 2027 het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) te vernieuwen. In de Kadernota 2027 is financiële ruimte gecreëerd om de navolgende projecten voor te kunnen bereiden. Het gereserveerde bedrag in de Kadernota 2027 nemen wij op in de Programmabegroting 2027-2030. U wordt gevraagd meerdere investeringsbudgetten in deze Programmabegroting te verstrekken.

Project Hofje de Noord

Het beheerproject betreft hier de complete renovatie inclusief riolering. Wij krijgen voor dit project subsidie, waarbij de voorwaarde is dat het in 2027 uitgevoerd moet zijn. Uitvoering is nu gepland in 2027. Met de nutsbedrijven vindt nog afstemming plaats, maar mogelijk wordt dit niet integraal uitgevoerd en voeren zij in een later stadium hun werkzaamheden uit. U wordt verzocht het totale krediet beschikbaar te stellen om het project vorm te geven. De kapitaallasten zijn al opgenomen bij de Kadernota 2027.

Project Abbert omvorming elementen naar asfalt

De voorbereiding voor het project is gestart in 2026. In dit project wordt de verharding van de Abbert vervangen door asfalt. De kapitaallasten zijn bij de Kadernota 2027 geraamd en verwerken wij nu in de Programmabegroting 2027-2030. In 2027 is een investeringsbudget nodig van € 650.000. U wordt verzocht het investeringsbudget beschikbaar te stellen om het project uit te kunnen voeren.

Project Vervanging rijbaan de Vliestroom

In het kader van het beheerproject "Vervanging rijbaan de Vliestroom" zijn bij de Kadernota 2027 kapitaallasten geraamd. Deze verwerken wij nu in de Programmabegroting 2027-2030. In 2027 is een investeringsbudget nodig van € 598.000. U wordt verzocht het investeringsbudget beschikbaar te stellen om het project uit te kunnen voeren.

Project Vervanging Rijbaan Stortemelk

In het kader van beheerproject "Vervanging rijbaan Stortemelk" zijn bij de Kadernota 2027 kapitaallasten geraamd. Deze verwerken wij nu in de Programmabegroting 2027-2030. In 2027 is een investeringsbudget nodig van € 687.000. U wordt verzocht het investeringsbudget beschikbaar te stellen om het project uit te kunnen voeren.

Onderlinge relatie van projecten

Zowel het project Abbert, Vliestroom als Stortemelk hebben met elkaar te maken. De laatste twee projecten kunnen pas starten nadat het eerste project is uitgevoerd. Daarnaast ligt er een

afhankelijkheid van de ontwikkelingen van de Energie Coöperatie Bedrijven Urk en de netverzwaring die loopt. Dit maakt dat de planning gebaseerd is op de huidige inzichten.

[Vorbereidingsbudget voor het project renovatie Almerelaan/Hofsteeplein](#)

Voor het project "Vervanging de Langedam (Grote Fok - Akkers)" zijn bij de Kadernota 2027 kapitaallasten voor het vorbereidingsbudget van € 112.000 geraamd. Deze verwerken wij nu in de Programmabegroting 2027-2030. Het project betreft voornamelijk vervanging van riolering en eventueel groot onderhoud aan de weg. U wordt verzocht het vorbereidingsbudget beschikbaar te stellen om de voorbereiding van het project vorm te kunnen geven. En de afstemming met de nutsbedrijven op te kunnen pakken. Uitvoering vindt naar verwachting na 2030 plaats.

[Vorbereidingsbudget voor het project vervanging de Langedam vervanging \(Grote Fok - Akkers\)](#)

Voor het project "Vervanging de Langedam (Grote Fok - Akkers)" zijn bij de Kadernota 2027 kapitaallasten voor het vorbereidingsbudget van € 112.000 geraamd. Deze verwerken wij nu in de Programmabegroting 2027-2030. Het project betreft voornamelijk vervanging van riolering en eventueel groot onderhoud aan de weg. U wordt verzocht het vorbereidingsbudget beschikbaar te stellen om de voorbereiding van het project vorm te kunnen geven. Uitvoering vindt naar verwachting plaats in 2028 of 2029.

[Toevoeging kapitaallasten IBOR](#)

Wij voegen een budget toe voor kapitaallasten aan IBOR. Bij eerdere bezuinigingen is het budget voor kapitaallasten aan IBOR geschrapt. Deze zijn echter wel noodzakelijk voor de vervanging van diverse wegen. Het betreft hier € 126.000 structureel. Deze middelen zetten wij gelijk in ter dekking van bovengenoemde projecten. Per saldo resteert een bedrag van € 22.000 voor 2027. Deze voegen wij toe aan het budget IBOR in de Programmabegroting 2027-2030.

[Invulling motie biodiversiteit Urkerweg](#)

Bij de bespreking van de Tussenrapportage 2025 is in de gemeenteraadsvergadering van 2 oktober 2025, een motie aangenomen om het investeringsbudget voor de biodiversiteit Urkerweg in te trekken. Hierbij geven wij gevolg aan deze motie door het investeringsbudget af te sluiten. Wij verwerken de financiële gevolgen in de Programmabegroting 2027-2030. Er valt € 14.000 structureel vrij.

[Bijdrage in een hoogwaardige fietsroute](#)

De gemeente gaat samen met de provincie en de gemeente Noordoostpolder werken aan de realisatie van een doorfietsroute van Urk via Emmeloord naar Marknesse. Deze route moet de bestaande fietsverbinding veiliger en aantrekkelijker maken. Om dit te bereiken is er op 27 november 2025 een intentieverklaring getekend door de gemeenten en provincie. Deze verklaring is nadrukkelijk getekend onder het voorbehoud van financiering. De provincie vraagt van ons een bijdrage van € 500.000. Met deze € 500.000 kunnen we de verbetering van de route binnen Urk bekostigen. Bij de Kadernota 2027 zijn de kapitaallasten gereserveerd in het financieel beeld. Wij nemen deze bedragen nu op in de Programmabegroting 2027-2030. Wij verzoeken u het investeringsbudget van € 500.000 beschikbaar te stellen.

[Bijdrage sportboulevard](#)

De openbare ruimte rondom sporthal De Schelp en het zwembad heeft niet van de kwaliteit die we willen. In 2026 zal een visie op het gebied worden aangeboden die zal zorgen voor een betere uitgifte van beschikbare percelen voor verenigingsgebouwen en een inrichting van de openbare ruimte die zal bijdragen aan veilige omgeving. Voor het verbeteren van de inrichting zijn bij de Kadernota 2027 kapitaallasten gereserveerd. Deze nemen wij nu op in de

Programmabegroting 2027-2030. Wij verzoeken u het investeringsbudget van € 600.000 beschikbaar te stellen.

Invulling motie langzaam verkeer

De gemeenteraad heeft een motie aangenomen voor het maken van een verbinding voor langzaam verkeer tussen de Zeeheldenwijk en Port of Urk. Wij hebben bij de Kadernota 2027 een structureel bedrag van € 130.000 gereserveerd aan kapitaallasten vanaf 2029. Deze nemen wij nu op in de Programmabegroting 2027-2030.

Thema 5 Openbare ruimte, duurzaamheid en leefbaarheid

Onderhoudskosten gebouw begraafplaats en toiletgebouw strand

Voor het gebouw op de begraafplaats en het toiletgebouw strand waren nog geen structurele onderhoudskosten geraamd. Bij de Kadernota 2027 hebben wij dit geraamd. Wij passen de Programmabegroting 2027-2030 hierop aan.

Wat mag het kosten?

Programma (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten				
Groei Urk en ruimtelijke ontwikkeling	1.874	1.999	1.998	1.998
Wonen en Leefomgeving	11.774	14.201	14.033	16.114
Bereikbaarheid en infrastructuur	1.836	9.995	2.448	2.435
Energie, drinkwater, duurzaamheid en net	1.311	723	723	723
Openbare ruimte, duurzaamheid en leefbaar	4.563	4.518	4.477	4.471
Afval, circulariteit en rentmeesterschap	4.785	4.549	4.885	4.884
Totaal lasten	26.143	35.985	28.564	30.625
Baten				
Groei Urk en ruimtelijke ontwikkeling	1	1	1	1
Wonen en Leefomgeving	9.875	12.404	12.424	14.492
Bereikbaarheid en infrastructuur	127	4.816	127	127
Energie, drinkwater, duurzaamheid en net	326	326	326	326
Openbare ruimte, duurzaamheid en leefbaar	556	556	556	556
Afval, circulariteit en rentmeesterschap	6.660	6.671	6.671	6.671
Totaal baten	17.545	24.774	20.105	22.173
Saldo meerjaren begroting voor reserves	-8.598	-11.211	-8.459	-8.452
Mutaties reserves	-	-12	-12	-12
Saldo meerjaren begroting na reserves	-8.598	-11.223	-8.471	-8.464

Bestuurlijk programma Veerkrachtige economie

Thema's

1. Maritieme economie
2. Visserij
3. Havens
4. Diversificatie van de economie
5. Kennisontwikkeling en economische groei

Wat willen we bereiken?

De economie van Urk is sterk en ondernemend. Om ook in de toekomst werkgelegenheid en welvaart te behouden, bouwen we verder op onze maritieme kracht en creëren we tegelijkertijd ruimte voor nieuwe economische kansen.

Binnen Maritieme economie versterken we de positie van Urk als toonaangevend maritiem centrum. We werken samen met ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden aan innovatie, verduurzaming en een sterke economische ontwikkeling van de maritieme sector.

De Visserij blijft daarbij een belangrijke pijler onder de Urker economie en identiteit. We blijven ons inzetten voor een toekomstbestendige visserijsector en ondersteunen initiatieven die bijdragen aan innovatie, ondernemerschap en een sterke positie van Urk binnen landelijke en Europese ontwikkelingen.

Ook investeren we in de verdere ontwikkeling van onze havens. De bestaande haven en Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland zijn belangrijk voor de economische groei van Urk en de regio. Daarom werken we aan een goede bereikbaarheid, passende voorzieningen en een samenhangende ontwikkeling van beide havengebieden.

Met Diversificatie van de economie vergroten we de economische weerbaarheid van Urk. Naast de maritieme sector bieden we ruimte aan onder meer de bouw, ICT, zorg, circulaire economie, detailhandel en recreatie. Zo ontstaat een gezonde economische balans en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers.

Tot slot zetten we in op Kennisontwikkeling en economische groei. Goed onderwijs, vakmanschap en talentontwikkeling zijn onmisbaar voor de economie van morgen. Daarom versterken we de samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Met de doorontwikkeling van de Maritieme Campus en aandacht voor een leven lang ontwikkelen investeren we in talent, innovatie en een sterke arbeidsmarkt.

Zo bouwen we aan een veerkrachtige economie die werkgelegenheid biedt, kansen creëert en bijdraagt aan brede welvaart voor Urk.

Wat gaan we doen?

Beleidsinhoudelijk:

Maritieme economie

Om de maritieme economie te ondersteunen is er een heel palet aan initiatieven die we oppakken. Deze zullen in samenhang uitgevoerd worden en het betreft hier met name processen die afhankelijk van de fase meer of minder personele inzet vragen. Het betreft: het positioneren van Urk als maritiem centrum en blauw economisch cluster, het ontwikkelen van een samenhangende economische agenda voor haven, visserij, seafood en maritieme dienstverlening.

Het Stimuleren van maritieme innovatie, verduurzaming en circulariteit, het versterken van samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs, kennisinstellingen en overheid. Het benutten van kansen rond Defensie, veiligheid en strategische ontwikkeling, het versterken van het regionale economische profiel en samenwerking met Port of Zwolle, provincie en Rijk.

Visserij

Voor de visserij wordt ingezet op de volgende processen: actief belangen behartigen voor de kottervisserij en de positie van Urk in Europees en landelijk beleid. We ondersteunen innovatie, verduurzaming en ondernemerschap in visserij en seafood en IJsselmeervisserij.

Havens

We maken een start het opstellen van een integrale haven- en ontwikkelagenda voor bestaande haven en de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland. Daarnaast wordt voor de bestaande haven de ontwikkeling van Oud Urk, toerisme, verblijfskwaliteit en leefbaarheid afgestemd.

De bestaande haven is onlosmakelijk verbonden met de identiteit van Urk. Maar speelt ook een cruciale rol in de doorontwikkeling van de maritieme sector. Met de komst van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MNSF) is het van belang om beide havens goed op elkaar af te stemmen. Om hier invulling aan te geven starten wij in 2027 met het opstellen van een integrale visie op beide havens.

Diversificatie van de economie

Als gemeente Urk zien we ons als een strategische partner van het lokale bedrijfsleven en werken we mee aan het versterken van detailhandel, faciliteren van bouwsector, ICT en content creation, circulaire economie en zorg als economische pijler.

Kennisontwikkeling en economische groei

We blijven een enthousiaste partner in de ontwikkeling van de Maritieme Campus als fysieke en inhoudelijke ontmoetingsplaats.

Financieel gerelateerd:

Algemeen:

Bij de Kadernota 2027 is u binnen de programma's volgens de oude structuur een aantal voorstellen aangereikt. In deze Programmabegroting 2027-2030 worden de onderwerpen nader toegelicht, rekening houdend met de nieuwe programma-indeling uit het coalitieakkoord Groeien met karakter en per thema. Waar nodig wordt een investeringsbudget gevraagd. Waar afgeweken wordt van de reeds genoemde bedragen in de Kadernota 2027 wordt dit expliciet aangegeven.

Thema 3 Havens

Investering herstel havenkades

Ofschoon nog veel onzeker is, staat vast dat er voor de havenkades op Urk flinke investeringsbedragen noodzakelijk zijn. Of gemeente Urk alleen voor deze kosten staat, is nog niet zeker. Wij gaan uit van cofinanciering van andere overheden. Aangezien deze opbrengsten nog niet bekend zijn, is hier in de berekening van de kapitaallasten nog geen rekening gehouden. Uitgangspunt bij de berekening is een investeringsbedrag van € 10 miljoen per jaar gedurende 2028 en 2029. Samen met het voorbereidingsbudget betreft het hier een investeringsbedrag van € 22 miljoen. In 2027 bereiden wij het project verder voor en komen medio 2027 met een afzonderlijk kredietvoorstel.

Thema 4 Diversificatie van de economie

Bijdrage regio Zwolle

Bij de Kadernota 2026 is een bezuiniging opgenomen rondom de regio Zwolle. Bij de Programmabegroting 2026 is deze bezuiniging voor de jaren 2026 en 2027 teruggedraaid, omdat de meerjarenagenda van de regio tot 2027 liep. Afsproken is dat een evaluatie plaatsvindt op een natuurlijk moment, na afloop van de meerjarenagenda. Wij willen niet op deze evaluatie financieel vooruitlopen. Daarom draaien we de bezuiniging ook in de jaren na 2027 terug. Bij de Kadernota 2027 hebben wij hier het financieel beeld op aangepast. Bij de Programmabegroting 2027-2030 passen wij de begroting hierop aan.

Wat mag het kosten?

Programma (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten				
Maritieme economie	180	179	179	179
Visserij	92	92	92	92
Havens	12.898	6.714	6.694	8.038
Diversificatie van de economie	608	645	645	645
Kennisontwikkeling en economische groei	1.179	1.261	1.253	1.247
Totaal lasten	14.957	8.891	8.863	10.201
Baten				
Maritieme economie	236	236	236	236
Havens	10.498	6.828	6.447	7.447
Diversificatie van de economie	53	53	53	53
Kennisontwikkeling en economische groei	281	281	281	283
Totaal baten	11.068	7.398	7.017	8.019
Saldo meerjaren begroting voor reserves	-3.889	-1.493	-1.846	-2.182
Mutaties reserves	500	-	-	-
Saldo meerjaren begroting na reserves	-3.389	-1.493	-1.846	-2.182

Bestuurlijk programma Sterke samenleving

Thema's

1. Leven in een kansrijke omgeving
2. Zorg en ondersteuning
3. Nieuwkomers en draagkracht
4. Meedoen en bestaanszekerheid
5. Identiteit, sport, cultuur en erfgoed.

Wat willen we bereiken?

Een sterke samenleving ontstaat wanneer inwoners naar elkaar omzien, kansen krijgen om zich te ontwikkelen en kunnen rekenen op passende ondersteuning wanneer dat nodig is. Samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, kerken, vrijwilligers en professionals bouwen we aan een gemeenschap waarin iedereen mee kan doen.

Binnen Leven in een kansrijke omgeving zetten we in op veilig, gezond en kansrijk opgroeien. We versterken de samenwerking tussen gezin, school, kerk en maatschappelijke organisaties en investeren in preventie, talentontwikkeling en weerbaarheid van jongeren. Ook besteden we aandacht aan taalontwikkeling, leesvaardigheid, sport en participatie.

Met het thema Zorg en ondersteuning zorgen we voor toegankelijke en passende hulp dicht bij huis. We zetten in op preventie, vroegsignalering en een goede samenwerking tussen zorg, welzijn en onderwijs. Daarbij houden we oog voor mantelzorgers, vrijwilligers en de belangrijke rol die maatschappelijke organisaties en kerken vervullen binnen de Urker samenleving.

Binnen Nieuwkomers en draagkracht werken we aan een zorgvuldige balans tussen opvang, huisvesting, participatie en leefbaarheid. Hierbij pakken wij het onderwerp integraal aan. We begeleiden nieuwkomers naar werk, taalonderwijs en deelname aan de samenleving, passend bij de schaal en draagkracht van Urk.

Met Meedoen en bestaanszekerheid willen we voorkomen dat inwoners buiten de boot vallen. We ondersteunen inwoners bij werk, participatie, schuldenproblematiek en het voorkomen van armoede. Tegelijkertijd versterken we het verenigingsleven, vrijwilligerswerk en initiatieven die ontmoeting en betrokkenheid stimuleren.

Ook investeren we in Identiteit, sport, cultuur en erfgoed. De geschiedenis, tradities en cultuur van Urk verbinden generaties met elkaar en dragen bij aan de eigenheid van ons dorp. Daarom zetten we ons in voor het behoud van erfgoed, de ondersteuning van culturele activiteiten en een sterk sport- en verenigingsleven.

Zo bouwen we aan een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien, kansen krijgen en zich verbonden voelen met Urk en elkaar.

Wat gaan we doen?

Beleidsinhoudelijk:

DURF

We investeren in preventie, omdat vroegtijdig versterken van de sociale basis voorkomt dat problemen groter en zwaarder worden. Vanuit DURF werken we samen met scholen, ouders, maatschappelijke organisaties, kerken en andere partners aan een gezonde, veilige en kansrijke omgeving van jongeren. Daarbij versterken we de beweging van gemeente naar gemeenschap en zetten in op de kracht en verantwoordelijkheid van de hele gemeenschap.

We zetten de DURF-werkwijze voort en versterken de samenwerking rondom preventie. We gebruiken data en signalen om te bepalen waar extra aandacht nodig is, delen kennis en stimuleren kansrijke, preventieve activiteiten en interventies. Daarbij verbinden we bestaande initiatieven en partners, zodat preventie steeds meer onderdeel wordt van het reguliere beleid en de dagelijkse praktijk.

Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA)

In 2027 start de lokale uitwerking van de regionale werkagenda AZWA, die nauw aan moet sluiten op de al bestaande preventie- en zorginfrastructuur op Urk. De uitvoering van deze activiteiten wordt gefinancierd vanuit de specifieke uitkering (SPUK) AZWA.

Suïcidepreventie

Suïcidepreventie is vastgelegd in de Wet publieke gezondheid sinds 1 januari 2026. Gemeenten moeten (domein- en sectoroverstijgend) beleid maken om mensen met gedachten aan zelfdoding vroeg te signaleren en te ondersteunen. Via het gemeentefonds stelt het Rijk hiervoor jaarlijks middelen beschikbaar.

Doorontwikkeling Stevige lokale team

Vanuit de Hervormingsagenda Jeugd moet in iedere gemeente een stevig, lokaal team gerealiseerd worden. Dit is een integraal team dat zowel laagdrempelige hulp als de toegang tot de zwaardere zorg omvat. Binnen de gemeente Urk hebben we al veel gerealiseerd. Daarom spreken we van doorontwikkeling. Er moet nog het nodige gebeuren. Op advies van de Commissie Van Ark zijn hiervoor incidentele middelen beschikbaar gesteld, ook voor de gemeente Urk. Door middel van een plan van aanpak en een uitvoeringsplan wordt volop ingezet op versteviging en doorontwikkeling van het Stevige lokale team.

Lokaal addendum Samenwerken aan veiligheid

In 2023 heeft de gemeente Urk het Lokaal Addendum Samen werken aan Zorg en Veiligheid op Urk vastgesteld. Dit addendum bevat de samenwerkingsafspraken tussen de gemeente en diverse zorg- en veiligheidspartners. Sindsdien vormt dit een solide basis voor de gezamenlijke inzet om de veiligheid en het welzijn van inwoners te borgen.

Tegelijkertijd zijn verschillende landelijke opgaven bij gemeenten belegd, zoals het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, de Hervormingsagenda Jeugd met daaruit voortvloeiend de opgave om tot een Stevig Lokaal Team te komen. Veiligheid loopt als rode draad door deze ontwikkelingen. Het Lokaal Addendum biedt een passend kader om deze transformatie lokaal vorm te geven en te vertalen naar de praktijk.

Gezien deze ontwikkelingen is dit een logisch moment om het Lokaal Addendum te evalueren en te herijken. In 2026 start de gemeente dit proces samen met bestaande en nieuwe partners. Het streven is om in 2027 een vernieuwd en breed gedragen Lokaal Addendum te hebben, waarin de juiste zorg en veiligheid voor inwoners centraal staan.

Nieuwe contracten jeugdhulp met ingang van 1 januari 2027

In 2027 gaan de nieuwe contracten jeugdhulp (jeugd GGZ, Kinderdagcentra, logeren en multidisciplinaire jeugdhulp) in. Een zorgvuldige implementatie en overgang naar de nieuwe contracten is in voorbereiding. Met deze regionale inkoop zijn KPI's geformuleerd voor een goede monitoring en waar nodig bijsturing. De gemeenten en zorgaanbieders bouwen verder aan een dekkend zorglandschap waarbij leren en ontwikkelen voorop staan.

Leerlingenvervoer

Voor het leerlingenvervoer loopt een aanbesteding. Het streven is om met ingang van 1 juli 2027 nieuwe contracten te hebben.

Hulpmiddelen

Voor de hulpmiddelen (Wmo) loopt een aanbesteding. Het streven is om met ingang van 1 oktober 2027 nieuwe contracten te hebben.

Nieuwkomers en draagkracht

Gemeente Urk heeft te maken met verschillende groepen nieuwkomers waaronder vergunninghouders, Oekraïense ontheemden en arbeidsmigranten. De aard en omvang van gemeentelijke verantwoordelijkheid verschilt per doelgroep. De opgave raakt zowel aan voldoende en passende huisvesting als aan sociaal maatschappelijke vraagstukken rond inburgering, participatie, leefbaarheid en draagkracht.

Nieuwkomers en draagkracht is daarmee een integrale en domein overstijgende opgave waarin het fysieke en sociaal domein nauw met elkaar samenwerken. De huisvestingsvraagstukken worden verbonden aan de bredere ruimtelijke woonopgave van Urk. Vanuit het sociaal domein ligt de nadruk op inburgering, participatie en maatschappelijke ondersteuning voor zover de gemeente hiervoor een verantwoordelijkheid heeft. Daarbij rekening gehouden met de verschillende wettelijke kaders en verantwoordelijkheden per doelgroep.

De gemeente Urk heeft een achterstand in het huisvesten van vergunninghouders en zet in op het inlopen van deze achterstand in de komende jaren.

De verhoogde huisvestingstaakstelling en de bestaande achterstand leiden tot een grotere instroom van vergunninghouders in gemeentelijke trajecten. Dit vraagt om een samenhangende aanpak van huisvesting, inburgering, taalontwikkeling, participatie en begeleiding naar werk. Daarnaast doet dit een groter beroep op de capaciteit van de gemeentelijke organisatie en de betrokken samenwerkingspartners. De hiermee samenhangende inzet vraagt blijvende aandacht voor de uitvoerbaarheid en draagkracht van de betrokken organisaties.

Vluchtelingenwerk is de partner die de maatschappelijke begeleiding van deze doelgroep uitvoert en Stichting Hulp en Steun is verantwoordelijk voor het ontzorgen op financieel gebied voor de eerste zes maanden na plaatsing in de gemeente. Met beide partners wordt afgestemd of de beschikbare capaciteit en ondersteuning blijven aansluiten bij de ontwikkeling van de instroom en de gemeentelijke taakstelling.

Inwoners met een inschrijving in het doelgroepenregister

Inwoners die staan ingeschreven in het doelgroepenregister zijn niet in staat tot het zelfstandig verdienen van het minimumloon en kunnen daarom aanspraak maken op een loonkostensubsidie en aanvullende instrumenten (zoals een jobcoach of werkbegeleiding). Deze inwoners (voormalige doelgroep Wajong) blijven structureel aangewezen op een loonkostensubsidie en ondersteuning van de gemeente voor duurzaam deelnemen aan de (reguliere) arbeidsmarkt. Op dit moment zijn er ongeveer 70 inwoners met een loonkostensubsidie, naar verwachting zal dit aantal ieder jaar met 5 tot 10 personen toenemen.

Inwoners met de Indicatie Beschut Werk

Inwoners met de Indicatie Beschut Werk zijn aangewezen op een beschermde werkplek. Deze werkplekken koopt de gemeente Urk in bij Concern voor Werk. In de GR IJsselmeergroep is de gemeente Urk mede-eigenaar van Concern voor Werk. De gemeente heeft een wettelijke taak om de taakstelling Beschut Werk te voldoen. Voor deze taakstelling ontvangt de gemeente Urk de Rijksbijdrage Beschut Werk. In de nieuwe verordening voor 2027 is opgenomen dat de gemeente Urk maximaal 5 extra werkplekken Beschut Werk realiseert. Dit is een financiële overweging vanwege de hoge begeleidingskosten van een werkplek Beschut Werk. Financiële dekking voor deze vijf extra werkplekken wordt geboden vanuit het impulsbudget Sociale infrastructuur dat volgens de samenwerkingsovereenkomst bij Concern voor Werk moet worden besteed. Daarnaast zijn inwoners met de indicatie Beschut Werk, ook al hebben zij geen werkplek Beschut Werk, nagenoeg altijd aangewezen op re-integratie en begeleiding en behoren daarmee tot de doelgroep van het participatiebudget.

Participatiewet in balans

Het programma Participatiewet in Balans wil dat iedereen moet kunnen beschikken over een toereikend en zeker bestaansminimum. Mensen moeten daarnaast gestimuleerd en ondersteund worden om naar vermogen deel te nemen op de arbeidsmarkt en de samenleving. De oude Participatiewet was vaak te streng en de focus lag te veel op controle. De aandacht verschuift nu naar maatschappelijke impact en de menselijke maat. Niet de regel, maar het resultaat voor mensen staat daarbij centraal.

Uitgaan van de menselijke maat betekent ook dat inwoners proactief benaderd kunnen worden als de gemeente weet dat er problemen of noden zijn. Het is mogelijk om bepaalde toelagen ambtshalve toe te kennen. Dat betekent dat meer mensen in aanmerking kunnen komen voor bijzondere bijstand. Dit heeft naar verwachting gevolgen voor de budgetten voor bijzondere bijstand en armoede.

Financiering sport, bewegen en cultuur

Tot en met 2026 werden activiteiten op het gebied van sport, bewegen en cultuur, waaronder de activiteiten voor de DURF Academie Sport en basisschoolprogramma bewegingsonderwijs, mede gefinancierd vanuit de Brede SPUK (Versterking Sport en Bewegen) en de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC). De huidige Brede SPUK loopt af per 31 december 2026. Vanaf 2027 wordt de rijks financiering voor sport en bewegen ondergebracht in een nieuwe SPUK Sport en Bewegen.

Financieel gerelateerd:

Algemeen:

Bij de Kadernota 2027 is u binnen de programma's volgens de oude structuur een aantal voorstellen aangereikt. In deze Programmabegroting 2027-2030 worden de onderwerpen nader toegelicht, rekening houdend met de nieuwe programma-indeling uit het coalitieakkoord

Groeien met karakter en per thema. Waar nodig wordt een investeringsbudget gevraagd. Waar afgeweken wordt van de reeds genoemde bedragen in de Kadernota 2027 wordt dit expliciet aangegeven.

Thema 1 Leven in een kansrijke omgeving

Verminderde bijdrage aan Gemeenschappelijke regeling GGD

Wij brengen overeenkomstig de richtlijn vanuit de provincie de Programmabegroting in overeenstemming met de afgesproken bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GGD. Voor de GGD ramen wij ten opzichte van de oude begroting € 14.000 minder vanaf 2027 en voor 2028 en 2029 een vermindering van € 15.000. Voor 2030 ramen wij € 8.000 minder. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 hierop aan. In de Kadernota 2027 was dit onderwerp nog niet opgenomen.

Thema 2 Zorg en ondersteuning

Aanvullend budget voor woonvoorzieningen

Aanpassingen van woonvoorzieningen zijn zogenaamde open-einde-regelingen. Bij het bepalen van de aanpassing wordt ook gekeken naar de mogelijkheid van verhuizen. Als een aanpassing noodzakelijk is, dan hebben we daar praktisch gezien weinig sturingsmogelijkheden op (vaak is daar juridisch ook weinig ruimte voor). Wel worden bij woningaanpassingen meerdere offertes opgevraagd om de kosten zorgvuldig te beoordelen en zo doelmatig mogelijk in te kopen.

De afgelopen jaren besteden wij elk jaar meer aan Wmo woonvoorzieningen. Om het budget beter in overeenstemming te brengen met de verwachte uitgaven en om financiële knelpunten gedurende het jaar te voorkomen, is het noodzakelijk het structureel budget te verhogen met € 266.000. Hiermee brengen we het budget op de hoogte van de realisatie van afgelopen jaren. U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Tussenrapportage 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan. In de Kadernota 2027 was dit onderwerp nog niet opgenomen.

Aanvullend budget voor vervoers- en rolstoelvoorzieningen

Vervoersvoorzieningen en rolstoelvoorzieningen zijn open einde regelingen en worden al enkele jaren overschreden. Op basis van de historische lasten en de verwachte toekomstige ontwikkeling van de uitgaven is een structurele budgetverhoging van € 119.000 voor vervoers- en rolstoelvoorzieningen noodzakelijk. Voor rolstoelvoorzieningen wordt in 2027 een nieuwe aanbesteding georganiseerd. Deze aanbesteding bepaalt met name de vergoeding voor de aanschaf van rolstoelen. Bij de verstrekking wordt vooral gekeken naar wat een cliënt daadwerkelijk nodig heeft; het uitgangspunt is dus een passende rolstoel voor de cliënt. U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Tussenrapportage 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan. In de Kadernota 2027 was dit onderwerp nog niet opgenomen.

Aanvullend budget jeugdhulp

Het gebruik en de kosten van jeugdhulp laten de afgelopen jaren een stijgende lijn zien. Hoewel het beroep op jeugdhulp in Urk nog ver onder het landelijke gemiddelde ligt, vraagt de ontwikkeling zowel inhoudelijk als financieel om nadere aandacht. De stijging wordt veroorzaakt door een combinatie van volumeontwikkeling, hogere tarieven en een toename van complexe en specialistische zorg.

De financiële ontwikkeling is mede gevoelig voor kleine aantallen jeugdigen met zeer intensieve en kostbare ondersteuning. Één aanvullend verblijfstraject of een klinische opname kan daardoor een relatief groot effect hebben op de gemeentelijke uitgaven.

Bij de Jaarrekening 2025 bleek dat de uitgaven voor jeugdzorg fors hoger waren dan het gereserveerde budget. Omdat nadere analyse gewenst was, zijn bij de Kadernota 2027 de kosten voor jeugdhulp als onzeker gekwantificeerd. Uit analyse blijkt dat het budget voor jeugdhulp structureel te laag in onze begroting is opgenomen. Daarom ramen wij € 1.583.000 structureel bij. U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Tussenrapportage 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan.

Tegelijkertijd zetten wij de beweging voort naar eerdere, lichtere en meer samenhangende ondersteuning. Via de versterking van de sociale basis, preventie en de verdere ontwikkeling van het Stevig Lokaal Team willen wij problemen eerder signaleren, tijdig passende ondersteuning bieden en waar mogelijk escalatie naar zwaardere zorg voorkomen. Hiermee hopen wij de stijging van de kosten van de jeugdhulp te beperken.

De van het Rijk ontvangen extra middelen (middelen Commissie van Ark) zijn gereserveerd in de reserve Sociaal Domein en zijn bestemd voor het versterken en doorontwikkelen van preventie, de sociale basis en het stevige lokale team. De kosten voor versterking en doorontwikkeling van preventie, de sociale basis en het stevige lokale team worden vanuit de reserve Sociaal Domein betaald.

In het kader van monitoring en regie is eind 2025 afgesproken dat er in 2026 ook een onderzoek gedaan zou worden naar de top 20 duurste casussen Jeugd en Wmo op Urk. Met als doel inzicht te verschaffen in de casuïstiek en of een rode draad te ontdekking is en of er vanuit deze bevindingen, aanbevelingen en maatregelen getroffen kunnen worden om hier verder grip op te krijgen of beter te kunnen anticiperen. Voor nu is de prioriteit op de casussen vanuit Jeugd.

[Pleegzorgvergoeding kinderopvang](#)

Het Rijk stelt middelen beschikbaar voor een tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang van kinderen in pleeggezinnen. Het is nog onduidelijk in hoeverre hiervan gebruik gemaakt wordt en wat de behoefte aan een tegemoetkoming in de kosten binnen gemeente Urk is. Bij de Kadernota 2027 is een bedrag van € 23.000 structureel in het financieel beeld verwerkt. Wij passen de Programmabegroting 2027-2030 hierop aan.

[Uitvoeringskosten Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Flevoland](#)

Vanuit de Jeugdwet en de Wmo voeren we verschillende taken in het sociaal domein verplicht regionaal uit. Voor gemeente Urk is dat belangrijk. Vanwege de schaalgrootte is het noodzakelijk en gewenst om regionaal samen te werken op de specialistische zorg en ondersteuning. Met ingang van 1 januari 2027 is naar verwachting een nieuwe gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Flevoland van kracht, die tegemoetkomt aan de noodzaak tot verbetering van de regionale samenwerking en zorg draagt voor een stevige regio-organisatie. Met ingang van 2027 participeren wij in deze gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Flevoland. Wij hebben de structurele uitvoeringskosten van € 33.000 geraamd in de Kadernota 2027 en nemen deze nu op in de Programmabegroting 2027-2030.

Thema 3 nieuwkomers en draagkracht

De gemeente Urk heeft een achterstand in het huisvesten van vergunninghouders en zet in op het inlopen van deze achterstand in de komende jaren. De verhoogde huisvestingstaakstelling en de bestaande achterstand leiden tot hoge een toename van vergunninghouders in gemeentelijke trajecten. In aanvulling op de Kadernota ramen wij € 227.000 aan structurele lasten. Wij onderzoeken ook de mogelijkheden om vanuit het Rijk aanvullende financiering te ontvangen.

Thema 4 Meedoen en bestaanszekerheid

Aanpassing bijdrage aan Gemeenschappelijke regeling IJsselmeergroep

Wij brengen overeenkomstig de richtlijn vanuit de provincie de begroting in overeenstemming met de afgesproken bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling IJsselmeergroep. In 2027 ramen wij € 44.000 af en in 2028 € 36.000 bij. Voor 2029 vindt geen mutatie plaats. In 2030 kan € 85.000 worden afgeraamd. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan. In de Kadernota 2027 was dit onderwerp nog niet opgenomen.

Actualisatie budgetten Bundeling Uitkering Inkomstenvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

Ook in 2027 geven wij uitvoering aan de Participatiewet. Daarbij ondersteunen wij inwoners bij het vinden en behouden van werk en bij deelname aan de samenleving wanneer betaald werk nog niet direct haalbaar is. Hiervoor zetten wij onder meer inkomensondersteuning, re-integratie, loonkostensubsidies, Beschut Werk, persoonlijke begeleiding en werkgeversdienstverlening in.

Vanuit het Rijk ontvangen wij een tegemoetkoming in de kosten in de vorm van de Specifieke uitkering BUIG (Bundeling uitkering inkomensvoorzieningen gemeenten). Wij nemen de lasten en baten budgettair neutraal op in de begroting. U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Tussenrapportage 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan. In de Kadernota 2027 was dit onderwerp nog niet opgenomen.

Thema 5 Identiteit, sport, cultuur en erfgoed.

Andere financiering bewegingsonderwijs

Voorheen ontvingen wij een Speciale Uitkering (SPUK) voor de financiering voor het bewegingsonderwijs. Hiermee financierden wij sportacademie Lindeboom. De SPUK wordt stopgezet en er is nog geen andere financiering van deze wettelijke taak beschikbaar. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 aan. In de Kadernota 2027 is hiervoor geld geraamd.

Wat mag het kosten?

Programma (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten				
Leven in een kansrijke omgeving	11.794	10.537	10.698	10.675
Zorg en ondersteuning	11.600	11.548	10.870	10.830
Nieuwkomers en draagkracht	577	572	572	572
Meedoen en bestaandszekerheid	7.158	7.152	7.063	7.102
Identiteit, sport, cultuur en erfgoed	3.755	3.864	4.632	4.595
Totaal lasten	34.883	33.672	33.834	33.773
Baten				
Leven in een kansrijke omgeving	1.859	1.859	1.859	1.859
Zorg en ondersteuning	512	512	512	512
Meedoen en bestaandszekerheid	3.298	3.408	3.522	3.608
Identiteit, sport, cultuur en erfgoed	1.169	1.264	1.582	1.577
Totaal baten	6.838	7.043	7.475	7.556
Saldo meerjaren begroting voor reserves	-28.045	-26.629	-26.359	-26.217
Mutaties reserves	75	75	25	-
Saldo meerjaren begroting na reserves	-27.970	-26.554	-26.334	-26.217

Bestuurlijk programma Bestuurskracht en samenwerking

Thema's

1. Urk in de regio
2. Sterke financiële koers
3. Goed bestuur en besluitvorming
4. Sterke organisatie
5. Dienstverlening en participatie
6. Informatie, sturing en control

Wat willen we bereiken?

De opgaven waar Urk voor staat vragen om een krachtig bestuur, een sterke organisatie en goede samenwerking met inwoners, ondernemers en andere overheden. Alleen samen kunnen we de ambities voor Urk waarmaken en inspelen op ontwikkelingen die onze gemeente raken.

Binnen Urk in de regio versterken we onze positie en belangenbehartiging. We werken actief samen met gemeenten, provincie, Rijk en maatschappelijke partners om kansen voor Urk te benutten en invloed uit te oefenen op onderwerpen als bereikbaarheid, woningbouw, economie en voorzieningen. Daarbij betrekken we inwoners en ondernemers waar mogelijk bij belangrijke ontwikkelingen.

Met een Sterke financiële koers zorgen we voor gezonde gemeentefinanciën en maken we duidelijke keuzes. We wegen ambities, investeringen en risico's zorgvuldig af en richten onze middelen op wat het meeste maatschappelijke effect heeft. Zo houden we ruimte om ook in de toekomst te investeren in belangrijke opgaven.

Binnen Goed bestuur en besluitvorming werken we aan een transparant bestuur en heldere besluitvorming. We zorgen voor een goede samenwerking tussen raad, griffie, college en organisatie, zodat besluiten zorgvuldig tot stand komen en inwoners weten waar zij aan toe zijn.

Een Sterke organisatie is noodzakelijk om onze ambities uit te voeren. Daarom investeren we in medewerkers, leiderschap, samenwerking en een opgavegerichte werkwijze. We verbinden beleid, uitvoering en financiën en zorgen voor een organisatie die wendbaar en toekomstbestendig is.

Met Dienstverlening en participatie zetten we inwoners en ondernemers centraal. We verbeteren onze dienstverlening, maken processen eenvoudiger en betrekken inwoners tijdig bij plannen en ontwikkelingen. Zo versterken we de betrokkenheid bij onze gemeente en bouwen we samen aan de toekomst van Urk.

Wij versterken met Informatie, sturing en control onze planning, monitoring en verantwoording. Hierdoor kunnen we beter sturen op resultaten, tijdig bijsturen en transparant verantwoorden wat we bereiken met de beschikbare middelen.

Zo bouwen we aan een bestuur en organisatie die betrouwbaar, daadkrachtig en dicht bij de samenleving staan.

Wat gaan we doen?

Beleidsinhoudelijk:

Thema 1 Urk in de regio

Urk draagt proactief bij aan de verschillende regionale samenwerkingsverbanden, waaronder de Strategische Agenda Flevoland en de DUN-samenwerking (Dronten, Urk en Noordoostpolder) en onderhoudt daarnaast een sterke oriëntatie op de regio Zwolle. In deze regionale verbanden worden opgaven op het gebied van wonen, economie, bereikbaarheid, energie, sociaal domein, veiligheid en leefbaarheid integraal opgepakt met provincie, buurgemeenten, Rijk en andere partners.

Urk kiest daarbij nadrukkelijk voor een actieve regierol en spreekt medeoverheden aan op hun verantwoordelijkheden, zodat de belangen van Urk tijdig en volwaardig worden meegenomen in regionale besluitvorming.

Daarbij wordt ingezet op de gezamenlijke strategische agenda's, waaronder Noordelijk Flevoland 2050 en relevante agenda's binnen de regio Zwolle, zodat opgaven en kansen in samenhang worden ontwikkeld over regiogrenzen heen. Ook wordt samenwerking gezocht met Defensie en andere partners in het kader van regionale weerbaarheid, innovatie en strategische ontwikkeling.

Thema 2, 4 en 6 Sterke financiële koers, Sterke organisatie, Informatie, sturing en control

De gemeente staat voor een structurele financiële opgave en bevindt zich tegelijkertijd in een fase van groei en verdere professionalisering van de organisatie. Naarmate de omvang en complexiteit van de organisatie toenemen, wordt het steeds belangrijker dat de organisatie beschikt over heldere processen, duidelijke verantwoordelijkheden, betrouwbare informatie en adequate interne beheersing.

De financiële opgave vraagt om scherpe keuzes over de inzet van middelen en de ambities van de gemeente. Tegelijkertijd is het van belang om eerst voldoende inzicht te hebben in de mogelijkheden om binnen de bestaande organisatie doelmatiger en efficiënter te werken. Daarbij gaat het onder meer om de inrichting van processen, de inzet van formatie en capaciteit, de kwaliteit van managementinformatie, de verdeling van verantwoordelijkheden en de wijze waarop wordt gestuurd en bijgestuurd.

Om goed inzicht te krijgen in de huidige staat van de organisatie en mogelijke verbeteringen wordt een onafhankelijke toets door een extern bureau uitgevoerd naar de kwaliteit, beheersing en doelmatigheid van de organisatie. De onafhankelijke toets richt zich op de vraag of de organisatie als geheel zodanig is ingericht en wordt aangestuurd dat zij haar taken effectief, efficiënt, rechtmatig en doelmatig kan uitvoeren en beschikt over voldoende informatie om tijdig te sturen, bij te sturen en verantwoording af te leggen.

In de periode 2027–2030 staat de gemeente voor de opgave om het meerjarenbeeld structureel in balans te brengen en tegelijkertijd de financiële sturing en beheersing van de organisatie verder te versterken. Dit vraagt om tijdig inzicht in ontwikkelingen, een goede beheersing van de financiële risico's en het vermogen om waar nodig tijdig bij te sturen.

De financiële opgave wordt daarbij benaderd vanuit twee samenhangende sporen. Allereerst wordt gewerkt aan een structureel sluitend meerjarenbeeld. De financiële ontwikkeling wordt

bij iedere Tussenrapportage en Kadernota opnieuw bezien. Bij ongewijzigd beleid loopt de structurele opgave na 2030 verder op, onder meer als gevolg van het Integraal Huisvestingsplan. Dit maakt het noodzakelijk om al in 2027 keuzes voor te bereiden over onder meer het takenpakket, het voorzieningenniveau en de financiële lasten.

Daarnaast wordt ingezet op het verder versterken van de sturing, beheersing en control van de organisatie. Een onafhankelijke blik geeft inzicht in de werking van de huidige sturing en beheersing en in de verbeteringen die nodig zijn om de organisatie financieel en bedrijfsmatig verder te versterken. De uitkomsten hiervan bieden handvatten voor betere managementinformatie, duidelijkere sturing en tijdige bijsturing.

De komende periode worden hiervoor de financiële reeks 2027–2030 en het meerjarenbeeld tot 2034 verder aangescherpt. Ook worden maatregelen en financiële risico's systematisch in beeld gebracht en wordt toegewerkt naar een onderbouwd financieel handelingsperspectief. De uitkomsten vormen de basis voor verdere besluitvorming en voor de aanpak van de meerjarige financiële opgave vanaf 2028 en verder.

De onafhankelijke toets staat niet op zichzelf. Tegelijkertijd werkt de gemeente aan de verdere ontwikkeling van de organisatie. Deze ontwikkeling is gericht op het versterken van de professionele slagkracht, het verduidelijken van rollen en verantwoordelijkheden en het verder ontwikkelen van de wijze waarop de organisatie haar reguliere taken en maatschappelijke opgaven uitvoert. De uitkomsten van de onafhankelijke toets bieden hiervoor een belangrijke basis en helpen om deze ontwikkeling gericht en beheersbaar vorm te geven.

Thema 3 Goed bestuur en besluitvorming

Goed bestuur vraagt om een transparante, zorgvuldige en rolvaste samenwerking tussen gemeenteraad, griffie, college en ambtelijke organisatie. Heldere rollen, goede informatievoorziening en een herkenbaar besluitvormingsproces dragen bij aan de kwaliteit van de besluitvorming en het vertrouwen in het openbaar bestuur.

In 2027 wordt op basis van het coalitieakkoord verder gewerkt aan een professionele en opgavegerichte wijze van sturen en samenwerken. Maatschappelijke opgaven vormen daarbij het vertrekpunt. Dit betekent dat niet de afzonderlijke beleidsterreinen of organisatieonderdelen centraal staan, maar de gezamenlijke opgave en het gewenste maatschappelijke resultaat. Daarbij werken raad, college en organisatie, samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners, vanuit duidelijke rollen en verantwoordelijkheden.

De gemeenteraad wordt ondersteund door een goed toegeruste griffie en passende ondersteuning. De samenwerking tussen raad, griffie, college en organisatie wordt verder versterkt, onder meer door het werken volgens de BOB-structuur en door een goede afstemming tussen de burgemeester, gemeentesecretaris en griffier. De Lange Termijn Agenda biedt daarbij een belangrijk instrument om de bestuurlijke agenda en besluitvorming meer in samenhang en met een langere tijdshorizon te organiseren.

In 2027 wordt daarnaast door de griffie de werking van de raadscommissie IBK gemonitord en wordt steeds bezien of aanpassing van de verordening op de raadscommissies nodig is. Hiermee wordt bijgedragen aan een transparant, zorgvuldig en voorspelbaar besluitvormingsproces en aan verdere versterking van de bestuurlijke kwaliteit en langetermijnsturing. In het jaarlijkse griffieplan krijgen al deze zaken ook een plek.

Thema 5 Dienstverlening en participatie

Ook in 2027 zetten we ons in voor het optimaliseren van de digitale en fysieke dienstverlening aan onze inwoners. Dit doen we door de doorlooptijden zo kort mogelijk te houden en de aanvraagprocessen zo eenvoudig mogelijk. Indien nodig verlenen we hierbij ondersteuning. Ook op het gebied van participatie willen we stappen blijven zetten. Zo willen we ruimte bieden aan initiatieven van inwoners en bedrijven. Hiertoe willen we de samenwerking met de BKU, de VVU en andere belangenorganisaties voortzetten. Verder willen we zorgdragen voor heldere kaders op het gebied van dienstverlening en participatie.

Financieel gerelateerd:

Algemeen:

Bij de Kadernota 2027 is u binnen de programma's volgens de oude structuur een aantal voorstellen aangereikt. In deze programmabegroting worden de onderwerpen nader toegelicht, rekening houdend met de nieuwe programma-indeling uit het coalitieakkoord Groeien met karakter en per thema. Waar nodig wordt een investeringsbudget gevraagd. Waar afgeweken wordt van de reeds genoemde bedragen in de Kadernota 2027 wordt dit expliciet aangegeven.

Thema 2 Sterke financiële koers

Een aantal financieel technische aanpassingen worden in deze begroting doorgevoerd. De aanpassingen betreffen de navolgende onderwerpen.

Structurele verwerking van informatie uit de Meicirculaire

De Meicirculaire 2026 is op 31 mei 2026 verschenen. Voorafgaand aan de beraadslagingen van de Kadernota 2027 heeft u hierover een informatienota ontvangen. In deze Programmabegroting 2027-2030 verwerken wij de mutaties.

Toepassen inflatiecorrectie op heffingen en belastingen

Zoals jaarlijks vermeldt de Meicirculaire het inflatiecijfer dat wij gebruiken om de tarieven van belastingen en heffingen te verhogen. Voor 2027 gaan wij uit van een tariefstijging van 2,7%. Wij verwerken deze tariefstijging in onze verordeningen die tegelijkertijd met de Programmabegroting 2027-2030 ter vaststelling worden aangeboden. De verwachte baten verwerken wij in de Programmabegroting 2027-2030.

Inzet stelpost prijsmutaties

Via de algemene uitkering van het Gemeentefonds ontvangt gemeente Urk een bedrag dat ingezet kan worden om de lastenstijging als gevolg van inflatie te kunnen bekostigen. Wij zetten de stelpost prijsmutaties gedeeltelijk in als dekkingsplan voor de stijging van de lasten binnen de Programmabegroting 2027-2030. Het betreft hier een bedrag van € 798.000 structureel.

Aanpassen afschrijvingen

Jaarlijks passen wij aan de hand van de laatste inzichten de verwachte afschrijvingen aan. Het betreft hier aanpassingen als gevolg van een nieuwe inschatting wanneer investeringen in gebruik worden genomen en de daadwerkelijke hoogte van de investeringsbedragen, eventueel verminderd met ontvangen bijdragen van derden.

Aanvullend dekkingsplan voor een sterke financiële koers nu en in de toekomst

Om onze begroting structureel sluitend te maken is het nodig om het financieel beeld vanaf 2027 structureel met € 1.2 miljoen te verbeteren en vanaf 2029 met een aanvullend structureel bedrag van € 1.2 miljoen. Wij bereiken dit door kritisch naar de kosten te kijken en hierin aanvullende voorstellen te doen. Ook vragen wij een bijdrage aan de burger in de vorm van een

belastingverhoging ter hoogte van 5%. Hiermee draagt de burger € 376.000. In de belastingverordeningen 2027 wordt hiermee rekening gehouden.

Het herstel van de havenkades legt een fors beslag op de financiële middelen van de gemeente. In de Kadernota 2027 hebben wij hiermee in het financieel beeld rekening gehouden door te rekenen met aanvullende kapitaallasten (Afschrijving en rente). In deze Programmabegroting 2027-2030 gaan wij ervan uit dat de extra lasten in het kader van het herstel van de havenkades worden opgebracht door externe financiering. Hetzij door cofinanciering, hetzij door een beroep op de Urker samenleving.

Thema 3 Goed bestuur en besluitvorming

Aanpassen omvang college

Zoals ook in de Kadernota 2027 is opgenomen is de huidige omvang van het college financieel vertaald. Wij nemen deze lasten nu op in de Programmabegroting 2027-2030.

IT-faciliteiten raads- en commissieleden Gemeenteraad Urk

De leden van de gemeenteraad en raadcommissies hebben een eigen M365 tenant, bijbehorende emailadressen en een device ontvangen. Het gaat hier over investeringen en beheer- en licentiekosten. Hiermee voldoet de gemeente Urk aan de wet- en regelgeving (o.a. artikel 3.3.2. van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers), rechtmatig inkopen, een veilige werkomgeving en goed beheer voor raads- en commissieleden. U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Kadernota 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan.

Thema 4 Sterke organisatie

Actualiseren functieprofielenboek personeel

De formatie van de gemeente Urk bestaat uit functies met verschillende taken en bevoegdheden. De waardering van de werkzaamheden vindt plaats op basis van objectieve criteria via een functiewaarderingssysteem. De resultaten leggen wij vast in het functieprofielenboek. Het functieprofielenboek moet periodiek worden geactualiseerd. Daarvoor is een functiewaarderingssysteem noodzakelijk. Wij ramen hier de licentiekosten om het functieprofielenboek up-to-date te kunnen houden. U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Kadernota 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan.

Periodiek geneeskundig onderzoek

Er geldt een verplichting vanuit de Arbowet om een periodiek medisch onderzoek voor medewerkers aan te bieden. U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Kadernota 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan.

Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)

Vanuit de Arbowet is het verplicht om periodiek een risico-inventarisatie en evaluatie rondom arbeidsomstandigheden uit te voeren. Wij doen dat één keer in de vier jaar. In 2025 was het laatste onderzoek. U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Kadernota 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het jaar 2029 aan.

Digitale ondersteuning Wet Open Overheid (WOO)

Op basis van de Wet Open Overheid heeft de gemeente de verplichting om de komende jaren gemeentelijke informatie en besluitvorming toegankelijker te maken. Voor de inrichting van een

systeem voor de Wet Open Overheid in 2028 wordt een bedrag gevraagd. Het betreft hier (structurele) softwarekosten (€ 40.000) en eenmalige projectkosten (€ 80.000). De software is nodig om het proces digitaal te kunnen ondersteunen, effectief in te richten en de publicatie van bijvoorbeeld WOO-verzoeken te realiseren (actieve publicatieplicht). U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Kadernota 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan.

Aanschaf voertuig wijkbeheer

Door de groei van Urk is er een extra wijkbeheerder bijgekomen. Het beheerplan is hier nog niet op aangepast. Vandaar dat wij de extra kapitaallasten voor één voertuig opnemen. Het bijbehorende investeringsbedrag is € 70.000. U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Kadernota 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan. Wij verzoeken u een investeringsbudget van € 70.000 beschikbaar te stellen.

Aanschaf nieuwe versnipperaar

Voor het groenonderhoud van de gemeente Urk wordt een versnipperaar gebruikt. Deze moet worden vervangen. Wij ramen de kapitaallasten ervan in deze kadernota. Het bijbehorende investeringsbedrag is € 65.000. U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Kadernota 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan. Wij verzoeken u een investeringsbudget van € 65.000 beschikbaar te stellen.

Aanschaf voertuig begraafplaats

Om de begraafplaats te kunnen onderhouden is het noodzakelijk om grond te kunnen verzetten. Hiervoor gebruiken wij een machine van Ahlmann of een soortgelijk voertuig. De bestaande Ahlmann is aan vervanging toe. In deze Kadernota nemen wij de kapitaallasten van de geplande aanschaf op. Het bijbehorende investeringsbedrag is € 100.000. U bent over dit onderwerp geïnformeerd bij de Kadernota 2027. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 voor het structurele effect aan. Wij verzoeken u een investeringsbudget van € 100.000 beschikbaar te stellen.

Aanvullende bijdrage aan Gemeenschappelijke regelingen (Veiligheidsregio en het Flevolands archief)

Wij brengen overeenkomstig de richtlijn vanuit de provincie de begroting in overeenstemming met de afgesproken bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen (Veiligheidsregio Flevoland en het Flevolands archief). Voor de Veiligheidsregio ramen wij ten opzichte van de oude begroting € 66.000 extra vanaf 2027 en structureel vanaf 2028 met € 59.000. Wij passen onze Programmabegroting 2027-2030 aan. Dit onderwerp was nog niet opgenomen in de Kadernota 2027.

Wij passen de begroting voor 2028 incidenteel met € 4.000 aan voor het Flevolands archief.

Wat mag het kosten?

Programma (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Lasten				
Sterke financiële koers	1.065	2.456	2.982	4.582
Goed bestuur en besluitvorming	1.861	1.797	1.797	1.797
Sterke organisatie	12.988	13.667	14.572	15.454
Dienstverlening en participatie	2.070	2.000	1.980	1.980
Totaal lasten	17.984	19.921	21.331	23.813
Baten				
Sterke financiële koers	54.069	53.843	55.146	57.698
Goed bestuur en besluitvorming	18	18	18	18
Sterke organisatie	228	228	228	228
Dienstverlening en participatie	1.500	1.500	1.431	1.431
Totaal baten	55.815	55.589	56.823	59.375
Saldo meerjaren begroting voor reserves	37.831	35.669	35.492	35.562
Mutaties reserves	2.475	3.674	596	576
Saldo meerjaren begroting na reserves	40.306	39.342	36.089	36.138

Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente Urk om (onverwachte) verliezen en incidentele financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Zonder dat de continuïteit of de dienstverlening van de organisatie direct in gevaar komt of financiële noodmaatregelen nodig zijn.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit. Dat wil zeggen de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn genomen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De gemeente Urk heeft geld nodig om financiële risico's op te vangen. Dit noemen we de beschikbare weerstandscapaciteit.

De gemeente Urk rekent de volgende onderdelen tot de beschikbare weerstandscapaciteit:

1. De algemene reserve;
2. De bestemmingsreserves die dienen ter egalisatie van de volgende specifieke begrotingsposten: Reserve Participatie en Sociaal domein;
3. Stelpost onvoorziene uitgaven;
4. De onbenutte belastingcapaciteit;
5. De reserve grondzaken (algemene weerstandsreserve grondexploitatie).

1. De algemene reserve

De stand van de algemene reserve per 31 december.

2. De bestemmingsreserves participatie en sociaal domein

Deze bestemmingsreserves zijn voor de jaarlijkse egalisatie van de geraamde baten en lasten van de betreffende doeleinden. Vanuit dat oogpunt kunnen deze reserves dan ook worden meegenomen bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. De verwachte stand van deze specifieke bestemmingsreserves per 31 december.

3. Stelpost onvoorziene uitgaven

In de begroting is voor dekking van onvoorziene uitgaven een structureel gelijkblijvende stelpost opgenomen. Er zijn nog wel andere stelposten geraamd binnen de begroting. Deze stelposten zijn echter allemaal aangewezen voor specifieke doeleinden.

4. De onbenutte belastingcapaciteit

De financiële verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die er nog is om de belastingen te verhogen. In het algemeen wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is om de OZB-tarieven nog te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit OZB wordt berekend door de gemeentelijke WOZ-waarden tegen het redelijk peil uit het gemeentefonds meicirculaire te vermenigvuldigen.

Bij de afvalstoffen- en rioolheffingen is de nog onbenutte belastingcapaciteit alleen de ruimte totdat 100% kostendekking is gerealiseerd. Ten aanzien van de begraafrechten geldt het beleid

dat de kosten voor 70% in rekening worden gebracht. Hier is theoretisch sprake van een structureel onbenutte ruimte in de begroting.

In 2027 is er geen sprake van onbenutte capaciteit voor de OZB en de rioolheffing.

5. De reserve grondzaken

De verwachte stand van het vrij aanwendbare deel van de reserve grondzaken per 31 december.

De weerstandscapaciteit (x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027
Algemene reserve (vrije deel)	13.036	9.130
Bestemmingsreserves Participatie en Sociaal Domein	4.663	7.217
Stelpost onvoorziene uitgaven	25	25
Onbenutte belastingcapaciteit	621	-
Reserve grondzaken	3.429	3.251
Totaal	21.774	19.623

Risico-inventarisatie (berekening benodigde weerstandscapaciteit)

Een risico is de onzekerheid (kans) dat een gebeurtenis met (negatieve) gevolgen zich voordoet. Risicomanagement komt dus op de eerste plaats. Pas als een risico, ondanks de inspanningen op het gebied van risicomanagement, toch optreedt en negatieve financiële gevolgen heeft voor de gemeente, dan komt het weerstandsvermogen in beeld.

We verdelen de risico's van de gemeente in drie risicocategorieën:

- Algemeen
- Concreet
- Specifiek

Uitgangspunt bij het bepalen van de risico's is het gegeven dat ze nooit allemaal tegelijk en met een maximale omvang zullen optreden. In een risicoprofiel van meerdere risico's is het ondenkbaar dat ze tegelijk in één jaar zullen optreden. Sommige risico's doen zich nooit voor, terwijl andere zich daarentegen in hun maximale omvang kunnen manifesteren. Eerst worden de algemene risico's zoveel mogelijk in beeld gebracht. Voor algemene risico's worden in de regel geen afzonderlijke reserves aangehouden. De concrete risico's zijn in principe zoveel mogelijk gedekt door de aanwezige reserves en voorzieningen. De nadruk zal voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit op de gemeentelijk specifieke risico's komen te liggen.

Algemene risico's

Algemene risico's zijn voor de gemeente aan te merken als risico's die een onderdeel vormen van de normale bedrijfsvoering. De algemene risico's worden ook meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Omdat deze moeilijk individueel zijn te bepalen, wordt daarbij uitgegaan van de jaarlijkse begrotingsomvang. Op basis van de genoemde uitgangspunten dat de risico's nooit allemaal tegelijk en met hun maximale omvang optreden, wordt uitgegaan van een risicoprofiel van 5%. Dit is in de nota beleidskaders risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld.

Hieronder is een opsomming weergegeven van de belangrijkste of meest actuele algemene risico's.

- Economische situatie

De economie is nu redelijk stabiel. Toch kunnen de oorlog in Oekraïne, het conflict in het Midden-Oosten, klimaatverandering, de internationale handelsspanningen en de schommelingen in de inflatiecijfers zorgen voor verslechtering.

- Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Veel bouwplannen in Nederland zijn stopgezet door een uitspraak van de Raad van State over de Programmatische Aanpak Stikstof. Het stikstofprobleem blijft voorlopig een risico. We berekenen dit risico en nemen het mee in de risicoparagraaf van projecten.

- Open-einde-regelingen

Door landelijke beleidswijzigingen kunnen meer mensen gebruikmaken van regelingen zoals bijstand en hulp voor minima. Ook de WMO en Jeugdwet zijn open-einde-regelingen waardoor we in de begroting hiervoor geen vast bedrag kunnen opnemen. We moeten dus rekening houden met overschrijdingen die buiten onze macht liggen. Maar de gemeente heeft wel een zorgplicht. Voor het sociaal domein en de Participatiewet zijn reserves opgebouwd. Die tellen mee in het weerstandsvermogen. Daarnaast hebben economische veranderingen invloed op het prijspeil.

- Grote investeringen

Opgaven en uitdagingen liggen de komende jaren zowel op het terrein van wonen als werken. Om antwoord te kunnen geven op de blijvende en toenemende vraag naar woningen (Zeeheldenwijk), moet Urk fors investeren. Daarnaast wordt Urk gevraagd haar bijdrage te doen in de economische ontwikkeling van Noordelijk Flevoland (Spuiweg, Buitendijkse haven en bedrijventerrein). Bijdragen in de uitbreiding en verbeteringen van de infrastructuur (o.a. Randweg). Deze ontwikkelingen sluiten aan bij de vier opgaven uit het nieuwe coalitieakkoord "Groeien met karakter".

- Stijging van de rente

Gemeenten lopen financiële risico's. Zo zorgen schommelingen in de rentepercentages ervoor dat geld lenen duurder wordt, terwijl tegelijkertijd de inflatie onveranderd hoog blijft en investeringen meer geld vragen. Ook binnen de grondexploitatie speelt de rente een belangrijke rol. Daarom is het belangrijk dat deze frequent wordt geactualiseerd. In onze gemeente wordt deze jaarlijks herzien. Denk u hierbij aan het treasurystatuut.

- Onverwachte vervanging van activa

Gemeente Urk heeft de nodige activa in bezit die jaarlijks en periodiek onderhoud behoeven. Het onderhoud hiervan wordt gedaan op basis van onderhoudsplannen waardoor de bijbehorende kosten in beeld zijn. Het risico bestaat dat er zich onverwachte vervangingen voordoen. Te denken valt hierbij aan het herstel van de havenkades.

- Netcongestie

Een risico met mogelijk een enorme impact is het onderwerp netcongestie. Dit is een term die wordt gebruikt om de situatie aan te duiden waarin het elektriciteitsnetwerk de maximale capaciteit heeft bereikt en niet meer in staat is om alle gevraagde elektriciteit te transporteren. De infrastructuur van het elektriciteitsnet is door de versnelde energietransitie verouderd. De gevolgen van netcongestie kunnen zijn dat bedrijven en huishoudens geen extra elektriciteit kunnen afnemen, dat nieuwe aansluitingen niet kunnen worden gerealiseerd en dat de levering

van stroom vertraging oploopt. Er worden verschillende oplossingen gezocht om netcongestie aan te pakken, zoals netverzwaring, het flexibel inzetten van energieverbruikers, en het stimuleren van lokale energieopslag. Als het risico optreedt worden bouw- en infrastructuurprojecten vertraagd. Hierdoor kan de gemeente grond minder makkelijk uitgeven met extra (rente-)kosten tot gevolg. Verder moeten dan ook aggregaten worden ingehuurd om tijdelijk in energiebehoeftes te voorzien.

- **Schaarste aan (drink)water**

De zomer van 2026 heeft aangetoond dat de beschikbaarheid van drinkwater onder druk staat, met name door klimaatverandering en een groeiende vraag. Er wordt verwacht dat er in 2030 meer drinkwater nodig zal zijn dan er beschikbaar is, met name door een stijgende vraag en de effecten van droogte. Binnen de gemeente Urk wordt er in verhouding veel water verbruikt binnen de visverwerkende industrie. Het verminderen van het waterverbruik is essentieel, zowel in huishoudens als in de industrie en landbouw. Bewustwording van de gevolgen van waterverspilling draagt bij aan het verminderen van de vraag.

- **Verbonden partijen**

De risico's van de verbonden partijen zijn afzonderlijk beschreven in de paragraaf Verbonden Partijen. Voor de Veiligheidsregio Flevoland is daarnaast een specifiek risico opgenomen in deze paragraaf vanwege de mogelijke toekomstige financiële effecten voor de gemeente. De genoemde risico's zijn meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen.

Concrete risico's

Tot concrete risico's worden risico's gerekend waarvan de omvang van de te verwachten verplichtingen redelijkerwijs zijn in te schatten. Voor concrete risico's worden bestemmingsreserves en voorzieningen ingesteld. De gemeente heeft bijvoorbeeld een reserve/voorziening ingesteld voor wethouders-pensioenen en -wachtgelden. De hoogte van de voorzieningen en bestemmingsreserves dekken de gesignaleerde concrete risico's in voldoende mate af. Er hoeven geen aanvullende voorzieningen te worden getroffen, waarvoor eventueel de weerstandscapaciteit moet worden aangesproken. Overigens zullen de voorzieningen voor wethouders-pensioenen en -wachtgelden binnen afzienbare tijd worden overgedragen aan het ABP.

Specifieke risico's

Specifieke risico's zijn risico's die passen bij de situatie waarin de gemeente werkt en het is deze categorie die de benodigde weerstandscapaciteit bepaalt. Dit gebeurt door per specifiek risico de grondslag van het financieel risico (waarde in de begroting) te delen door een percentage dat het risicoprofiel wordt genoemd. Dit risicoprofiel is een combinatie van kans * impact.

De gezamenlijke waarde van alle specifieke risico's is de benodigde weerstandscapaciteit.

De specifieke risico's bestaan uit:

- **Gewaarborgde geldleningen**

De gemeente Urk staat borg voor meerdere leningen. Op deze leningen wordt jaarlijks afgelost, waardoor het risico jaarlijks afneemt en het risicoprofiel als laag kan worden beoordeeld.

- **Grondverkopen (grondexploitatie)**

De risico inschatting van de grondverkopen in het kader van de grondexploitatie is op basis van de werkelijke boekwaarde van de complexen. Alle grondexploitaties worden jaarlijks bijgesteld

en eventuele verwachte verliezen worden op dat moment genomen (ten laste van de reserve grondzaken wordt een voorziening ingesteld).

Het opschuiven van de verkopen van gronden zal zeker gevolgen hebben. De kosten voor de rente nemen hierdoor toe- of af en daardoor worden de opbrengsten beïnvloed. De gemeente moet bij een verwacht tekort van de grondexploitatie een zogenaamde ‘voorziening’ opnemen in de gemeentebegroting. Het treffen van een afboeking is nodig als de huidige marktwaarde lager is dan de boekwaarde. Een voorziening gebeurt bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van dit volledige verlies en wordt na het afsluiten van de grondexploitatie geheel of gedeeltelijk gebruikt. Het risicoprofiel van grondexploitaties woningbouw is lager dan het risicoprofiel bij bedrijventerreinen. Dit is omdat het afzetrisico bij bedrijventerreinen groter is dan bij woningbouw. Daarnaast is het risico bij bedrijventerreinen groter dan bij woningbouw omdat bedrijventerreinen minder prioriteit krijgen voor stroomaansluitingen.

- **Veiligheidsregio**

De Veiligheidsregio Flevoland maakt extra kosten als gevolg van landelijke verplichtingen en noodzakelijke ontwikkelingen binnen de brandweerzorg. Over de compensatie van deze kosten door het Rijk bestaat nog geen definitieve duidelijkheid. Voor 2027 worden de kosten binnen de Veiligheidsregio gedekt uit de egaliseringsreserve kapitaallasten, waardoor dit risico geen invloed heeft op de benodigde weerstandscapaciteit in de Programmabegroting 2027.

Vanaf 2028 blijft echter onzekerheid bestaan over de dekking van deze kosten. Indien het Rijk geen of onvoldoende compensatie beschikbaar stelt, kan dit leiden tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Voor een nadere toelichting op de achtergrond en financiële positie van de Veiligheidsregio wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden Partijen.

- **Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (NHG)**

Gemeente Urk heeft een overeenkomst met deze stichting tot zekerstelling voor de nakoming van betalingsverplichtingen van de stichting (achtervangovereenkomst) met betrekking tot de verstrekte hypotheekgaranties. Gemeenten en Rijk namen, ieder voor 50%, deel in de achtervang van de Nationale hypotheekgarantie. Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten voor nieuw af te geven hypotheekgaranties vervallen. Vanaf deze datum is voor nieuw af te geven hypotheekgaranties sprake van een 100% Rijksachtervang. Het risico heeft dus alleen betrekking op de afgegeven garanties voor 1 januari 2011. Het risico wordt laag ingeschat en dit zal in de loop van de tijd steeds lager worden.

- **Energienetwerk Urk BV**

De gemeente Urk heeft een garantstelling afgegeven voor een BNG-financiering van maximaal € 11 miljoen ten behoeve van Energienet Urk BV. Omdat deze lening naar verwachting eind 2027 nog niet is opgenomen, bedraagt het gekwantificeerde risico eind 2027 nihil. De garantstelling blijft wel een potentiële toekomstige verplichting. Voor een nadere toelichting op Energienet Urk BV wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden Partijen.

- **Subsidie Energienetwerk Urk**

De Provincie Flevoland heeft aan de gemeente een subsidie van € 2,5 miljoen toegekend voor de ontwikkeling van Energienet Urk. Van deze subsidie is € 1 miljoen ontvangen en als agiostorting ingebracht in Energienet Urk BV. Het risico bestaat dat deze middelen bij tegenvallende resultaten of een onvoldoende succesvolle ontwikkeling van het energienet niet of niet volledig terugvloeien naar de gemeente. Gezien de huidige opstartfase van Energienet Urk wordt voor deze post een relatief hoog risicoprofiel gehanteerd. Dit risico wordt meegenomen in de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. Naarmate Energienet Urk operationeel wordt en de ontwikkelfase succesvol wordt afgerond, zal dit risicoprofiel

stapsgewijs worden verlaagd. Voor een nadere toelichting op Energienet Urk BV wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden Partijen.

In de onderstaande tabel worden de genoemde risico's, voor zover mogelijk, gekwantificeerd. Deze risico's kunnen zich eventueel op zowel de korte als de lange termijn voordoen.

Omschrijving	Grondslag Financieel risico (x € 1.000)	Risico profiel	Benodigde weerstands- capaciteit (x € 1.000)	Eventuele opmerkingen
Algemene risico's				
Begrotingsomvang 2027	94.009	5%	4.700	Het is gewenst, gezien de geïnventariseerde algemene risico's, om een deel van de beschikbare algemene weerstandscapaciteit hiervoor in te zetten. Conform de vastgestelde beleidskaders wordt een richtlijn gehanteerd, waarbij 5% van de 'omzet' als risicobedrag wordt opgevoerd.
Specifieke risico's				
Gewaarborgde geldleningen	4.295	5%-10%	322	Dit betreft de uitstaande geldleningen waar de gemeente Urk garant voor staat per ultimo 2027.
Boekwaarde grondexploitatie woningbouw	36.537	10%	3.654	Dit betreft de geraamde boekwaarde van grondexploitatiecomplexen woningbouw per ultimo 2027.
Boekwaarde grondexploitatie bedrijventerrein	38.925	20%	7.785	Dit betreft de geraamde boekwaarde van grondexploitatiecomplexen bedrijventerreinen per ultimo 2027.
Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (NHG)	31.500	5%	1.575	Dit betreft de uitstaande geldleningen waar de gemeente Urk garant voor staat per ultimo 2027.
Energienet Urk gewaarborgde geldleningen	0	20%	0	Dit betreft de maximaal uitstaande geldleningen waar de gemeente Urk garant voor staat per ultimo 2027.
Verplichte agio storting Energienet Urk	1.000	25%	250	Dit betreft de verplichte agiostorting per ultimo 2027.
Totaal	206.267		18.286	

Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen vertalen we in een ratio waarbij de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en we de benodigde weerstandscapaciteit bepalen. Om de ratio voor het weerstandsvermogen te beoordelen maken we gebruik van onderstaande waarderingstabel. Deze ratio moet bij voorkeur hoger zijn dan 1,0 (waarderingcode C).

De ratio weerstandsvermogen bedraagt in 2027 1,1 en ligt daarmee op een vergelijkbaar niveau als bij de begroting 2026. De benodigde weerstandscapaciteit daalt met circa € 1,3 miljoen als

gevolg van wijzigingen in de geïnventariseerde risico's. Tegelijkertijd neemt de beschikbare weerstandscapaciteit af met circa € 0,8 miljoen.

Bij de bepaling van het weerstandsvermogen is in 2026 rekening gehouden met een risico dat samenhang met de afgegeven garantstelling voor een lening van € 11 miljoen. Nu de eerste opname van deze lening naar verwachting pas vanaf 2028 plaatsvindt, wordt de risicogrondslag voor 2027 op nihil gesteld. Naarmate de lening vanaf 2028 gefaseerd wordt opgenomen, zal het daarmee samenhangende financiële risico geleidelijk toenemen.

De stand van de algemene reserve laat eind 2026 een aanzienlijke daling zien, mede als gevolg van het verwachte negatieve jaarresultaat over 2026. Dit vraagt om aandacht en krijgt de komende periode gerichte opvolging.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	2,0 >	Uitstekend
B	1,4 tot 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 tot 1,4	Voldoende
D	0,8 tot 1,0	Matig
E	0,6 tot 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

Het is voor gemeenten verplicht een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie inzichtelijker te maken en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. De kengetallen en analyse geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan de gemeenteraad over de financiële positie van de gemeente Urk. Met kleuren groen, oranje en rood is de situatie gunstig, neutraal of ongunstig.

Kengetallen	Werkelijk 2021	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk 2025
Netto schuldquote	86%	97%	118%	123%	155%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	81%	87%	108%	114%	145%
Solvabiliteitsratio	33%	30%	28%	25%	20%
Grondexploitatie	62%	66%	70%	65%	72%
Structurele exploitatieruimte	3,3%	5,7%	-4,2%	-7,4%	-1%
Belastingcapaciteit	110%	99%	98%	99%	100%

Kengetallen	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Netto schuldquote	159%	206%	229%	239%	216%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	152%	195%	217%	227%	205%
Solvabiliteitsratio	16%	15%	12%	12%	12%
Grondexploitatie	55%	83%	82%	81%	74%
Structurele exploitatieruimte	2,6%	2,8%	0,6%	-0,1%	-0,2%
Belastingcapaciteit	110%	107%	107%	107%	107%

Signaleringswaarden	gunstig	neutraal	ongunstig
Netto schuldquote	< 90%	> 90% en < 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	> 90% en < 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	> 20% en < 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 30%	> 30% en < 40%	> 40%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	= 0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	> 95% en < 125%	> 125%

In de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen formuleren we beleidskaders die onderverdeeld zijn in risicomanagement en weerstandsvermogen. Aan de hand van deze beleidskaders houdt gemeente Urk haar financiële weerbaarheid op peil. Deze regels leven we strak na en hebben hun waarde inmiddels bewezen. De afgelopen jaren is er fors geïnvesteerd in het voorzieningenniveau. Dit uit zich in een stijging van de woonlasten. De woonlasten (belastingcapaciteit) komen voor 2027 uit op zeven procent boven het landelijk gemiddelde (2026). Dat is een vermindering (verbetering) ten opzichte van 2026 met 3%. Dat betekent dat de gemiddelde woonlasten in de rest van Nederland sneller stijgen dan op Urk.

Toelichting en analyse samenhang kengetallen:

- Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven.

De situatie van de netto schuldquote is ongunstig en de trend is verder neergaand. De gemeente moet geld blijven lenen om de groei van de gemeente te kunnen bekostigen. De gemeente neemt maatregelen om de neergaande trend om te buigen. Deze maatregelen zijn in de paragraaf financiering uitgewerkt.

- Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en

lasten. Voor de omvangrijke grondexploitatie en de geplande investeringen is veel vreemd vermogen nodig. Dit heeft effect op het balanstotaal en daarmee de solvabiliteit. Bij verkoop van gronden en aflossing van leningen neemt het vreemd vermogen weer af, waardoor de solvabiliteit verbetert. De situatie van de solvabiliteit is, evenals de netto schuldquote, voorsnog ongunstig, maar stabiliseert op de middellange termijn. Door middel van de uitvoering van de maatregelen uit het meerjarig financieel handelingsperspectief moet het eigen vermogen op termijn weer minimaal 20% van het balanstotaal gaan uitmaken. Tegelijkertijd daalt het eigen vermogen van de gemeente ten opzichte van voorgaande jaren. Door de investeringen in de komende jaren en daarmee de toename van het vreemd vermogen stijgt het balanstotaal. In combinatie met een lager eigen vermogen leidt dit tot een daling van de solvabiliteit.

- Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de boekwaarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De gemeente Urk voert een actief grondbeleid. De gemeente Urk heeft een relatief omvangrijke grondexploitaties ten opzichte van de totale geraamde baten. Dit komt tot uitdrukking in een blijvend ongunstige ratio.

Dit komt met name door de investeringen in de Zeeheldenwijk en Port of Urk. Door de verkoop van de gronden zal de boekwaarde op termijn weer dalen en daardoor ook het percentage. De voorraden nemen tot en met 2028 toe tot ruim € 77 miljoen. Door verkopen zal deze weer afnemen, maar de ratio blijft hoog. De gemeente neemt maatregelen om de opbrengsten zoveel mogelijk naar voren te schuiven aangezien het achterblijven en opschuiven van verkopen financiële consequenties heeft.

- Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om éénmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte is in de meerjarenbegroting positief voor de jaren 2027 en 2028. Dit betekent dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Voor de jaren 2029 en 2030 is dit niet het geval. De gemeente ziet erop toe dat deze ruimte voor 2029 en 2030 te behouden blijft en is zich bewust van de effecten van toekomstige keuzes. Bij de Kadernota 2028 werken wij toe naar een beeld dat ook de jaren 2029 en 2030 een positieve structurele exploitatieruimte heeft.

- Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Bij de belastingdruk wordt uitgegaan van de woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Onder de woonlasten verstaan we de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De woonlasten zijn bij de Kadernota door de gemeenteraad verhoogd en komen in 2027 op 107% van het landelijk gemiddelde (prijspeil 2026).

Analyse

De financiële positie van de gemeente Urk staat onder druk. De kengetallen laten over het algemeen een neerwaartse trend zien. Uitzondering hierop vormt de structurele exploitatieruimte, die gedurende de gehele meerjarenbegroting nog positief is, maar geleidelijk afneemt en daarmee de financiële ruimte in de exploitatie verder beperkt.

De aanhoudende groei van de gemeente, onder meer door de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk en een bedrijventerrein, in combinatie met omvangrijke investeringen, leidt de komende jaren tot een toenemende financiële druk.

In het coalitieakkoord "Groeien met karakter" zijn daarom binnen het thema Stabiele financiële koers diverse voorstellen opgenomen die bijdragen aan een structureel gezonde financiële huishouding. Dit blijft onverminderd van belang, mede gezien de ontwikkeling van het gemeentelijke risicoprofiel in de komende jaren, waaronder de geleidelijke toename van het risico dat samenhangt met de afgegeven garantstelling ten behoeve van de ontwikkeling van het energienet.

In deze begroting treft u reeds maatregelen aan om tot een sluitende begroting 2027 te komen. In het vervolgtraject richting de Kadernota 2028 nemen wij nadere maatregelen om een meerjarig stabiel en positief financieel beeld te bereiken. De financiële kengetallen illustreren de noodzaak daarvan en het is onze ambitie de trend die in de tabel zichtbaar is te keren. Hiervoor is een handelingsperspectief opgesteld dat wij implementeren.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Voor wonen, werken en recreëren zijn kapitaalgoederen nodig, zoals wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen. De kwaliteit van deze kapitaalgoederen en het onderhoud daarvan is bepalend voor het onderhoudsniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. Dit niveau is voor een belangrijk deel van de kapitaalgoederen door uw raad vastgelegd in het beleidsplan integraal beheer openbare ruimte (IBOR) 2022-2027 in december 2021. In de beheerplannen periodiek onderhoud en vervanging worden per jaar de te onderhouden kapitaalgoederen en te vervangen productiemiddelen weergegeven. De totale kosten verschillen per jaar.

Beleidsdocumenten

Kapitaalgoederen	Beleids- en beheerplan	Vast-gesteld	Einde looptijd	Financieel vertaald	Achterstallig onderhoud
Overkoepelend					
	Beleidsplan IBOR 2022-2027	2021	2027	Ja	Nee
Wegen					
	Beleidsplan wegen Urk Wegenbeheerplan	2015	Onbepaald	Ja	Nee
Riolering					
	Gemeentelijk Water- en Rioleringsprogramma GWRP 2023-2028 Operationeel beheerplan	2022	2028	Ja	Nee
Water					
	Maatwerkovereenkomst	2025	Onbepaald	Ja	Nee
Groen					
	Groenbeleidsplan Urk Groenbeheerplan	2019	2029	Ja	Nee
Gebouwen					
	Nota Vastgoed	2022	Onbepaald	Ja	Nee
	Beheerplan gemeentelijke gebouwen	2023	Onbepaald	Ja	Nee
Overig					
	Vervangingsplan masten en armaturen	2006	Onbepaald	Ja	Nee
	Beleidsplan Samen naar Buiten 2025-2035	2025	2035	Ja	Nee
	Kunstwerken beheerplan	2006	Onbepaald	Ja	Nee

Toelichting op tabel

Het beleidsplan IBOR (Integraal Beheer Openbare Ruimte) is het overkoepelend beleidsdocument voor de openbare ruimte. In 2021 is het IBOR-Beleidsplan vastgesteld voor 2022-2027. Onder het IBOR vallen de verschillende kapitaalgoederen en areaaltypen in de openbare ruimte. Het is de intentie om per kapitaalgoed toe te werken naar een uniform te lezen beleids- en beheerplan. De looptijd van het IBOR komt ten einde. Dit is samen met alle

(externe) ontwikkelingen zoals de huidige markt en financiële situatie, aanleiding om de voorbereidingen voor een nieuw IBOR te treffen.

Riolering valt buiten het beleidsplan IBOR vanwege de verplichtingen die voortvloeien uit de wet milieubeheer. Voor riolering geldt het Gemeentelijk Water en Rioleringsplan (GWRP) als het koepeldocument. In het GWRP heeft het onderdeel Stedelijk Water ook een prominente plek gekregen. Het GWRP heeft een looptijd tot en met 2028. Vanwege alle externe ontwikkelingen, waaronder prijsstijgingen, wordt het financiële deel inmiddels geëvalueerd en in 2027 ter vaststelling aan uw raad voorgelegd.

In 2025 is de BGT (Basisregistratie Grootschalige Topografie) via luchtfoto's gecontroleerd en geüpdatet. De beheerkaart in het beheersysteem is aangepast, zodat er een goede basis ligt voor de beheerplannen en de aanbesteding van een nieuw beheersysteem. In 2026 zijn onder andere inspecties uitgevoerd aan de wegen en civiele kunstwerken ten behoeve van de beheerplannen voor die onderdelen. In 2027 wordt deze informatie ingezet voor de actualisatie van het IBOR.

De aanbesteding voor een nieuw beheersysteem heeft nog niet in 2026 plaatsgevonden. Het opstellen van het Programma van Eisen en de keuze om wel of niet direct over te gaan naar de standaardisatie IMBOR (Informatiemanagement model beheer openbare ruimte) moet zorgvuldig worden doorlopen omdat we dit systeem weer langdurig inzetten. Daarvoor is de input nodig van de eerdergenoemde beheerplannen, waar in 2026 de focus op is gehouden.

Beeldkwaliteit

In het vastgestelde IBOR-beleidsplan staan de afspraken hoe het er in de gemeente Urk uit moet zien. Per gebied en per onderdeel zijn de gewenste beheerkwaliteiten afgesproken. Om de kwaliteit te monitoren voeren wij jaarlijks diverse schouw rondes uit. De activiteiten om de kwaliteit te kunnen halen vallen onder het dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervanging van de kapitaalgoederen. Door de financiële situatie staat de beeldkwaliteit onder druk. Bij het actualiseren van het IBOR wordt dit uitgebreid onder de aandacht gebracht. Buiten is dit nog niet direct terug te zien.

Binnen de kaders wordt jaarlijks aan drie á vier wegen groot onderhoud of vervangingswerkzaamheden uitgevoerd. Vanwege uitputting van de structurele (vervangings)budgetten door financiële keuzes op de totale begroting, zijn een aantal projecten in de Programmabegroting 2027-2030 opgevoerd in plaats van dat de uitvoering al heeft plaatsgevonden in 2026.

Dit gaat in eerste instantie om De Abbert, welke wordt omgevormd van elementenverharding naar asfalt. De werkzaamheden voor De Abbert zijn nodig in verband met verzakkingen die zijn ontstaan na eerdere rioleringswerkzaamheden. Dit is een normaal proces. Omdat De Abbert onderdeel is van de structuur die verder uit asfalt bestaat, wordt dit moment gebruikt om asfalt toe te passen. Daarnaast moet voor de Vliestroom en Stortemelk de elementenverharding worden vervangen. Elementen die uit de Abbert komen die nog een lange levensduur hebben, worden waar mogelijk hergebruikt op de Vliestroom.

Jaarlijks vervangen we meerdere lichtmasten en armaturen. Dit doen we op basis van het bestek dat wij in 2024 samen met de gemeente Noordoostpolder hebben opgesteld. Voor 2026 zijn reguliere werkzaamheden uitgevoerd. Voor 2027 staat op basis van de Kadernota een omvormingsproject op de agenda om reguliere armaturen te vervangen door led-lampen, wat

een energiebesparing gaat opleveren. Alle projecten stemmen we tijdig met elkaar af en vanuit IBOR en GWRP.

Kerncijfers

Kapitaal-goederen Objecten		Situatie 31-12-2026
Wegen	Weg binnen de bebouwde kom	106,1 km
	Weg buiten de bebouwde kom	5,3 km
	Wegennet geasfalteerd	125.679 m ²
	Wegennet elementenverharding	896.908 m ²
	Lichtmasten	4.293 stuks
Riolering	Rioolaansluitingen	8.552 stuks
	Vrijverval-, druk- en persriolering	1 km
	Tussen- en eindgemalen	16 stuks
	Drukgemalen	9 stuks
	Bergbezinksystemen	3 stuks
Water	Oppervlaktewater in beheer bij het waterschap en/of derde, incl. beheer natuurlijke en onbeschoeide oevers	
Groen	Plantsoenen	911 are
	Gras	6.718 are
	Bomen	6.000 stuks
	Openbare speelplaatsen en –plekken (speeltoestellen)	434 stuks
Gebouwen	Gemeentehuis/Bibliotheek	1 st
	Monumentale gebouwen (oude Raadhuis en toren Kerkje a/d Zee)	2 st
	Zwembad 't Bun	1 st
	Onderwijs gebouwen (basisonderwijs)	13 st
	Onderwijs gebouwen (voortgezet onderwijs)	2 st
	Binnensport accommodaties (gymzalen de Noord en Nagel)	2 st
	Peuterspeelzaal / kinderdagverblijf (KCU)	1 st
	Gemeentelijke gebouwen algemeen (brandweer, sportvelden, begraafplaats, haven e.a.)	19 st
	Bedrijfsruimten (verhuurd, werf Hoekman)	1 st
	Woningen ('Metz' en ambtswoning)	2 st
	Totaal	43 objecten
Overig	Bruggen (auto-, fiets-, voetgangersbrug)	26 stuks

Verklaring cijfers

Naast de ontwikkelingen van groei van Urk, wijzigen de hoeveelheden areaal door inbreiding zoals Lemsterhoek en door omvorming van areaal binnen het bestaand gebied, zoals binnen het project De Molenkamp. In 2026 is de Michiel de Ruyterallee toegevoegd vanuit de Groei van Urk. In 2027 wordt toevoeging c.q. overdracht van delen van de Zeeheldenwijk en van Port of Urk verwacht.

Areaaluitbreidingen

De reguliere beheerbudgetten openbare ruimte, inclusief de budgetten ter voeding van beheervoorzieningen, worden jaarlijks met de areaal aanpassing aangepast.

Wegen

Het beleid is vastgelegd in het wegenbeleidsplan Urk (2015), dat integraal is vastgesteld met het IBOR-beleidsplan. Het Urker wegennet inspecteren we volgens de CROW-systematiek elke twee jaar. De maatregelen die daaruit voortvloeien worden verwerkt in de jaren erna. De geplande maatregelen stemmen we af met de andere beheerdisciplines en komen terug in het uitvoeringsprogramma.

Riolering

In het Gemeentelijk Water en Riolering Programma is het beleid voor het stedelijk oppervlaktewater en de gemeentelijke riolering beschreven. Zowel ten aanzien van de inrichtingsopgaven, het beheer en onderhoud en de vervangingsopgave. In het GWRP is een doorkijk gemaakt voor de lange termijn en zijn de maatregelen voor de planperiode concreter beschreven. Om zorg te dragen voor de realisatie van de beheeropgaven op het gebied van de riolering wordt gewerkt met een operationeel beheerplan riolering. Dit is geen vastgesteld document.

Water

Per 1 januari 2011 is de zogenaamde maatovereenkomst in werking getreden tussen de Flevolandse gemeenten en het waterschap Zuiderzeeland waarbij het onderhoud van het stedelijke water zoals het maaien van de oevers en het baggeren is overgedragen aan het waterschap. Het onderhoud aan de beschoeiingen en de stuwen is tegelijkertijd overgedragen. Volgens deze overeenkomst blijft de gemeente Urk verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van duikers, grondkeringen en droogvallende bermsloten en dergelijke. De overeenkomst is per 2025 geactualiseerd waarbij het maaien van de oevers meer is afgestemd op de stedelijke beleving.

Groen

Jaarlijks onderhouden we het openbaar groen volgens het beleid. Dit doen we op basis van beeldkwaliteit. Concern voor Werk doet het onderhoud voor ons. Een klein deel doet wijkbeheer of een externe partij.

Haven

Voor de havenkades van Urk wordt momenteel gewerkt aan een vervangingsplan op basis van de onderzoeken die zijn uitgevoerd. De resultaten van de onderzoeken geven aan dat aan dat ca.1 km van de kades, die bij de gemeente in eigendom zijn, op korte termijn vervangen moet worden. Aan de hand van een plan van aanpak wordt in 2026 en 2027 de vervangingsopgave verder voorbereid en uitgewerkt, zodat het in 2028/2029 uitgevoerd kan worden. Op basis van de nadere uitwerking komen we medio 2027 met een afzonderlijk kredietvoorstel voor de uitvoering.

De verwachting is dat de opbrengsten van de haven minder zullen zijn dan de afgelopen jaren. Dit is het gevolg van de beperkingen in het gebruik van de huidige voorzieningen in de haven en de werkzaamheden die de komende jaren gaan plaats vinden.

Gebouwen

Het beheerplan gemeentelijke gebouwen is vastgesteld als onderdeel van de Nota Vastgoed Urk. Daarin is nadrukkelijk aandacht geschonken aan het verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen. De financiële gevolgen van dit nieuwe plan zijn verwerkt in de meerjarenbegroting. Onder meer het verduurzamen brengt substantiële kosten met zich mee.

Financiële vertaling (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
IBOR				
Groen	832	832	832	836
Verharding	1.148	1.400	1.471	1.468
Water	84	84	84	86
Civiele kunstwerken	685	693	687	681
Meubilair	57	57	57	57
Openbare verlichting	164	162	160	166
Reiniging	335	335	335	335
Recreatie	200	206	204	203
Overig	21	21	21	21
Subtotaal IBOR	3.526	3.790	3.851	3.853
Gebouwen				
Gemeentehuis/ bibliotheek	581	642	461	457
Monumentale gebouwen	75	75	75	74
Zwembad	771	763	758	751
Binnensport accommodaties	150	150	149	148
Kindcentrum	255	254	252	251
Gemeentelijke gebouwen	392	389	385	383
Subtotaal Gebouwen	2.224	2.273	2.080	2.064
Verharding	5.750	6.063	5.931	5.917

Risico

In de afgelopen jaren heeft op de budgetten binnen IBOR geen inflatiecorrectie plaatsgevonden. Dit geldt ook voor het komend jaar. Dit betekent dat steeds minder gedaan kan worden voor het beschikbare budget en dat die trend zich voorzet. Daarmee komt de kwaliteit van het areaal steeds verder onder druk te staan en daarmee de ambities uit het IBOR-beleidsplan. Bij het herzien van het IBOR-beleidsplan zal dit in financiële zin naar voren komen.

Financiering

Inleiding

De financieringsfunctie omvat alle activiteiten die voorzien in de financieringsbehoefte van de gemeente. De gemeente moet steeds over voldoende geld beschikken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Om investeringen te financieren trekt de gemeente geldleningen aan met een langere looptijd. De wet financiering decentrale overheden (Fido) en het Treasurystatuut bepalen de kaders voor de financieringsactiviteiten van de gemeente Urk. De financieringsmiddelen worden aangetrokken op de geld- en kapitaalmarkt. In deze paragraaf beperken wij ons tot het weergegeven van de financieringspositie lang, de kasgeldlimiet (korte schuldnorm) en renterisiconorm (lange schuldnorm). Onder de financieringsfunctie valt niet het garanderen van rente en aflossing van geldleningen van derden, die worden per verzoek aan het bestuur voorgelegd.

Financiering lang

De financieringspositie van de gemeente Urk geeft het volgende beeld:

Bedragen (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
(Im-)materiële vaste activa	112.294	130.138	144.331
Financiële vaste activa	8.577	9.452	10.323
Voorraden (grondexploitaties)	61.858	66.662	75.463
Totaal vaste activa en voorraden	182.730	206.251	230.117
Financieringsmiddelen:			
Eigen vermogen	42.279	37.640	34.939
Vreemd vermogen			
Voorzieningen	6.722	7.922	7.133
Langlopende leningen (> 1 jaar)	110.941	126.709	115.341
Totaal financieringsmiddelen	159.942	172.271	157.414
Financieringstekort of -overschot	-22.788	-33.980	-72.703

Het financieringstekort ontstaat als meer investeringen gefinancierd moeten worden dan er langlopende leningen zijn aangetrokken of reserves zijn gerealiseerd. Ook financieren we de grondposities (boekwaarden voorraden bouwgronden in exploitatie). Deze laatste financieringsbehoefte is van kortere duur, namelijk tot het moment dat de voorraden worden verkocht.

De gemeente Urk past totaalfinanciering toe. Daarbij worden op basis van de werkelijke totale liquiditeitsbehoefte (het saldo van uitgaven en ontvangsten) leningen aangetrokken. Argumenten voor het toepassen van totaalfinanciering zijn efficiency, schaalvoordelen en inzichtelijkheid. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm zijn randvoorwaarden bij de gemeentelijke financieringsactiviteiten.

Per ultimo 2025 was sprake van een financieringstekort van ruim € 22 miljoen, dat tijdelijk werd afgedekt met kasgeldleningen ter grootte van € 23 miljoen.

Volgens de prognose moet in de loop van 2027 voor ruim € 72 miljoen langlopende leningen worden aangetrokken. De uiteindelijke behoefte en het moment waarop gefinancierd wordt, zijn afhankelijk van het uitvoeren van het investeringsschema en het tempo van het bouwrijp maken van gronden en de verkopen daarvan.

De ervaring leert dat het daadwerkelijk realiseren van voorgenomen investeringen trager verloopt dan gedacht (planningsoptimisme). Het gevolg is dat de werkelijke liquiditeitsbehoefte in de praktijk lager uitvalt dan het begrote financieringstekort.

Volgens de Wet Fido mag je niet eerder lenen dan dat de middelen daadwerkelijk nodig zijn. Ook moet de looptijd van de leningen passen bij de verwachte duur van de liquiditeitsbehoefte. Voor de kosten van de financiering is vervolgens de marktrente op het moment van het afsluiten van de benodigde leningen bepalend.

Onderstaande tabel maakt de mutaties in de geldleningen en de invloed daarvan op de gemiddelde rente zichtbaar. De onder renterisico op vaste schuld vermelde mutaties zijn in deze tabel verwerkt.

Bedragen (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027 *
Stand per 1 januari	98.831	110.941	126.709
Nieuwe leningen	20.000	-	-
Aflossingen	7.890	9.232	11.368
Rentelast	2.308	2.785	2.811
Gemiddelde rentepercentage	2,20%	2,62%	2,32%
Stand per 31 december	110.941	101.709	115.341

(*) De beginstand van de begroting 2027 wijkt af van de eindstand van 2026, als gevolg van het aantrekken van een lening van € 25 miljoen (met een looptijd van 10 jaar en een vaste rente van 3,01%).

Kasgeldlimiet (norm voor korte schuld)

Een instrument om de omvang van de kortlopende financieringsmiddelen te bewaken is de kasgeldlimiet. Deze bedraagt voor 2027 € 8,0 miljoen (8,5 % van het begrotingstotaal). Van de ontwikkeling van de werkelijke liquiditeitspositie in relatie tot de toegestane kasgeldlimiet kunnen we het volgende overzicht geven.

Bedragen (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Grondslag = omvang begroting	77.684	118.503	94.009
Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	6.603	10.073	7.991
Toets kasgeldlimiet			
totaal netto vlottende schuld	15.249	33.980	72.703
toegestane kasgeldlimiet	6.603	10.073	7.991
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	-8.646	-23.907	-64.712

Er was in de eerst kwartaal van 2026 sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet. Die ongewenste situatie is opgelost door het aantrekken van een langlopende lening in april 2026 van € 25 miljoen, met een looptijd van 10 jaar en een vaste rente van 3,01%. Daarna werd de kasgeldlimiet gemiddeld niet overschreden.

Door investeringsuitgaven in 2026 en 2027 en door noodzakelijke herfinancieringen is, zoals hierboven al werd aangegeven, het aantrekken van lange financiering voor eind 2027 noodzakelijk. Dat maakt ook deze tabel over de kasgeldlimiet duidelijk: zonder het aantrekken van lange financiering overschrijdt gemeente Urk de kasgeldlimiet in 2027.

Renterisiconorm (norm voor lange schuld)

De renterisiconorm is in de Wet Fido bepaald met als doel het toekomstig renterisico te beperken door de aflossingen en renteherzieningen te spreiden. Voorkomen moet worden dat er in enig jaar een te grote concentratie plaatsvindt van aflossingen en renteherzieningen op lopende leningen. Het renterisicobedrag wordt volgens de Wet Fido berekend als de som van de renteherzieningen en de aflossingen. Het totale renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20% van het begrotingstotaal van de begroting. De omvang van de begroting 2027 geldt volgens de wet ook als grondslag voor de toetsing van de daaropvolgende jaren.

Er zijn geen leningen aangetrokken waarvan de rente tussentijds kan worden herzien. Nieuw af te sluiten leningen worden zodanig gestructureerd dat de renterisiconorm ook in de toekomst niet wordt overschreden.

De renterisiconorm voor 2027 bedraagt ruim € 18 miljoen (20% van het begrotingstotaal). Deze norm wordt in de volgende tabel gerelateerd aan het werkelijke renterisico.

Bedragen (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Grondslag = omvang begroting per 1-1	77.684	118.503	94.009
<i>Toetsing renterisiconorm</i>			
Renterisiconorm (20 %)	15.537	23.701	18.802
Renterisico op vaste schuld (aflossingen)	7.890	9.232	11.368
Renterisico door renteherziening	-	-	-
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	7.647	14.469	7.434

Uit het overzicht blijkt dat de gemeente Urk binnen de norm blijft.

Financieringsbehoefte en strategische afwegingen

De financieringsbehoefte van de gemeente blijven we in de komende periode nader onderzoeken. Mede in het licht van de aanzienlijke externe financiering die naar verwachting nodig is om de ambities voor de komende jaren te realiseren. Bij deze beoordeling betrekken we verschillende inhoudelijke en uitvoeringsaspecten. Denk hierbij aan de volgorde en planning van projecten en de weging van investeringen. Deze benadering sluit aan bij het streven naar een meerjarig gezond financieel kader, waarin ruimte blijft voor het realiseren van beleidsdoelen binnen verantwoorde financiële grenzen.

Financiering kort (kasbeheer)

De lasten minus de baten van de jaarbegroting en ook de investeringen, worden in eerste instantie gefinancierd met kort geld, financieringsmiddelen met een looptijd van één jaar of korter. Hierbij maken we gebruik van de instrumenten 'rekening-courantkrediet', 'daggeldleningen' en 'kasgeld-leningen'. Bij het gebruiken van deze instrumenten zien we erop toe dat de kasgeldlimiet niet wordt overschreden. Zodra dat dreigt te gebeuren, vindt consolidatie plaats, door het aantrekken van langlopende leningen. Hierbij spelen we zo goed mogelijk in op de verwachte renteontwikkelingen. De handelingen over het beheer geschieden conform het gestelde in het treasurystatuut.

Crediteurenbeheer

Het aantal inkoopfacturen en de gemiddelde doorlooptijd in dagen (van binnenkomst tot betaling daarvan) bedroeg in:

Gemiddelde doorlooptijd facturenafhandeling	2023	2024	2025
Aantal facturen	9.393	9.656	9.012
Gemiddelde doorlooptijd	20	20	19

Kredietrisico

Het door de gemeente Urk verstrekken van leningen aan derden en het garanderen van de betaling van rente en aflossing van leningen is toegestaan voor zover het om het financieren van een publieke taak van de gemeente gaat. Wat tot de publieke taak van de gemeente behoort, bepaalt de gemeenteraad (Wet Fido).

De gemeente Urk heeft de volgende leningen rechtstreeks aan derden verstrekt:

Bedragen (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Leningen Sociale Zaken (o.b.v. 25%)	364	364	359
Stichting Sportaccommodaties Urk	2.576	2.458	2.324
Startersleningen en r.c. Stichting Volkshuisvesting Nederland	5.334	6.800	7.332
Totaal	8.274	9.622	10.015

Toelichting

Lening Sociale Zaken

Het onderdeel leningen verstrekt in het kader van Sociale Zaken-regeling (SoZa-regelingen) heeft voornamelijk betrekking op de verstrekking van kredieten op grond van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (BBZ-kredieten) aan bedrijven. Voor deze leningen ligt het grootste deel van het risico (75%) bij de rijksoverheid. De rest van het risico ligt bij de gemeente.

Lening Stichting Sportaccommodatie Urk

De gemeente loopt over deze verstrekte geldleningen een beperkt risico. De Stichting Sportaccommodatie Urk (SSU) heeft de opstallen als onderpand gegeven. Verder beoordelen we jaarlijks, aan de hand van de jaarstukken, de financiële positie van de SSU.

Lening Stimuleringsfonds Volkshuisvesting

Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn) verstrekt namens gemeente Urk startersleningen en leningen voor woningonderhoud.

Gebruikte rentepercentages

De totale rentelast rekenen we aan de verschillende begrotingsonderdelen toe. Dit doen we op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV, de gemeentelijke boekhoudvoorschriften). Deze toerekening geschiedt naar rato van de boekwaarden van de activa die voor die onderdelen worden ingezet. Voor de begroting 2027 is dit 'omslagpercentage' bepaald op 2,24%. Het is de deling van de rentelast op de boekwaarden van de vaste activa op 1 januari. Daarmee is tevens aangegeven dat dit percentage slechts indirect een relatie heeft met de werkelijke rentepercentages waarvoor lang- en kortlopende financiering daadwerkelijk wordt aangetrokken. Om te anticiperen op een stijging van de rente is bij het ramen van toekomstige kapitaallasten uitgegaan van een rentepercentage van 3,0%.

Uitgaande van nota Grondbeleid 2024 van het BBV worden aan de grondexploitaties rentekosten in rekening gebracht met het omslagpercentage van 2,1 over de boekwaarden van de voorraden onderhanden werk grondexploitaties op 1 januari. Daarbij wordt voor de grondexploitatie Zeeheldenwijk een correctie toegepast (afslag) aan de hand van de werkelijke rentelast van de lening die in 2018 specifiek voor de financiering van deze grondexploitatie werd aangetrokken.

De ontwikkeling van de toekomstige rentelasten, van het financieringstekort en van het omslagpercentage worden weergegeven in de volgende tabel:

Ontwikkeling rentelast	2027	2028	2029	2030
Te financieren activa 1- 1	137.136.000	152.330.000	176.446.000	181.148.000
Te financieren voorraden grond	48.329.000	57.963.000	60.764.000	58.671.000
Te financieren voorraden grond met project financiering	20.786.000	19.824.000	18.856.000	17.959.000
A Totaal vaste activa + voorraad grond 1-1	206.251.000	230.117.000	256.066.000	257.778.000
Leningen o/g schuldrestant 1-1	105.854.000	95.446.000	89.115.000	82.780.000
Leningen o/g schuldrestant 1-1 met projectfinanciering	20.855.000	19.895.000	18.930.000	17.959.000
B Totaal leningen o/g schuldrestant 1-1	126.709.000	115.341.000	108.045.000	100.739.000
C Reserves en voorz. (interne financiering)	45.562.000	42.072.000	39.129.000	39.297.000
D Financieringstekort (A -/- B -/- C)	33.980.000	72.704.000	108.892.000	117.742.000
Te ramen diverse kosten financiering	20.000	20.000	20.000	20.000
Te ramen rentelast reeds aangegane leningen	2.478.000	2.280.000	2.106.000	1.934.000

Te ramen rentelast reeds aangeane leningen met projectfinanciering	333.000	316.000	299.000	281.000
Te ramen rentelast 3,0% over financieringstekort	1.019.000	2.183.000	3.267.000	3.531.000
Te ramen totale rentelast c.a.	3.850.000	4.799.000	5.692.000	5.766.000
Gemiddelde omslagpercentage exclusief projectfinanciering	1,90%	2,13%	2,27%	2,29%

Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering ondersteunt en adviseert de bestuurlijke en ambtelijke organisatie. De inwoner verwacht van de gemeente Urk dat zij haar gelden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteedt. We verwachten ook dat de gemeente een betrouwbare partner is. Deze verwachtingen vormen de basis voor onze manier van werken en helpen ons om onze publiekelijke doelen te realiseren. Het succes van deze doelen staat of valt met de kwaliteit van onze bedrijfsvoering.

Informatievoorziening / ICT

Informatievoorziening en Informatietechnologie

In 2026 zijn belangrijke stappen gezet naar een toekomstbestendige informatievoorziening en informatietechnologie. Een goede informatievoorziening en betrouwbare ICT zijn essentieel voor de uitvoering van vrijwel alle gemeentelijke taken en voor een professionele en efficiënte dienstverlening.

In 2027 wordt het Informatiebeleidsplan (IBP) verder uitgewerkt. Tegelijkertijd worden de al ingezette stappen voortgezet om de regie op informatievoorziening en ICT (IV/IT) structureel in te richten en te borgen. Op basis van het IBP wordt een uitvoeringsagenda voor de komende drie tot vier jaar opgesteld. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat de informatievoorziening aansluit bij de organisatiedoelstellingen en de maatschappelijke opgaven van de gemeente. De belangrijkste thema's voor 2027 zijn regie, informatiebeheer en gegevensbeheer. Voor de inrichting van de regieorganisatie worden zowel binnen de gemeente als richting externe partners verdere stappen gezet. Daarbij wordt sterker ingezet op professioneel contractmanagement en op het naleven en bewaken van afspraken in contracten, Service Level Agreements (SLA's) en Dossier Afspraken en Procedures (DAP's). Daarnaast worden rollen en verantwoordelijkheden binnen de gemeente verder ingevuld, zodat daadwerkelijk integraal en structureel regie kan worden gevoerd op informatievoorziening en ICT.

Met de verdere ontwikkeling van informatie- en gegevensbeheer wordt ingezet op de volgende resultaten:

1. Verbetering van het archiefbeheer: De geconstateerde aandachtspunten op het gebied van archiefbeheer worden aangepakt, zodat de gemeente voldoet aan de eisen voor zorgvuldig en betrouwbaar informatiebeheer.
2. Beter benutten van beschikbare informatie en gegevens: Door sterker te sturen op meervoudig gebruik van beschikbare data en informatie wordt de kwaliteit en toegankelijkheid van informatie verbeterd. Centraal gestuurd gegevensmanagement en informatiemanagement worden verder ontwikkeld. Hiermee worden belangrijke stappen gezet naar meer datagedreven en datagestuurd werken binnen de organisatie.

Inkoop en aanbestedingen

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid

In het begrotingsjaar wordt verder ingezet op de professionalisering van de inkoopfunctie. De focus ligt op het verder ontwikkelen van contractbeheer en contractmanagement, het versterken van de rechtmatigheid van inkopen en aanbestedingen en het actualiseren van het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Op het gebied van contractbeheer en contractmanagement worden bestaande contracten verder geïnventariseerd en centraal geregistreerd. Daarnaast wordt gewerkt aan het verbeteren van de sturing op contractprestaties, looptijden, verplichtingen en tijdige besluitvorming over verlenging of heraanbesteding. Hiermee worden risico's beperkt, wordt de naleving van contractafspraken verbeterd en kunnen beschikbare middelen doelmatiger worden ingezet.

Om de rechtmatigheid van inkopen verder te versterken, wordt ingezet op het vergroten van de bewustwording binnen de organisatie, het verbeteren van de interne processen en het ondersteunen van budgethouders bij de juiste toepassing van de geldende wet- en regelgeving. Dit zal o.a. gebeuren aan de hand van de spendanalyse tooling. Hiermee wordt het risico op onrechtmatige uitgaven verkleind en wordt de interne beheersing verder versterkt.

Daarnaast wordt het gemeentelijke inkoop- en aanbestedingsbeleid herijkt. Hierbij worden gewijzigde wet- en regelgeving, actuele jurisprudentie, maatschappelijke doelstellingen en organisatorische ontwikkelingen verwerkt. Het geactualiseerde beleid biedt een eigentijds kader voor rechtmatige, doelmatige en maatschappelijk verantwoorde inkopen en sluit aan bij de ambities van de gemeente op het gebied van duurzaamheid, integriteit en professioneel opdrachtgeverschap.

Medewerkers

Personeel

De ambities en groei van de gemeente vragen om een organisatie die zich blijft ontwikkelen. Het aantrekken en vooral behouden van voldoende en gekwalificeerde medewerkers blijft daarbij een belangrijke opgave. We investeren daarom in duurzame inzetbaarheid en het behoud van personeel. Voor moeilijk vervulbare functies kan tijdelijke inhuur nodig blijven. Waar mogelijk zetten we tijdelijke inhuur om naar vaste medewerkers.

Strategische personeelsplanning

In 2027 starten we met strategische personeelsplanning. Hiermee brengen we in kaart welke personele capaciteit en competenties nodig zijn om de ambities en opgaven van de gemeente nu en in de toekomst te realiseren. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de ontwikkeling van de organisatie, verwachte uitstroom en de beschikbaarheid van medewerkers en expertise op de arbeidsmarkt. Strategische personeelsplanning stelt ons in staat om tijdig en gericht te sturen op werving, behoud en de ontwikkeling van onze medewerkers.

Periodiek medisch onderzoek

In 2027 starten we met het periodiek medisch onderzoek. Naar verwachting duurt de uitvoering voor de gehele organisatie ruim twee jaar. Het onderzoek geeft medewerkers inzicht in hun gezondheid en vitaliteit en biedt de organisatie inzicht in aandachtspunten voor duurzame inzetbaarheid. De uitkomsten worden gebruikt om waar nodig gerichte maatregelen te treffen.

Actualiseren functiewaarderingssysteem V-balans

In 2026 is gekozen om het huidige functiewaarderingssysteem V-balans te actualiseren en (nog) niet over te gaan op HR21. In 2027 starten we hiermee, zodat het systeem aansluit bij de huidige organisatie, actuele functies en ontwikkelingen. Het doel is een toekomstbestendig systeem voor functiebeschrijving en -waardering dat minimaal de komende vijf jaar duidelijk en zorgvuldig kan worden toegepast.

In- en uitdiensttreding

Nieuwe medewerkers worden zorgvuldig ingewerkt en wegwijs gemaakt in de organisatie, maar we houden oog voor verbetering. In 2027 richten we ons, samen met onder meer ICT, op het verder optimaliseren van het uitdiensttredingsproces. Daarbij staat een tijdige en zorgvuldige afronding van het dienstverband centraal, inclusief de overdracht van werkzaamheden, het innemen van bedrijfsmiddelen en het afsluiten van toegangsrechten.

Overzicht salarissen, toelagen en vergoedingen

Overzicht salarissen, toeslagen en vergoedingen	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Ambtelijke organisatie	19.344.682	19.675.000	21.558.000
College van B & W	621.102	754.000	844.000
Gemeenteraad	389.256	369.000	432.000
Griffie	252.721	280.000	327.000
Rekenkamer	12.000	12.000	12.000
Totaal	20.619.762	21.090.000	23.173.000

Huisvesting

Met de afronding van fase 1 en 2 van de herinrichting van het gemeentehuis is de beschikbare huisvestingscapaciteit optimaal ingericht. Gelet op de huidige financiële omstandigheden en de noodzaak om uit te gaan van een nieuwe werkelijkheid, wordt op dit moment een pas op de plaats gemaakt ten aanzien van verdere huisvestingsontwikkelingen.

Het is financieel niet verantwoord om de uitplaatsing van de bibliotheek verder in overweging te nemen. Daarnaast is het niet aannemelijk dat de organisatie de komende jaren in personele omvang zal groeien, waardoor de verwachte ruimtevraag afneemt. Uit analyses van het werkplekgebruik blijkt bovendien dat de bezetting zich vooral concentreert op enkele piekdagen. Door betere afstemming van aanwezigheid en een efficiënter gebruik van beschikbare werkplekken kan binnen de huidige capaciteit worden voorzien.

Op basis van deze inzichten wordt de bestaande huisvestingssituatie voor de komende periode als passend beschouwd. Eventuele toekomstige ontwikkelingen worden vanzelfsprekend blijvend gemonitord.

Samenwerking en ontwikkelingen

Op gebied van 'inkoop' werken we samen met de gemeenten Dronten en Noordoostpolder (de zogenaamde DUN-gemeenten). Naast gezamenlijke aanbestedingen komen ook thema's als circulair inkopen, social return on investment en het werken met groslijsten bij meervoudig onderhandse aanbestedingen binnen deze samenwerking aan bod.

Zo wordt er onder andere gewerkt aan een eenduidige werkwijze voor de inzet van social return on investment binnen de gemeenten en een groslijstsystematiek voor enkel- en meervoudige onderhandse aanbestedingen van civieltechnische opdrachten.

In het verleden is er regelmatig een Regionaal Inkoop Overleg Flevoland (RIOF) geweest waarin actuele onderwerpen en ontwikkelingen werden besproken. Dit overleg is weer opgestart. Aanbestedingskalenders delen we en waar mogelijk werken we samen met gelijksoortige aanbestedingstrajecten.

Communicatie

In 2027 geven we verder uitvoering aan het strategisch communicatiekompas 2026-2030. We werken aan een gemeente die zichtbaar, herkenbaar en betrouwbaar communiceert, zodat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties weten waar de gemeente voor staat en aan werkt. Daarbij staat de gemeentelijke verhaallijn Samen bouwen aan een sterk en verbonden Urk centraal.

De betrokkenheid van inwoners, organisaties en bedrijven blijft een belangrijke kracht van Urk. Communicatie ondersteunt participatie door inwoners tijdig te informeren, actief het gesprek aan te gaan en helder terug te koppelen wat met ideeën, zorgen en reacties wordt gedaan. Zo versterken we vertrouwen, betrokkenheid en draagvlak bij gemeentelijke plannen en projecten. Het medialandschap blijft zich ontwikkelen. Daarom investeren we in een eigentijdse inzet van online en offline communicatiemiddelen, monitoring van media en social media en het zichtbaar maken van resultaten. Door te luisteren, te analyseren, te evalueren en waar nodig bij te sturen, zorgen we voor communicatie die aansluit bij de samenleving en bijdraagt aan een sterke verbinding tussen gemeente en gemeenschap.

Juridische zaken

Inmiddels zijn de Wet open overheid (Woo) en de Wet hergebruik overheidsinformatie (Who) van kracht. De Woo is de vervanger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo beoogt een meer transparante en actief openbaar makende overheid. Daarom kent deze wet de verplichting om uit eigen beweging bepaalde categorieën informatie openbaar te maken. Daarom is hiervoor ook een aparte paragraaf opgenomen in de begroting. Ook schrijft de wet maatregelen voor om digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken. De Who verplicht gemeenten om op verzoek overheidsinformatie als open data beschikbaar te stellen voor hergebruik. Dat hergebruik kan zowel maatschappelijke als commerciële doelstellingen hebben. Binnen onze organisatie wordt ook in 2027 gewerkt aan de implementatie van de nieuwe wetgeving. Daarnaast wordt verder gewerkt aan de steeds voortschrijdende wettelijke verplichtingen op het gebied van privacy.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Over de naleving van de voorwaarden voor subsidies en Europese bestedingen bijvoorbeeld, maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik en lasten, waarvoor geen voorafgaande dekking opgenomen was in de begroting.

De verantwoordelijkheid van het college voor de rechtmatigheid wordt hiermee benadrukt doordat het college een verantwoording over rechtmatigheid af moet geven in plaats van de accountant. In de paragraaf bedrijfsvoering geeft het college een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Wij richten de processen zo in, dat onrechtmatigheden worden voorkomen dan wel tot een minimum worden beperkt. Hierbij helpen de bevindingen van de (tussentijdse) accountantscontrole ons. Met uw auditcommissie bespreken wij de resultaten van de door ons ingerichte verbijzonderde interne controle en mogelijk aanvullend accountantsonderzoek.

Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij is een organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Een bestuurlijk belang betekent dat de gemeente invloed kan uitoefenen, bijvoorbeeld doordat zij in het bestuur zit of stemrecht heeft. Een financieel belang betekent dat de gemeente geld beschikbaar stelt en daarmee risico loopt als de organisatie failliet gaat of financiële problemen krijgt. Deze problemen kunnen gevolgen hebben voor de gemeentelijke begroting.

De samenwerking met verbonden partijen komt voort uit het gemeentelijk belang. Via deze organisaties kan de gemeente bepaalde publieke taken uitvoeren samen met andere overheden, zoals gemeenten, provincies en waterschappen. De mate van verbondenheid bepaalt hoeveel invloed de gemeente heeft op het beleid van de organisatie.

Informatie over verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Flevoland

De Veiligheidsregio Flevoland (VRF) is een samenwerking van alle Flevolandse gemeenten, de politie, de brandweer en de geneeskundige hulpdiensten (GHOR). Het doel is om de veiligheid van inwoners te vergroten tijdens rampen en crisissen. Door één gezamenlijke aansturing en goede voorbereiding werken de betrokken organisaties beter samen, zowel in de planning als in de uitvoering. → Meer informatie op [website](#) VRF.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Flevoland

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Flevoland (GGD Flevoland) is een samenwerkingsverband van alle Flevolandse gemeenten, de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) en de geneeskundige hulpdiensten (GHOR). De organisatie zorgt voor een goed georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van taken op het gebied van de openbare gezondheidszorg. → Meer informatie op [website](#) GGD.

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

De omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) is een samenwerking van de provincies Flevoland en Noord-Holland en meerdere gemeenten in beide regio's. De organisatie voert taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen het omgevingsrecht en geeft hierover advies. Door kennis en capaciteit te bundelen kunnen de milieutaken efficiënter en effectiever worden uitgevoerd. Dit zorgt voor een sterke en toekomstbestendige organisatie en draagt bij aan lagere kosten en meer continuïteit voor de deelnemende overheden. → Meer informatie op [website](#) OFGV.

IJsselmeergroep

De IJsselmeergroep is een gemeenschappelijke regeling die verantwoordelijk is voor de sociale werkvoorziening. De organisatie zorgt voor passend werk voor mensen met een medische of sociale beperking. De uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) gebeurt via Concern voor Werk (CvW). → Meer informatie op [website](#) IJsselmeergroep.

Het Flevolands Archief

Het Flevolands Archief (HFA) beheert de archieven van de gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde, het Waterschap Zuiderzeeland en de provincie Flevoland. Daarnaast houdt het toezicht op de archieven die nog niet zijn overgebracht. → Meer informatie op [website](#) HFA.

Sociaal Domein Flevoland

De centrumregeling regelt de samenwerking tussen de Flevolandse gemeenten op het gebied van jeugd en Wmo. De gemeente Almere is hierbij de centrumgemeente. De uitvoering van de taken gebeurt via de Aankoopcentrale Regio Flevoland, die verantwoordelijk is voor de inkoop en subsidiëring van specialistische jeugdhulp.

Per 1 januari 2027 wordt de centrumregeling omgevormd tot een gemeenschappelijke regeling. Hiermee krijgen de Flevolandse gemeenten, met uitzondering van Zeewolde, een gezamenlijke regionale bestuursstructuur voor de uitvoering van Jeugdwet- en Wmo-taken. Het doel is om deze taken efficiënt en van goede kwaliteit uit te voeren, inkoopvoordelen te behalen en de administratieve lasten voor aanbieders te verminderen.

Overige verbonden partijen

ROVA Holding N.V.

ROVA is opgericht door meerdere gemeenten om de taken rondom huishoudelijk afval goed uit te voeren. Alleen overheden met een taak op het gebied van afval mogen aandeelhouder zijn. Gemeenten blijven zelf verantwoordelijk voor hun eigen beleid en tarieven. De gemeente Urk is sinds 1 januari 2001 aangesloten en heeft haar taken voor afvalverwijdering aan ROVA overgedragen. → Meer informatie op [website](#) ROVA.

HVC Grondstoffen N.V.

HVC is een afvalbedrijf dat eigendom is van meerdere gemeenten en waterschappen. Het bedrijf houdt zich bezig met de volledige afvalketen, zoals inzameling, recycling, compostering en verbranding. HVC levert ook energie en warmte die daarbij vrijkomen. De gemeente Urk is sinds 1996 aangesloten bij HVC. → Meer informatie op [website](#) HVC.

Vitens N.V.

Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Het levert drinkwater in grote delen van Flevoland, Friesland, Gelderland, Utrecht en Overijssel, en in enkele gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. Vitens is een publiek bedrijf. De aandelen zijn in handen van provincies en gemeenten. → Meer informatie op [website](#) Vitens.

BNG Bank N.V.

BNG Bank is een publieke bank voor overheden en organisaties met een maatschappelijke taak. De bank helpt deze organisaties met financiële diensten zoals leningen, betalingsverkeer en advies. Het doel is om maatschappelijke voorzieningen zo betaalbaar mogelijk te houden. → Meer informatie op [website](#) BNG.

Wadinko N.V.

Wadinko is een participatiemaatschappij die investeert in bedrijven om gezonde bedrijvigheid en werkgelegenheid in de regio te stimuleren. De aandelen zijn in handen van de provincie Overijssel en meerdere gemeenten. → Meer informatie op [website](#) Wadinko.

Technofonds Flevoland B.V.

Technofonds Flevoland investeert in startende en vernieuwende technologische bedrijven in 66 Flevoland. Het fonds verstrekt risicodragend kapitaal, zoals leningen of aandelen, aan bedrijven die moeilijk financiering kunnen krijgen. De aandelen van het fonds zijn in handen van de Flevolandse gemeenten en de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland.

Port of Urk B.V.

Port of Urk BV is opgericht in 2017. Het bedrijf beheert, ontwikkelt en exploiteert een deel van de buitendijkse haven en het bijbehorende terrein. Port of Urk BV is mede-aandeelhouder van de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland B.V. (MSNF).

MSNF is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de maritieme servicehaven, inclusief toekomstige investeringen zoals de golfbreker, de ontsluitingsweg, het terrein, steigers, de vaargeul en de havenkom.

Energienet Urk B.V.

In 2025 is Energienet Urk B.V. opgericht. De aandelen zijn voor 51% in handen van de gemeente en voor 49% van Inwarmte (onderdeel Essent). De BV heeft tot doel om de woningen in de Zeeheldenwijk (vanaf deelgebied De Akkers) te verwarmen met restwarmte van Port of Urk.

Stichting Parkmanagement Port of Urk / Vereniging Parkmanagement Port of Urk

Voor het bedrijventerrein Port of Urk en de overgangszone Zeeheldenwijk is verplicht parkmanagement ingesteld. De stichting voert collectieve taken uit, zoals beveiliging, inkoop en onderhoud. Het doel is om de kwaliteit, veiligheid en waarde van het terrein op de lange termijn te behouden.

De gemeente draagt het groenbeheer van de openbare ruimte (behalve de bomen) in dit gebied over aan de stichting. Daarom neemt de gemeente deel in het bestuur, zodat zij direct invloed heeft op de uitvoering. De gekozen structuur, met een stichting naast een vereniging, zorgt voor snelle besluitvorming en een duidelijk juridisch kader voor het beheer.

Stichting FlevoMeer Bibliotheek

De FlevoMeer Bibliotheek biedt inwoners de mogelijkheid om boeken en andere informatiebronnen te lenen voor ontwikkeling en ontspanning. De bibliotheek werkt aan een betere digitale dienstverlening en aan projecten die de rol als kenniscentrum versterken. → Meer informatie op [website](#) Flevomeer.

Toelichting risico's

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Flevoland

De Veiligheidsregio Flevoland beschikt eind 2025 over een ruime weerstandscapaciteit, wat blijkt uit een weerstandsratio van 5,8. Hiermee is de organisatie op korte termijn goed in staat om financiële tegenvallers op te vangen. Deze ratio daalt echter in 2026 naar circa 1,0 doordat reserves worden ingezet voor de dekking van kosten die voortvloeien uit het verplichtend karakter van landelijke ontwikkelingen en regelgeving.

Als gevolg van Europese regelgeving moet de brandweerorganisatie worden aangepast en zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk om de brandweezorg op peil te houden. De Veiligheidsregio en het Veiligheidsberaad zijn van mening dat de hiermee samenhangende

kosten door het Rijk moeten worden vergoed, maar een definitief besluit hierover is nog steeds uitgebleven.

Indien het Rijk hiervoor geen of onvoldoende middelen beschikbaar stelt, kan dit vanaf 2028 leiden tot hogere structurele bijdragen van de deelnemende gemeenten, waaronder de gemeente Urk. Ook kunnen toekomstige financierings- en rentelasten als gevolg van een benodigde lening de gemeentelijke bijdrage verder verhogen.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Flevoland

De financiële risico's voor de gemeente die samenhangen met GGD Flevoland zijn beperkt. Uit de financiële kengetallen blijkt een stabiele financiële positie, met een solvabiliteitsratio. Echter staat de GGD de komende jaren voor een huisvestingstraject waarbij meerdere eigendomslocaties worden afgestoten en vervangen door huurlocaties. Eventuele financiële gevolgen van deze huisvestingsopgave, zoals hogere huisvestingslasten of transitiekosten, kunnen op termijn leiden tot een hogere bijdrage van de deelnemende gemeenten. Op basis van de huidige financiële positie worden de risico's voor de gemeente als beheersbaar ingeschat.

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

De financiële positie van de OFGV is stabiel. Het weerstandsvermogen bevindt zich binnen de vastgestelde norm, waardoor de organisatie in staat is om de belangrijkste financiële risico's op te vangen. De financiële kengetallen geven eveneens een positief beeld, met een gezonde solvabiliteit en een beperkte schuldenpositie. Aandachtspunt blijft de financiële ruimte van deelnemende gemeenten in de komende jaren, omdat dit gevolgen kan hebben voor toekomstige ontwikkelingen en investeringen. Per saldo worden de financiële risico's als beheersbaar beoordeeld.

IJsselmeergroep

De financiële risico's van de IJsselmeergroep zijn beperkt. Uit de financiële kengetallen blijkt een gezonde financiële positie. De organisatie heeft per saldo geen schuldenlast en financiert een redelijk deel van haar vermogen met eigen middelen. Daarnaast is sprake van een positieve structurele exploitatieruimte, wat aangeeft dat de organisatie structureel in staat is haar lasten te dekken. Op basis van deze kengetallen worden geen bijzondere risico's voor de gemeentelijke financiële positie voorzien.

Het Flevolands Archief

De financiële risico's voor de gemeente die samenhangen met Het Flevolands Archief (HFA) zijn beperkt. HFA beschikt over een beperkte eigen vermogenspositie, doordat middelen zoveel mogelijk bij de deelnemende gemeenten worden aangehouden. Hierdoor is de financiële buffer van de organisatie relatief beperkt. Daar staat tegenover dat HFA voldoet aan de afspraken binnen de gemeenschappelijke regeling en beschikt over voldoende weerstandscapaciteit om reguliere financiële tegenvallers op te vangen. Op basis van de huidige situatie worden geen bijzondere risico's voor de financiële positie van de gemeente voorzien.

Sociaal Domein Flevoland

De Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland wordt uitgevoerd met de gemeente Almere als penvoerder. De regeling faciliteert de samenwerking tussen de Flevolandse gemeenten binnen het sociaal domein. Aangezien de financiële afwikkeling en verantwoording via de gemeente Almere plaatsvindt, zijn de financiële risico's voor de deelnemende gemeenten beperkt. Op basis van de beschikbare informatie zijn er geen bijzondere financiële risico's of ontwikkelingen

die aanleiding geven tot aanvullende aandacht. De risico's worden daarom als beheersbaar beoordeeld.

Overige verbonden partijen

ROVA Holding N.V.

De ROVA beschikt over een solide financiële positie met een sterk eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal. Daarnaast keert de onderneming jaarlijks dividend uit aan de deelnemende gemeenten. De combinatie van een gezonde vermogenspositie en een goede liquiditeitspositie biedt een solide basis om financiële risico's op te vangen. Op grond hiervan worden de financiële risico's voor de deelnemende gemeenten als beheersbaar beoordeeld.

HVC Grondstoffen N.V.

De financiële positie van HVC is stabiel. De onderneming realiseert positieve resultaten en beschikt over een solide vermogenspositie. De financiering van de omvangrijke investeringen in duurzame energie- en afvalverwerkingsprojecten is mede mogelijk doordat aandeelhoudende gemeenten en waterschappen garant staan voor een belangrijk deel van de aangetrokken leningen. Deze garantstellingen brengen voor de deelnemende gemeenten een financieel risico met zich mee indien HVC op enig moment niet aan haar financiële verplichtingen zou kunnen voldoen. Gezien de huidige financiële prestaties, de vermogenspositie en de continuïteitsveronderstelling wordt dit risico op dit moment als beheersbaar beoordeeld.

Vitens N.V.

Vitens staat de komende jaren voor een omvangrijke investeringsopgave om de beschikbaarheid en leveringszekerheid van drinkwater te waarborgen. Hiervoor zijn investeringen nodig in infrastructuur, productiecapaciteit en nieuwe winlocaties. De financiële risico's hangen voornamelijk samen met deze investeringsopgave en met uitdagingen op het gebied van vergunningverlening, uitvoeringscapaciteit en de beschikbaarheid van voldoende drinkwaterbronnen. Gezien de financiële positie van de onderneming worden deze risico's momenteel als beheersbaar beoordeeld.

BNG Bank N.V.

De BNG kent een solide kapitaal- en liquiditeitspositie en realiseerde ook in 2025 een positief financieel resultaat. De risico's voor aandeelhoudende gemeenten zijn beperkt en hangen voornamelijk samen met hun aandeelhouderschap in de bank. Gezien de sterke financiële positie, het risicobeheer en de stabiele resultaten worden deze risico's als beheersbaar beoordeeld.

Wadinko N.V.

De financiële positie van Wadinko kan als solide worden beoordeeld. De vennootschap beschikt over een sterk eigen vermogen in verhouding tot haar activiteiten en keert jaarlijks dividend uit aan de deelnemende gemeenten. De risico's voor de deelnemers zijn met name verbonden aan de ontwikkelingen binnen de portefeuille van deelnemingen en de resultaten van de onderliggende ondernemingen. Gelet op de omvang van het eigen vermogen, de balanspositie en de structurele dividenduitkeringen worden de financiële risico's momenteel als beheersbaar ingeschat.

Technofonds Flevoland B.V.

Technofonds Flevoland beschikt over een gezonde vermogens- en liquiditeitspositie. De gerealiseerde en verwachte verliezen passen bij de aard van de activiteiten, die gericht zijn op het verstrekken van risicodragend kapitaal aan innovatieve startende en groeiende

ondernemingen. De continuïteit van de onderneming wordt als voldoende gewaarborgd beschouwd. Op basis hiervan worden de financiële risico's voor de deelnemende gemeenten als beheersbaar beoordeeld.

Port of Urk B.V.

De financiële risico's voor de gemeente die samenhangen met de Port of Urk (PoU) zijn relatief hoog. De PoU beschikt momenteel niet over eigen opbrengsten en behaalt structureel negatieve resultaten uit haar deelneming, waardoor sprake is van een liquiditeitstekort en een negatieve overige reserve. De continuïteit van de PoU is afhankelijk van financiering door de gemeente Urk via een rekening-courantverhouding en voorgesloten aandelenkapitaal. Hierdoor draagt de gemeente feitelijk het financiële risico en staat zij garant voor de voortzetting van de bedrijfsactiviteiten. Eventuele verdere verliezen of liquiditeitstekorten kunnen leiden tot aanvullende financiële lasten voor de gemeente.

Energienet Urk B.V.

Energienet Urk B.V. bevindt zich in de ontwikkelfase. De risico's hangen samen met de realisatie van het warmtenet, de aansluiting van voldoende afnemers, de samenhang met gebiedsontwikkelingen en de uiteindelijke projectkosten. Stagnatie van de bouw van bedrijven en woningen kan gevolgen hebben voor het aansluittempo, de warmteafzet en daarmee de financiële haalbaarheid van het warmtenet.

Daarnaast is voor de ontwikkeling van het energienet een provinciale subsidie toegekend. Een deel hiervan is ontvangen en als agio ingebracht in Energienet Urk B.V.; het resterende deel wordt in latere jaren ontvangen. De subsidie wordt na afloop van de subsidieperiode definitief vastgesteld. Het risico op een lagere vaststelling wordt beperkt geacht.

Voor de financiering van het warmtenet heeft de gemeente een tijdelijke garantstelling afgegeven van maximaal € 11 miljoen voor de BNG-lening van Energienet Urk B.V. De eerste opnames van de lening worden naar verwachting vanaf 2028 gedaan. Omdat de lening vervolgens gefaseerd wordt opgenomen naarmate de aanleg van het warmtenet vordert, neemt ook het risico dat samenhangt met de afgegeven garantstelling in de komende jaren geleidelijk toe. De garantstelling geldt totdat gebruik kan worden gemaakt van het landelijke garantiefonds. Zodra het landelijke garantiefonds in werking treedt, zal de garantstelling van de gemeente aanzienlijk worden verlaagd.

De risico's worden gedeeltelijk gedeeld met mede-aandeelhouder InWarmte (onderdeel Essent). Indien sprake is van een noodzaak tot aanvullende financiering van Energienet Urk B.V., is InWarmte op grond van de aandeelhoudersafspraken verplicht de achtergestelde lening om te zetten in eigen vermogen (agio). De gemeente stelt in dat geval een gelijk bedrag beschikbaar voor de aflossing van de BNG-lening.

Stichting Parkmanagement Port of Urk / Vereniging Parkmanagement Port of Urk

De vereniging is in december 2025 opgericht en bevindt zich nog in de opstartfase. Door de recente oprichting is nog onvoldoende informatie beschikbaar om een betrouwbare inschatting te maken van de financiële positie, het weerstandsvermogen en de belangrijkste risico's.

Stichting FlevoMeer Bibliotheek

Stichting FlevoMeer Bibliotheek beschikt over een gezonde financiële positie, met een eigen vermogen dat een substantieel deel van het balanstotaal vertegenwoordigt. Deze vermogenspositie biedt ruimte om financiële tegenvallers op te vangen en draagt bij aan de

continuïteit van de organisatie. Op basis van de huidige financiële positie worden de financiële risico's als beheersbaar beoordeeld.

Overzicht van de verbonden partijen

Het onderstaande overzicht laat de financiële gegevens en eventuele risico's van de verbonden partijen zien.

Verbonden partij	Veiligheidsregio Flevoland	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Flevoland	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek	IJsselmeergroep
Rechtsvorm	GR	GR	GR	GR
Belang	n.v.t.	n.v.t.	2,170%	14,13%
Soort belang	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Participaties
Resultaat	2024: € -2,32 mln.	2024: € 11k	2024: € 144k	2024: € 74k
	2025: € 0,71 mln.	2025: € -1,2 mln.	2025: € 16k	2025: € -9k
Eigen vermogen eind boekjaar	2024: € 10,0 mln.	2024: € 7,1 mln.	2024: € 2,8 mln.	2024: € 3,3 mln.
	2025: € 10,7 mln.	2025: € 5,9 mln.	2025: € 2,0 mln.	2025: € 3,3 mln.
Vreemd vermogen eind boekjaar	2024: € 12,2 mln.	2024: € 22,0 mln.	2024: € 3,7 mln.	2024: € 5,5 mln.
	2025: € 15,3 mln.	2025: € 26,5 mln.	2025: € 3,1 mln.	2025: € 8,2 mln.
Dividend	2024: € n.v.t.	2024: € n.v.t.	2024: € n.v.t.	2024: € n.v.t.
	2025: € n.v.t.	2025: € n.v.t.	2025: € n.v.t.	2025: € n.v.t.
Verplichte afdekking van het tekort	Ja, de deelnemers in een GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.	Ja, de deelnemers in een GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.	Ja, de deelnemers in een GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.	Ja, de deelnemers in een GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.
Verstreekte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage: € 1.228.808 (2024); € 1.198.172 (2025).	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage: € 588.508 (2024); € 626.320 (2025).	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage: € 380.809 (2024); € 416.015 (2025).	Garantiestelling van € 693.900 voor nieuwbouw kwekerij. Bekostiging via jaarlijkse bijdrage: € 1.830.866 (2024); € 1.855.018 (2025).

Verbonden partij	Het Flevolands Archief	Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland
Rechtsvorm	GR	Centrumregeling (per 2027: GR)
Belang	n.v.t.	n.v.t.
Soort belang	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	2024: € 0k	2024: € n.v.t.
	2025: € -19k	2025: € n.v.t.
Eigen vermogen eind boekjaar	2024: € 299k	2024: € n.v.t.
	2025: € 149k	2025: € n.v.t.
Vreemd vermogen eind boekjaar	2024: € 329k	2024: € n.v.t.
	2025: € 254k	2025: € n.v.t.
Dividend	2024: € n.v.t.	2024: € n.v.t.
	2025: € n.v.t.	2025: € n.v.t.
Verplichte afdekking van het tekort	Ja, de deelnemers in een GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.	Ja, de deelnemers dragen elk de kosten voor de hulp aan de eigen cliënten.
Verstreckte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage: € 79.307 (2024); € 81.797 (2025).	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage: € 433.720 (2024); € 468.341 (2025).

Verbonden partij	ROVA Holding	HVC Grondstoffen	Vitens	BNG Bank
Rechtsvorm	NV	NV	NV	NV
Belang	6,571% (B) 1,370% (totaal)	0,629% (A) 0,530% (totaal)	0,281%	0,00%
Soort belang	Gewone aandelen (B)	Gewone aandelen (A)	Gewone aandelen	Gewone aandelen
Resultaat	2024: € 4,8 mln.	2024: € 24,4 mln.	2024: € 34,5 mln.	2024: € 294 mln.
	2025: € 5,1 mln.	2025: € 24,4 mln.	2025: € 95,5 mln.	2025: € 172 mln.
Eigen vermogen eind boekjaar	2024: € 44,2 mln.	2024: € 258 mln.	2024: € 714 mln.	2024: € 4,8 mld.
	2025: € 46,0 mln.	2025: € 278 mln.	2025: € 809 mln.	2025: € 4,9 mld.
Vreemd vermogen eind boekjaar	2024: € 63,7 mln.	2024: € 966 mln.	2024: € 1.685 mln.	2024: € 123 mld.
	2025: € 64,2 mln.	2025: € 1.031 mln.	2025: € 1.846 mln.	2025: € 111 mld.
Dividend	2024: € 66.252	2024: € 35.101	2024: € nihil	2024: € 8.237
	2025: € 45.688	2025: € 32.580	2025: € nihil	2025: € 4.627
Verplichte afdekking van het tekort	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	Ja, de aandeelhouders van de NV zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de ontstane tekorten.	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Verstreekte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Aandelenkapitaal van € 18.152 Gebaseerd op 160 aandelen B á € 113,45.	Aandelenkapitaal van € 1.044; 23 aandelen A á € 45,45. Garantiestellingsprovisie van € 26.372 (2026) € 32.580 (2025).	Aandelenkapitaal van € 162.150; 16.215 aandelen à € 10.	Aandelenkapitaal van € 9.652; 3.861 aandelen á € 2,50.

Verbonden partij	Wadinko	Technofonds Flevoland	Port of Urk	Energienet Urk
Rechtsvorm	NV	BV	BV	BV
Belang	0,0147	0,0101	100,000%	51,00%
Soort belang	Gewone aandelen	Gewone aandelen	Gewone aandelen	Gewone aandelen
Resultaat	2024: € 3,6 mln.	2024: € -1,0 mln.	2024: € -7k	2024: € n.v.t.
	2025: € 3,5 mln.	2025: - € 0,5 mln.	2025: € -9k	2025: € nog niet beschikbaar
Eigen vermogen eind boekjaar	2024: € 85 mln.	2024: € 5,7 mln.	2024: € -47k	2024: € n.v.t.
	2025: € 87 mln.	2025: € 5,2 mln.	2025: € -57k	2025: € nog niet beschikbaar
Vreemd vermogen eind boekjaar	2024: € 10,2 mln.	2024: € 21k	2024: € 68k	2024: € n.v.t.
	2025: € 10,4 mln.	2025: € 17k	2025: € 79k	2025: € nog niet beschikbaar
Dividend	2024: € 21.976	2024: € n.v.t.	2024: € n.v.t.	2024: € n.v.t.
	2025: € 21.976	2025: € n.v.t.	2025: € n.v.t.	2025: € nog niet beschikbaar
Verplichte afdekking van het tekort	Nee, de aandeelhouder van een NV is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.	Nee, de aandeelhouder van een BV is niet aansprakelijk voor de schulden van de BV.	Nee, de aandeelhouder van een BV is niet aansprakelijk voor de schulden van de BV.	Nee, de aandeelhouder van een BV is niet aansprakelijk voor de schulden van de BV.
Verstreekte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Aandelenkapitaal van € 9.652; 3.861 aandelen á € 2,50.	Aandelenkapitaal van € 100.285; 221 aandelen á € 453,78.	Aandelenkapitaal van € 100.000; 100.000 aandelen á € 1.	Aandelenkapitaal van € 100; 51 aandelen á € 1. Gemeentelijke garantstelling van € 11 mln.

Verbonden partij	Vereniging Parkmanagement Port of Urk	Stichting Parkmanagement Port of Urk	Stichting FlevoMeer Bibliotheek
Rechtsvorm	Vereniging	Stichting	Stichting
Belang	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Soort belang	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	2024: n.v.t.	2024: n.v.t.	2024: € -31k
	2025: € n.b.	2025: € nog niet beschikbaar	2025: € 226k
Eigen vermogen eind boekjaar	2024: n.v.t.	2024: n.v.t.	2024: € 1,92 mln.
	2025: € n.b.	2025: € nog niet beschikbaar	2025: € 2,15 mln.
Vreemd vermogen eind boekjaar	2024: n.v.t.	2024: n.v.t.	2024: € 2,91 mln.
	2025: € n.b.	2025: € nog niet beschikbaar	2025: € 2,99 mln.
Dividend	2024: n.v.t.	2024: n.v.t.	2024: € n.v.t.
	2025: € n.v.t.	2025: € nog niet beschikbaar	2025: € n.v.t.
Verplichte afdekking van het tekort	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Verstreckte garanties en geldleningen en aandelenkapitaal	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage: n.v.t. (2024) n.v.t. (2025).	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage: n.v.t. (2024) n.v.t. (2025).	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage: € 551.539 (2024); € 568.426 (2025).

Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf Grondbeleid gaat in op het te voeren grondbeleid en de te verwachten resultaten. De inhoud van deze paragraaf is in lijn met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en bevat:

- De visie op het grondbeleid;
- De manier waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd;
- Een prognose van de resultaten van de totale grondexploitaties;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- Risico's in relatie tot het weerstandsvermogen.

De visie op het grondbeleid

Grondbeleid is doelgericht overheidsoptreden in de grond- en vastgoedmarkt. Het grondbeleid is een hulpmiddel bij het uitvoeren van het omgevingsbeleid van de gemeente om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, economie, natuur en groen, duurzaamheid, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te realiseren. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. Het gaat in het grondbeleid om grote belangen en grote hoeveelheden geld. De resultaten op grondexploitaties en de financiële risico's zijn van groot belang voor de algemene financiële positie van de gemeente.

De gemeenteraad heeft een nota grondbeleid op 3 oktober 2024 vastgesteld. De gemeente Urk kiest voor situationeel grondbeleid met een actieve basis. Door een actieve grondpolitiek kan de gemeente Urk sterke invloed uitvoeren op de betaalbaarheid, beschikbaarheid en kwaliteit van nieuwe woningen op Urk. Een belangrijk doel voor de gemeente in haar grondbeleid is het hebben van maximale sturing en regie op ontwikkelingen die voor de gemeente van belang zijn, zoals het hebben van voldoende woningen en bedrijfsgronden. Een actieve grondpolitiek, zeker voor de uitleggebieden, ligt dan voor de hand. Dat betekent echter niet dat deze keuze in beton is gegoten. Faciliterende grondpolitiek wordt bij voorbaat niet uitgesloten, zeker niet bij “binnenstedelijke” (her)ontwikkelingen. De keuze voor een actief of faciliterend beleid wordt onder andere ingegeven door onze ruimtelijke doelstellingen, de grondposities, het gewenste programma en de financiële middelen/risico's van de gemeente.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Bouwgrond in exploitatie (BIE of grondexploitaties) heeft in alle gevallen betrekking op grondexploitaties in de uitvoeringsfase. Bij een BIE zijn de gronden in eigendom van de gemeente.

Het startpunt van de BIE is het raadsbesluit met de vaststelling van de grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Het grondexploitatiecomplex bevat tenminste de volgende onderdelen:

- een kaart van het grondexploitatiecomplex;
- een beschrijving van de bouwkvavels;
- de bestemming en toegestane bouwvolumes;
- de omschrijving van de werken en werkzaamheden voor het bouwrijp maken van de gronden;

- de omschrijving van de aanleg van nutsvoorzieningen;
- de omschrijving van het inrichten van de openbare ruimte in het gebied.

De gemeente Urk heeft een zevental grondexploitaties. Onderstaand zijn de resultaten en de verwachte looptijd per grondexploitatie weergegeven.

Bouwgrond in Exploitatie	Resultaat zoals verwacht in 2025 (ncw)	Resultaat zoals verwacht in 2026 (ncw)	Verwachte looptijd complex	Laatst vastgestelde exploitatie
1. Oranjewijk (afronding)	4.570.000	4.699.000	2014 - 2026	nov-26
2. Zeeheldenwijk	-3.864.000	-3.773.000	2022 - 2037	nov-26
3. Staartweg	-320.000	-329.000	2020 - 2028	nov-26
4. Zwolse Hoek fase 5	1.610.000	1.639.000	2007 - 2027	nov-26
5. Port of Urk	-1.395.000	320.000	2019 - 2043	nov-26
6. Westgat	-516.000	-533.000	2019 - 2028	nov-26
7. De Noord 11	-215.000	-216.000	2025 - 2028	nov-26
Totaal resultaat	-130.000	1.807.000		

Door de geactualiseerde grondexploitaties per november 2026 moeten voor de complexen Zeeheldenwijk, Port of Urk, Staartweg en Westgat bij de Jaarrekening 2026 voorzieningen gevormd worden. Deze voorzieningen worden gevormd ten laste van de reserve Grondzaken.

Bij de herziening van de grondexploitatie is voorgesteld de grondexploitatie Oranjewijk af te sluiten.

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen de actieve grondexploitaties te worden herzien. De herziene grondexploitaties worden gelijktijdig met de begroting 2027 aangeboden aan de gemeenteraad. In deze begroting zijn de cijfers verwerkt van de grondexploitaties 2026.

Overzicht ontwikkeling boekwaarden actieve grondexploitaties

Boekwaarde BIE	Categorie	2026	2027	2028	2029	2030
1. Oranjewijk (afroning)	woningbouw	-	-	-	-	-
2. Zeeheldenwijk	woningbouw	39.954.164	40.328.896	40.760.800	38.752.952	35.115.821
verliesvoorz. Zeeheldenwijk	woningbouw	-3.773.000	-3.773.000	-3.773.000	-3.773.000	-3.773.000
3. Staartweg	woningbouw	650.936	310.555	348.838		-
Verliesvoorz. Staartweg woningbouw		-329.000	-329.000	-329.000		-
4. Zwolse hoek fase 5	bedrijventerrein	334.223	-111.549	-	-	-
5. Port of Urk	bedrijventerrein	29.459.276	38.580.140	40.014.176	39.467.422	40.532.406
6. Westgat	bedrijventerrein	922.531	1.028.733	1.128.768	576.898	-
verliesvoorz. Westgat	bedrijventerrein	-533.000	-533.000	-533.000	-533.000	-
7. De Noord 11	maatschappelijk	152.930	176.943	29.171	229.063	-
Verlievoorz. De Noord 11	maatschappelijk	-176.943	-216.000	-216.000	-216.000	-
Totaal		66.662.117	75.462.718	77.430.754	74.504.335	71.875.227

Toelichting per grondexploitatie

Ad 1. Oranjewijk afronding

In 2026 zijn de twee resterende kavels in de Oranjewijk, bestemd voor koop- en middenhuur appartementen, verkocht. Hiermee zijn alle gronden binnen de exploitatie uitgegeven. Als gevolg hiervan kan de grondexploitatie Oranjewijk worden afgesloten. Bij het afsluiten van de grondexploitatie zal een restbudget worden vastgesteld voor de uitvoering van de laatste civiele werkzaamheden in het gebied. Na afronding van deze werkzaamheden kan het project volledig worden overgedragen aan beheer.

Ad 2. Zeeheldenwijk

In de Zeeheldenwijk bouwen we de komende 10 jaar nog circa 1.300 woningen. Dit gebeurt in combinatie met diverse voorzieningen en een overgangszone waar bedrijven, detailhandel en maatschappelijke voorzieningen zich kunnen vestigen.

De eerste bewoners zijn in 2023 in de Zeeheldenwijk komen wonen. In 2026 zijn de meeste woningen van de eerste fase (Het Nieuwe Dorp – 322 woningen totaal) van de Zeeheldenwijk opgeleverd. In 2025 is gestart met de uitgifte van de tweede fase van de Zeeheldenwijk. In 2026 zijn ook de projectmatige bouwers geselecteerd en is er in Q2 2026 gestart met de uitgifte van deze projectmatige woningbouw. Deze fase heet De Akkers en bestaat vooral uit grondgebonden woningen (240 woningen in totaal).

Dit jaar wordt een herziening gemaakt van de uitgangspunten voor het zuidelijke deel van Centrumgebied. Het noordelijke deel met 2 scholen en de sporthal zijn opgeleverd of volop in ontwikkeling.

Momenteel werken we aan de stedenbouwkundige- en beeldkwaliteitsplannen voor de vierde fase van de Zeeheldenwijk: De Oevers en Het Eiland. Uitgifte van deze fase wordt opgestart nadat alle woningen in fase De Akkers zijn uitgegeven.

In 2026 en begin 2027 gebruiken we om het masterplan voor het Zuidelijke deel van de Zeeheldenwijk verder vorm te geven.

Ad 3. Grex Staartweg

Op 16 december 2021 heeft de raad de grondexploitatie voor het plan Staartweg vastgesteld. De gronden en opstallen aan de Staartweg 18 zijn in augustus 2020 aangekocht. De opstallen zijn inmiddels gesloopt en de gronden zijn gereserveerd voor de ontwikkeling van het plan De Rentmeester. De overdracht van de gronden zal naar verwachting in 2027 plaatsvinden. Tot die tijd blijven de gronden onderdeel van de grondexploitatie Staartweg. Na de overdracht kunnen de resterende werkzaamheden worden afgerond en kan de grondexploitatie Staartweg worden afgesloten.

Ad 4. Zwolse Hoek, fase 5

In 2025 is een onbebouwde kavel teruggekocht van een ondernemer, met als doel deze opnieuw uit te geven aan een partij die de kavel daadwerkelijk wil ontwikkelen. Inmiddels heeft zich een geïnteresseerde partij ingeschreven voor deze kavel en wordt het uitgiftetraject verder doorlopen. De verwachting is dat de kavel in 2027 kan worden overgedragen. Na overdracht van deze kavel zijn alle gronden binnen de exploitatie uitgegeven. Vervolgens kan worden gestart met de afronding van de resterende werkzaamheden en kan de grondexploitatie worden afgesloten.

Ad 5a en 5b. Port of Urk

In 2021 is het Bestemmingsplan Port of Urk onherroepelijk geworden. Medio 2022 is de nota gronduitgifte bedrijfslocaties gemeente Urk 2022-2026 vastgesteld door de gemeenteraad. Deze nota is het uitgangspunt voor het opstellen van uitgifteprotocollen, die nodig zijn om de verschillende deelgebieden binnen Port of Urk te kunnen uitgeven. In 2024 is gestart met de uitgifteprocedure voor de eerste fase van Port of Urk (circa 3,5 ha netto). De definitieve verkoop (passering bij notaris) vond in 2025 plaats.

In 2025 werd de eerste fase bouwrijp maken van Port of Urk afgerond (circa 35 ha.). Hierdoor konden de eerste bedrijven rond de zomer van 2025 starten met het bouwen van hun bedrijfsopstallen. Op 1 kavel na zijn de kleinschalige kavels allemaal bebouwd. De animo voor grote kavels loopt in de pas met de verwachtingen vooraf, waarbij na de eerdere verkoop van de kavel 1.1C, ook zicht is op verkoop van kavels op 1.1B en 1.1A in 2026.

Qua verwerving zijn de laatste kavels in 2026 afgerond, waardoor alle gronden voor Port of Urk in bezit zijn en voor verder uitbreidingsfasen eerste recht van koop is bedongen. Naar verwachting worden de gronden voor fase 2 in 2027/2028 bouwrijp gemaakt. Volgens planning wordt dan ook begonnen met de uitgifte van gronden in fase 2, waarbij prioriteit wordt gegeven aan de kleinschalige kavels.

De gevolgen van netcongestie en tekort aan water maken dat bedrijven een pas op de plaats maken als het gaat om nieuwbouw op Port of Urk. De impact hiervan op de grondverkoop laat zich lastig voorspellen. In de GREX houden we in 2027 vooralsnog rekening met een jaar waarin geen grond wordt verkocht.

Ad 6a. en 6b. Grex Westgat

Eind 2020 is de eerste fase van de revitalisering van het Westgat afgerond. In 2022 heeft de gemeente Urk een subsidie ontvangen. De openbare ruimte is opgeknapt en er is ruimte vrijgekomen voor nieuwe bedrijvigheid. Een bestemmingsplanprocedure voor de (her)invulling

van de braakliggende grond is inmiddels opgestart. Naar verwachting kunnen we de eerste kavels in 2028 verkopen.

Ad 7a. en b. De Noord 11

In 2025 is de oude brandweerkazerne aan de Noord 11 gesloten. De opstallen zijn in datzelfde jaar gesloopt. Voor de herontwikkeling van deze locatie is een intentieovereenkomst gesloten met Patrimonium en Stichting Eleos, die gezamenlijk een woonzorgcomplex willen realiseren. Ten behoeve van deze ontwikkeling is in 2025 een grondexploitatie vastgesteld. Momenteel wordt gewerkt aan de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwplan. Na het verkrijgen van voldoende zekerheid over de vergunningverlening kan de koopovereenkomst met Patrimonium worden gesloten en kunnen de gronden worden overgedragen. De verwachting is dat de verkoop en levering van de gronden in 2027 zullen plaatsvinden.

Totaaloverzicht te verwachten verkopen bouwgrond

Aantallen m2 per complex	Voorraad per eind 2025	Prognose verkocht 2026	Prognose verkocht 2027	Prognose verkocht 2028	Prognose verkocht 2029	Prognose verkocht 2030	Voorraad per eind 2030
Oranjewijk (afronding)	4.689	4.689	-	-	-	-	-
Zeeheldenwijk (woningen en overig)	278.831	25.000	15.000	20.000	25.000	27.500	166.331
Zeeheldenwijk (bedrijven)	48.893	-	12.500	12.500	1.000	1.000	21.893
Staartweg	4.056	-	3.056	1.000	-	-	-
Zwolse Hoek fase 5	3.193	-	3.193	-	-	-	-
Port of Urk	547.792	37.000	-	32.000	39.000	37.500	402.292
Westgat	3.018	-	-	3.018	-	-	-
De Noord 11	1.400	-	1.400	-	-	-	-
Totaal	891.872	66.689	35.149	68.518	65.000	66.000	590.516

Grondprijzen

De gemeente Urk kiest ervoor om bij de vaststelling van de grondwaarde uit te gaan van de marktwaarde van de grond. Op Urk worden de minimale uitgifteprijzen voor bouwgrond door de gemeenteraad vastgesteld. Aanpassing van de grondprijs ten gevolge van prijsstijgingen vindt jaarlijks plaats door het college van burgemeester en wethouders. De te hanteren grondprijzen worden jaarlijks vastgelegd in de zogenaamde grondprijzennota. Op deze wijze informeert het college eenieder over de grondprijzen binnen de gemeente Urk. Het vormt tevens een kader voor de verschillende actoren die binnen de gemeentelijke organisatie betrokken zijn bij het verkoopproces van bouwgrond. De vastgestelde grondprijzen vormen de input voor de te actualiseren grondexploitaties. De grondprijzen 2027 worden vastgesteld in het najaar van 2026.

Planning woningbouw (op te leveren woningen) Urk 2022-2029

	Opgeleverd				Prognose 2026-2030				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Oranjewijk (afronding)		23	27		-	-		-	-
Zeeheldenwijk	-	-	-	175	70	120	120	150	150
Overig	-	-	-	0	30	-	20	20	
Totaal aantal woningen	0	23	27	175	100	120	140	170	150

Planning bedrijventerrein (op te leveren bedrijven) Urk 2022-2029

	Opgeleverd				Prognose 2026-2030				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Zwolse Hoek fase 5	-	-	3	2	0	-	2	-	-
Port of Urk	-	-	-	0	21	2	10	10	10
Westgat	-	-	-	-	-	-	2	-	
Totaal aantal Bedrijven	94	87	87	2	21	2	14	10	10

Risico's

In de begrotingsvergadering van de raad worden naast de begroting ook de actualisaties van de grondexploitaties aan de raad voorgelegd. Een onderdeel daarvan is een risicoanalyse. Naar de betreffende bijlage bij dat raadsvoorstel wordt hier kortheidshalve verwezen. De risico's die voortkomen uit de grondexploitaties maken onderdeel uit van de risicoanalyse van de gemeente als geheel zoals die wordt beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Bij het bepalen van het noodzakelijke weerstandsvermogen wordt 10% meegenomen over de waarde van de grondexploitaties woningbouw en 20% over de waarde van de voorraden.

Lokale heffingen

Inleiding

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit verschillende belastingheffingen die opgelegd worden op grond van een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening. De doelstelling van de lokale heffingen is het verwerven van eigen middelen uit belastingen en heffingen voor de dekking van de algemene en specifieke uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De uitvoering en de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de heffingswerkzaamheden liggen op grond van artikel 231 van de Gemeentewet bij de heffingsambtenaar. Hierbij valt te denken aan het vaststellen en opleggen van de aanslagen en taxatiewaarden, het doen van uitspraken op bezwaren en het verweer bij beroepszaken.

De gemeentelijke heffingen zijn na de algemene uitkering uit het Gemeentefonds de belangrijkste bron van inkomsten. Bij gemeentelijke heffingen wordt onderscheid gemaakt tussen algemene belastingen en retributies. Belastingen hebben een algemeen karakter. Een directe relatie tussen de belasting en de gemaakte kosten van de gemeente is in het algemeen niet aanwezig. Bij de retributies is er wel sprake van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Bij retributies mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak.

Tarievenbeleid

Voor de hoogte van tarieven gelden de algemene uitgangspunten zoals vastgelegd in de Kadernota 2027, aangevuld met een aanvullend voorstel in deze Programmabegroting:

De belastingen verhogen wij met 9,7%. Rechten (heffingen en leges) worden in het algemeen met 2% verhoogd en 2,7% inflatiecorrectie.

Wij kiezen ervoor om toe te werken naar 100% kostendekkendheid van onze tarieven. Daarom passen wij een aantal tarieven aan, waardoor de kostendekkendheid stijgt.

De opbrengsten uit de lokale belastingen en heffingen zijn als volgt begroot:

Gemeentelijke heffing (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1.1 Onroerende-zaakbelastingen	6.294	7.025	7.786	7.871	8.446	8.941
1.2 Hondenbelasting	87	91	100	100	106	111
1.3 Precariobelasting	24	24	27	27	29	30
1.4 Toeristenbelasting	140	174	191	191	203	212
Totaal Belastingen	6.545	7.314	8.104	8.189	8.784	9.294
2.1 Afvalstoffenheffingen	2.284	2.853	3.129	3.140	3.140	3.140
2.2 Rioolheffing	2.438	3.015	3.321	3.321	3.321	3.321
2.3 Haven- en kadegelden	1.067	982	1.148	1.148	1.148	1.148
2.4 Marktgeden	29	40	49	49	49	49
2.5 Begraafrechten	471	452	461	461	461	461
2.6 Secretarieleges (Titel 1)	451	470	489	489	420	420
2.7. Omgevingsvergunningen (Titel 2)	872	776	1.011	1.011	1.011	1.011
2.8 Leges (Titel 3)	14	14	14	14	14	14
2.9 Overig	-	-	-	-	-	-
Totaal Retributies	7.627	8.600	9.622	9.633	9.564	9.564
Totaal	14.171	15.914	17.726	17.822	18.348	18.858

Belastingen

Belastingen hebben een algemeen karakter. Gemeente Urk legt vier soorten belasting op:

1. Onroerende zaakbelasting (OZB)
2. Hondenbelasting
3. Precariobelasting
4. Toeristenbelasting

1.1 Onroerende zaakbelastingen (OZB)

Onder de naam "onroerende zaakbelastingen" worden over binnen de gemeente gelegen onroerende zaken, drie directe belastingen geheven:

- Eigenarenbelasting voor woningen;
- Eigenarenbelasting voor niet-woningen;
- Gebruikersbelasting voor niet-woningen

De peildatum voor de belastingplicht is 1 januari van het belastingjaar. Grondslag is de WOZ-waarde.

Wet WOZ

Alle onroerende zaken dienen jaarlijks opnieuw getaxeerd te worden op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken. De uitvoering van deze wet ligt in handen van de

heffingsambtenaar van de gemeente. Door de Waarderingskamer wordt op deze uitvoering toezicht gehouden. De gemeente Urk scoort bij deze beoordeling al jaren 5 van de 5 sterren, de hoogste score!

Elk jaar wordt de onroerend zaak gewaardeerd op grond van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Hiermee volgt de WOZ-waarde jaarlijks de marktontwikkeling. De gemeente Urk heeft delen van de jaarlijkse herwaardering uitbesteed. Voor het belastingjaar 2027 geldt de WOZ-waarde naar prijspeil van 1 januari 2026.

Waardeontwikkeling

Om waardeontwikkelingen van woningen en niet-woningen niet van invloed te laten zijn op de opbrengst, worden de tarieven conform de waardeontwikkelingen aangepast. Dit uitgangspunt is in het verleden altijd bij herwaarderingen gehanteerd. In de huidige markt worden dus de stijgende WOZ-waarden gecompenseerd door een gelijke daling van de tarieven.

De verwachte stijging van woningen is 6.9%. Bij de niet-woningen is sprake van een gemiddelde stijging van 7,5%. Met deze stijging wordt het tarief dan ook verlaagd en daarna verhoogd met in de begrote stijging van 7% en de trendmatige verhoging van 2,7%.

De tarieven zijn opgenomen in de Verordening Onroerende zaakbelastingen.

De opbrengsten 2027 en volgende jaren zijn gebaseerd op het huidige areaal aan onroerend goed aangevuld met de groei van het aantal onroerende zaken en de tariefsaanpassingen op basis van de nieuwe waarden in het kader van de hertaxaties Wet WOZ. Op grond van eerder besluitvorming dienen de tarieven zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten gerealiseerd worden.

1.2 Hondenbelasting

Onder de naam "hondenbelasting" wordt een directe belasting geheven ter zake het houden van een hond binnen de gemeente. Het is niet nodig dat de gemeente een relatie legt tussen de opbrengst van de hondenbelasting en de kosten die voor de gemeente aan de bevuiling door honden zijn verbonden. De opbrengst wordt dan ook als algemeen dekkingsmiddel gebruikt. Het tarief voor 2027 is met 9,7 % verhoogd.

1.3 Precariobelasting

De gemeente heft een precariobelasting als vergoeding voor het gebruik van openbare grond. De precariobelasting wordt specifiek geheven voor het plaatsen van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorbeelden van belaste voorwerpen zijn kabels en leidingen, terrassen, bouwmaterialen, zonneschermen, luifels, lichtreclames en vlaggen. Precariobelasting wordt wel gezien als de fiscale tegenhanger van een privaatrechtelijke vergoeding om de gemeentegrond te kunnen gebruiken. De opbrengst wordt als een algemeen dekkingsmiddel gebruikt. Het tarief voor 2027 is met 9,7 % verhoogd.

1.4 Toeristenbelasting

Dit betreft een belasting die wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene zijn opgenomen in de Basisregistratie Personen (BRP). Door het heffen van een toeristenbelasting dragen ook niet-inwoners bij in de kosten van de algemene voorzieningen. De toeristenbelasting wordt voor belastingjaar 2027 verhoogd met 9,7%.

Bij de behandeling van de belastingenvoorzieningen 2024 (9 november 2023) heeft de gemeenteraad de motie "Toeristenbelasting" aangenomen. Ofschoon de toeristenbelasting een algemeen dekkingsmiddel is, is overeenkomstig de motie een gedeelte van de opbrengst bestemd voor activiteiten binnen de toeristische sector.

Retributies

De rechten, ook wel retributies genoemd, vallen uiteen in bestemmingsheffingen en leges. Hierbij geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing. Riool- en afvalstoffenheffing zijn bestemmingsheffingen en vallen onder belastingen maar hebben het karakter van een recht. Ze worden gebruikt voor doeleinden met een duidelijk algemeen belang.

De belangrijkste rechten zijn de leges. Deze dienst levert met name individueel voordeel op. Zo betalen inwoners van de gemeente een bijdrage voor het aanvragen van een paspoort of vergunning. Ook voor de leges geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn.

Voor de navolgende heffingen geldt dat de opbrengsten niet uit mogen gaan boven de geraamde kosten, ofwel geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing;
- Haven- en kadegelden;
- Leges;
- Marktgelden;
- Begraafrechten.

In onderstaande tabel is de kostendekkendheid van de rechten weergegeven. Bij ieder recht ziet u verder een overzicht van de baten en de lasten in 2027.

Kostendekking Retributies en Leges

Gemeentelijke heffing (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026 primitief			Begroting 2027		
		lasten	baten	dekking	lasten	baten	dekking
Afvalstoffenheffingen	90%	3.570	3.408	95%	3.339	3.339	100%
Rioolheffing	107%	3.451	3.237	94%	2.683	3.321	124%
Haven- en kadegelden	74%	1.108	982	89%	1.148	1.148	100%
Marktgelden	33%	56	40	71%	57	49	86%
Begraafrechten	72%	736	452	61%	691	461	67%
Secretarieleges (Titel 1)	49%	734	470	64%	993	489	49%
Omgevingsvergunningen (Titel 2)	63%	915	776	85%	1.539	1.011	66%
Leges (Titel 3)	82%	17	14	82%	17	14	82%

2.1 Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge art. 10.11 van de Wet Milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. De hoogte van de aanslag is afhankelijk van de gezinsgrootte en de soort container. In de tarieven zijn ook de kosten voor de milieustraat en het straatvegen verwerkt.

Bij de Kadernota 2026 is, naast de verhoging die volgt uit het grondstoffenbeleidsplan 2024-2028, besloten de tarieven van de heffingen met 10% plus de inflatiecorrectie te laten stijgen. In de tarieven overeenkomstig de belastingverordening 2026 is de tariefstijging van 10% niet verwerkt. Deze omissie wordt in deze begroting gecorrigeerd. Vandaar dat het tarief stijgt met een extra 10%.

Bij de Kadernota 2027 is besloten de tarieven in 2027 te verhogen met 2% en daarnaast een inflatiecorrectie toe te passen van 2,7%. Daarnaast blijven de milieubelastingen van het Rijk stijgen. Ook deze moeten doorberekend worden.

Het uitgangspunt is dat de opbrengst van de afvalstoffenheffing de kosten moet dekken. In de afgelopen jaren is er in de berekening een vast bedrag in het tarief meegenomen voor de btw-kosten. De daadwerkelijke btw-kosten liggen echter hoger. In het nieuw vastgestelde grondstoffenplan is dit gecorrigeerd. Bij het vaststellen van het grondstoffenbeleidsplan heeft de raad ingestemd met een stapsgewijze verhoging van de tarieven zodat de daadwerkelijke btw-kosten meegenomen worden in de berekening van de afvalstoffenheffing. Dit leidt ook tot een jaarlijkse stijging van het tarief met € 13 tot 2028. Tenslotte werken wij toe naar 100% kostendekkendheid voor afval. Hiervoor worden de tarieven naar boven aangepast.

Invoering tarief op restafval

In 2024 is het nieuwe Grondstoffenbeleidsplan 2025-2028 vastgesteld. Aanleiding hiervoor was het niet behalen van de doelstellingen op het gebied van afvalscheiding. In het nieuwe plan worden verschillende specifieke uitgaven gedaan, bijvoorbeeld in containermanagement, ondergrondse inzamelcontainers in het oude dorp en een campagne om de kwaliteit van gft te verbeteren. Tevens wordt met ingang van 2027 overgegaan op tarieven op restafval. Op die manier zal de vervuiler meer gaan betalen, maar zal degene die het afval goed scheidt ook beloond worden.

Bij het vaststellen van de belastingverordeningen worden de tarieven definitief vastgesteld. Nu, op grond van het grondstoffenbeleid overgegaan wordt op tarifiering op restafval zijn de tarieven op het moment van schrijven nog niet duidelijk.

2.2 Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering en van de gebruiker van een perceel waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd, dan wel dat belang heeft bij de nakoming van de gemeentelijke zorgplichten.

De opbrengst van de rioolheffing mag alleen worden gebruikt ter dekking van de kosten van:

- het inzamelen en transporteren van huishoudelijk en bedrijfsafvalwater en het zuiveren van huishoudelijk afvalwater;
- het inzamelen van afvloeiend hemelwater en het verwerken hiervan alsmede maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand te voorkomen of te beperken.

Bij het bepalen van de hoogte van de tarieven van de rioolheffing houden we er rekening mee dat de baten niet hoger mogen zijn dan de lasten. Uitgangspunten zijn 100% kostendekkendheid en gedifferentieerde tarieven per huishoudtype, waarbij de huishoudens

met 4 of meer personen meer betalen, dan huishoudens tot en met 3 personen. Bij niet-woningen wordt naast een vast bedrag van de eigenaar, belasting geheven over het waterverbruik van de gebruiker. De tarieven worden overeenkomstig de Kadernota 2027 verhoogd met 2 % en 2,7% op basis van het percentage inflatiecorrectie. Per saldo is dit 4,7%.

Het Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan (verder te noemen GWRP) is in 2023 door u vastgesteld. Uit een GWRP blijken de verwachte exploitatie en investeringslasten in de uitvoeringsperiode. Verder worden in het GWRP de belangrijkste uitgangspunten voor de rioolheffing vermeld. Uitgangspunt is dat eventuele exploitatieoverschotten ten gunste moeten komen van voorziening riolering derden of de bestemmingsreserve riolering. Investeringslasten moeten zo mogelijk direct worden afgeboekt vanuit de spaarvoorziening riolering.

De grondslag van de berekening van de tarieven riolering is het hiervoor genoemde GWRP. Het gepresenteerde kostendekkendheidspercentage is het gevolg van vertraging van de uitvoering in de noodzakelijke investeringsopgave rondom riool. De ontvangen gelden blijven beschikbaar voor de riooltaak en worden niet elders voor gebruikt.

2.3 Havengelden

Onder de naam "havengelden" wordt een recht geheven voor het gebruik of genot van de gemeentelijke havens. De afgelopen jaren is er hard gewerkt om de voorzieningen op niveau te brengen. Werkzaamheden die overigens nog steeds doorgaan. Als gevolg hiervan zijn de tarieven de afgelopen jaren gestegen. Voor 2027 stijgen de tarieven met 10,2%.

2.4 Marktgelden

In de gemeente wordt onder de naam "marktgeld" een recht geheven voor het innemen van een standplaats op de voor de markt aangewezen plaats, gedurende de voor de markt geldende tijd. De tarieven zijn opgenomen in de Verordening Marktgelden. De tarieven stijgen overeenkomstig de uitgangspunten uit de begroting. Voor 2027 stijgen de tarieven met 28%.

2.5 Begraafrechten

Op basis van de verordening op de graf- en begrafenisrechten worden in de gemeente Urk rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Voor de begrafenisrechten geldt dat landelijk dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn. Op Urk is een raadsbreed besluit genomen dat begraven maximaal 70% kostendekkend behoeft te zijn. Overeenkomstig de Kadernota 2027 stijgen de rechten 4.7%.

2.6 Legesverordening

Onder de naam "leges" wordt een aantal verschillende rechten geheven voor het genot van door, of vanwege het gemeentebestuur, verstrekte diensten. Het gaat hier vooral om de secretarieleges en de leges Omgevingswet. De verordening is met ingang van 2024 volledig aangepast naar de nieuwe Omgevingswet. Daarbij zijn ook nieuwe tarieven ingevoerd en is de berekening van de leges gewijzigd. Van sommige leges wordt het tarief vastgesteld door het Rijk. Bij het berekenen van een kostendekkend tarief mogen overigens alleen de kosten van het verlenen van een vergunning of dienst in rekening worden gebracht. Kosten van onder andere toezicht en handhaving mogen niet doorberekend worden. Voor 2027 worden de tarieven over het algemeen verhoogd met 4.7%. Om de kostendekkendheid te verbeteren verhogen wij enkele secretarieleges en leges omgevingsvergunning met een hoger percentage.

Kwijtscheldingen

Op grond van de Invorderingswet en het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid kan een belastingsschuldige die niet in staat is anders dan met buitengewoon bezwaar een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. Bij Ministeriële regeling worden inkomensnormen vastgesteld, welke van toepassing zijn voor de eventuele toekenning van kwijtscheldingsaanvragen. De gemeente Urk hanteert ten aanzien van de normbedragen een kwijtscheldingspercentage van 100%.

Kwijtschelding kan alleen worden aangevraagd indien het een aanslag betreft voor onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De overige heffingen zijn in de desbetreffende belastingverordeningen uitgesloten van kwijtschelding.

Lokale lastendruk

Alle onroerende zaken dienen jaarlijks opnieuw getaxeerd te worden op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken. De uitvoering van deze wet ligt in handen van de heffingsambtenaar van de gemeente. Door de Waarderingskamer wordt op deze uitvoering toezicht gehouden. De gemeente Urk scoort bij deze beoordeling al jaren 5 uit 5 sterren. De hoogste score!

Het aantal ingediende bezwaarschriften steeg de laatste jaren tot recordhoogte. Niet alleen op Urk maar landelijk. Oorzaak waren de zogenaamde no-cure-no-pay-bureaus (NCNP) die "gratis" bezwaar indienden. Maar terwijl de administratieve lasten bleven landelijk stijgen, was de werkelijk opbrengst voor de burger nihil. Op Urk werd namelijk 90% van door NCNP ingediende bezwaren afgewezen. Het Rijk heeft door middel van wetgeving ingegrepen. De wettelijke kostenvergoeding en de drempel hiervoor werden gewijzigd. Als gevolg hiervan is het aantal bezwaarschriften door NCNP gedaald van 170 (2024), naar 60 (2025), naar 30 in 2026.

Er is altijd grote belangstelling voor de lokale belastingen, vooral landelijk. Diverse instanties berekenen jaarlijks de stijging van de lokale lasten en de uitkomsten hiervan hebben grote aandacht van de landelijke pers. Met name de verschillen tussen de diverse gemeenten krijgen daarbij veel aandacht. Dit terwijl de gemeentelijke belasting een klein deel uitmaken van de zogenaamde bijkomende woonlasten. Ook de WOZ-waarde genereert veel aandacht. Dat het stijgen van de lokale lasten vaak een gevolg is van Rijksbeleid is vaak niet terug te lezen.

Ontwikkeling gemiddelde woonlasten voor een 3- persoonshuishouden

Gemiddelde woonlasten voor een huishouden van 3 personen voor de periode 2025-2027				Ontwikkeling 2026/2027 in %
Belastingsoort	2025	2026	2027	
OZB eigenaar	€ 494	€ 530	€ 593	12%
Afvalstoffenheffing	€ 269	€ 327	€ 420	28%
Rioolheffing	€ 289	€ 303	€ 317	5%
Totaal	€ 1.052	€ 1.160	€ 1.330	15%

De woonlasten zijn gebaseerd op een gemiddelde. Werken met gemiddelden betekent dat de feitelijke lastenontwikkeling voor een individuele burger hiervan kan afwijken. De hoogte van de belasting wordt onder andere beïnvloed door de grootte van het huishouden en de feitelijke waardeontwikkeling van de woning.

Om een beeld te krijgen hoe de woonlasten op Urk zich verhouden tot gemeenten in Flevoland, treft u hierna de gegevens aan van een aantal gemeenten uit de Atlas van de lokale lasten 2026 van het COELO, zoals gepubliceerd op de website. In de onderstaande vergelijking staat de gemiddelde aanslag 2026 voor een 3-persoonshuishouden. In deze aanslag is inbegrepen de OZB, afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

2026	Almere	Dronten	Lelystad	NOP	Urk	Zeewolde
OZB eigenaar	€ 481	€ 522	€ 502	€ 444	€ 530	€ 669
Afvalstoffenheffing	€ 479	€ 409	€ 509	€ 408	€ 327	€ 367
Rioolheffing	€ 271	€ 184	€ 255	€ 198	€ 303	€ 146
Totaal	€ 1.231	€ 1.115	€ 1.266	€ 1.050	€ 1.160	€ 1.182

Openbaarheid

Wet Open Overheid

De gemeente blijft werken aan een transparante en toegankelijke overheid, overeenkomstig de uitgangspunten van de Wet open overheid (Woo). Een belangrijke ontwikkeling hierin is dat sinds begin augustus de website open.urk.nl in gebruik is genomen. Via deze website worden Woo-verzoeken en de daarbij behorende besluiten actief openbaar gemaakt. Hiermee wordt de informatievoorziening aan inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden verder verbeterd en wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichting tot openbaarmaking. De komende periode wordt ingezet op het verder borgen van dit publicatieproces binnen de organisatie, zodat informatie tijdig, zorgvuldig en op een uniforme wijze beschikbaar wordt gesteld.

Financiële begroting

Meerjarenraming 2027-2030

Overzicht baten en lasten	2027			2028			2029			2030		
(art 17 BBV / x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma	82.522	37.328	-45.194	84.914	41.092	-43.821	77.607	36.417	-41.190	80.960	39.577	-41.383
Ruimte voor leefbaarheid en groei	26.750	17.545	-9.205	36.555	24.774	-11.781	29.137	20.105	-9.032	31.215	22.173	-9.042
Veerkrachtige economie	14.957	11.068	-3.889	8.891	7.398	-1.493	8.863	7.017	-1.846	10.201	8.019	-2.182
Sterke samenleving	34.883	6.838	-28.045	33.672	7.043	-26.629	33.834	7.475	-26.359	33.773	7.556	-26.217
Bestuurskracht en Samenwerking	5.932	1.877	-4.055	5.795	1.877	-3.918	5.772	1.820	-3.952	5.770	1.829	-3.941
Algemene dekkingsmiddelen	11.445	53.938	42.493	13.555	53.712	40.157	14.986	55.003	40.017	17.453	57.546	40.093
Overhead	11.083	228	-10.855	11.802	228	-11.574	12.707	228	-12.479	13.574	228	-13.346
Treasury	-537	152	689	113	152	40	376	152	-224	432	152	-280
Algemene en overige uitk. gemeentefonds	451	45.598	45.147	1.639	45.287	43.648	2.714	45.995	43.281	3.830	48.037	44.207
OZB woningen	296	4.046	3.750	296	4.096	3.800	296	4.402	4.106	296	4.666	4.370
OZB niet-woningen	-	3.740	3.740	-	3.775	3.775	-	4.044	4.044	-	4.275	4.275
Overige baten en lasten	15	-	-15	-431	-	431	-1.243	-	1.243	-815	-	815
Belastingen overig	136	174	38	136	174	38	136	182	46	136	188	52
Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	93.967	91.266	-2.701	98.469	94.804	-3.665	92.593	91.420	-1.172	98.413	97.123	-1.290
Mutaties reserves	877	3.927	3.050	84	3.821	3.737	84	693	609	84	648	564
Bestuurskracht en Samenwerking	290	2.765	2.475	72	3.746	3.674	72	668	596	72	648	576
Sterke Samenleving	-	75	75	-	75	75	-	25	25	-	-	-
Ruimte voor leefbaarheid en groei	587	587	-	12	-	-12	12	-	-12	12	-	-12
Veerkrachtige economie	-	500	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	94.844	95.194	350	98.553	98.625	72	92.677	92.114	-563	98.497	97.771	-726

Meerjarige balans

Activa (x € 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Vaste activa	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Immateriële vaste activa	297.757	885.219	872.682	1.360.144	1.323.106	1.286.068
Materiële vaste activa	111.996.051	129.252.312	143.458.445	166.270.661	171.217.759	166.058.835
Financiële vaste activa	8.577.314	9.451.678	10.322.695	11.003.881	10.732.967	10.505.674
Totaal vaste activa	120.871.122	139.589.209	154.653.822	178.634.685	183.273.831	177.850.577

Vlottende activa	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Voorraden	61.858.477	66.662.117	75.462.718	77.430.754	74.504.335	71.875.227
Uitzettingen	13.770.765	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Liquide middelen	338.016	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Overlopende activa	11.596.287	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal vlottende activa	87.563.545	66.662.117	75.462.718	77.430.754	74.504.335	71.875.227
Totaal activa	208.434.667	206.251.326	230.116.540	256.065.440	257.778.166	249.725.804

Passiva (x € 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Vaste Passiva	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Eigen vermogen	43.987.999	41.682.583	34.589.474	30.852.949	30.243.548	29.679.838
Resultaat	-1.708.676	-4.042.766	349.525	71.792	-563.045	-726.045
Voorzieningen	6.721.967	7.922.347	7.133.150	8.203.953	9.616.756	11.026.559
Vaste schulden	110.940.667	126.709.133	115.341.369	108.044.725	100.738.812	93.423.221
Totaal vaste passiva	159.941.957	172.271.297	157.413.518	147.173.419	140.036.071	133.403.573

Vlottende Passiva	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Netto vlottende schulden	31.026.039	33.980.029	72.703.022	108.892.021	117.742.095	116.322.231
Overlopende passiva	17.466.671	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal vlottende passiva	48.492.710	33.980.029	72.703.022	108.892.021	117.742.095	116.322.231
Totaal passiva	208.434.667	206.251.326	230.116.540	256.065.440	257.778.166	249.725.804
Gewaarborgde geldleningen	4.051.415	4.074.323	4.295.164	4.295.164	4.295.164	4.295.164

Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakveldbegroting		2027			2028			2029			2030		
BBV													
x € 1.000		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0,1	Bestuur	1.871	18	-1.853	1.807	18	-1.789	1.807	18	-1.789	1.807	18	-1.789
0,10	Mutaties reserves	877	3.927	3.050	84	3.821	3.737	84	693	609	84	648	564
0,11	Resultaat rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0,2	Burgerzaken	735	489	-246	735	489	-246	715	420	-295	715	420	-295
0,3	Beheer overige gebouwen en gronden	48	2	-46	48	2	-46	48	2	-46	48	2	-46
0,4	Overhead	11.083	228	-10.855	11.802	228	-11.574	12.707	228	-12.479	13.574	228	-13.346
0,5	Treasury	-537	152	689	113	152	40	376	152	-224	432	152	-280
0,61	OZB woningen	296	4.046	3.750	296	4.096	3.800	296	4.402	4.106	296	4.666	4.370
0,62	OZB niet-woningen	-	3.740	3.740	-	3.775	3.775	-	4.044	4.044	-	4.275	4.275
0,64	Belastingen overig	136	174	38	136	174	38	136	182	46	136	188	52
0,7	Algemene en overige uitk. gemeentefonds	451	45.598	45.147	1.639	45.287	43.648	2.714	45.995	43.281	3.830	48.037	44.207
0,8	Overige baten en lasten	15	-	-15	-431	-	431	-1.243	-	1.243	-815	-	815
0,9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1,1	Crisisbeheersing en brandweer	1.596	-	-1.596	1.523	-	-1.523	1.520	-	-1.520	1.518	-	-1.518
1,2	Openbare orde en veiligheid	1.250	-	-1.250	1.250	-	-1.250	1.250	-	-1.250	1.250	-	-1.250
2,1	Verkeer en vervoer	3.658	155	-3.503	11.646	4.844	-6.802	4.067	155	-3.912	4.062	155	-3.907
2,3	Recreatieve havens	349	649	300	363	649	286	361	649	288	360	649	289
2,4	Economische havens en waterwegen	604	499	-105	625	499	-126	988	499	-489	1.333	499	-834
2,5	Openbaar vervoer	40	-	-40	115	-	-115	114	-	-114	113	-	-113
3,2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.352	9.352	-	5.682	5.682	-	5.301	5.301	-	6.301	6.301	-
3,3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	180	285	105	179	285	106	179	285	106	179	285	106
3,4	Economische promotie	3.549	518	-3.031	1.036	518	-518	1.036	530	-506	1.038	541	-497
4,2	Onderwijshuisvesting	2.783	7	-2.776	3.072	7	-3.065	3.258	7	-3.251	3.229	7	-3.222
4,3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.893	1.408	-1.485	2.883	1.408	-1.475	2.883	1.408	-1.475	2.883	1.408	-1.475
5,1	Sportbeleid en activering	435	113	-322	430	108	-322	424	103	-321	417	98	-319
5,2	Sportaccommodaties	2.720	1.073	-1.647	2.850	1.073	-1.777	3.625	1.396	-2.229	3.599	1.396	-2.203
5,3	Cultuurpresent,- productie,-participatie	107	-	-107	107	-	-107	107	-	-107	107	-	-107
5,4	Musea	264	58	-206	264	158	-106	264	158	-106	263	158	-105

5,5	Cultureel erfgoed	65	31	-34	62	31	-31	61	31	-30	58	31	-27
5,6	Media	737	114	-623	724	114	-610	693	114	-579	692	114	-578
5,7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.010	72	-1.938	2.025	72	-1.953	2.022	72	-1.950	2.027	72	-1.955
6,1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.787	289	-5.498	4.355	289	-4.066	4.353	289	-4.064	4.352	289	-4.063
6,2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6,21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	317	71	-246	317	71	-246	317	71	-246	317	71	-246
6,22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeug	102	-	-102	102	-	-102	102	-	-102	102	-	-102
6,23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Inte	261	-	-261	228	-	-228	228	-	-228	228	-	-228
6,3	Inkomensregelingen	4.289	3.229	-1.060	4.398	3.339	-1.059	4.512	3.453	-1.059	4.598	3.539	-1.059
6,4	WSW en beschut werk	2.971	69	-2.902	2.856	69	-2.787	2.653	69	-2.584	2.606	69	-2.537
6,60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	991	2	-989	991	2	-989	991	2	-989	991	2	-989
6,711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	800	-	-800	800	-	-800	87	-	-87	65	-	-65
6,712	Begeleiding (WMO)	693	-	-693	693	-	-693	693	-	-693	693	-	-693
6,713	Dagbesteding (WMO)	459	-	-459	459	-	-459	459	-	-459	459	-	-459
6,714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	72	70	-2	72	70	-2	97	70	-27	72	70	-2
6,751	Jeugdhulp ambulant lokaal	3.140	175	-2.965	3.140	175	-2.965	3.140	175	-2.965	3.140	175	-2.965
6,752	Jeugdhulp ambulant regionaal	317	-	-317	317	-	-317	317	-	-317	317	-	-317
6,753	Jeugdhulp ambulant landelijk	45	-	-45	45	-	-45	45	-	-45	45	-	-45
6,761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	10	-	-10	10	-	-10	10	-	-10	10	-	-10
6,762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.078	-	-1.078	1.053	-	-1.053	1.053	-	-1.053	1.053	-	-1.053
6,791	PGB WMO	153	227	74	153	227	74	153	227	74	153	227	74
6,792	PGB Jeugd	155	-	-155	155	-	-155	155	-	-155	155	-	-155
6,811	Beschermd wonen (WMO)	82	-	-82	82	-	-82	82	-	-82	82	-	-82
6,821	Jeugdbescherming	272	-	-272	272	-	-272	272	-	-272	272	-	-272
6,822	Jeugdreclassering	82	-	-82	82	-	-82	82	-	-82	82	-	-82
6,91	Coördinatie en beleid WMO	988	-	-988	988	-	-988	988	-	-988	988	-	-988
6,92	Coördinatie en beleid Jeugd	801	-	-801	801	-	-801	801	-	-801	801	-	-801
7,1	Volksgezondheid	2.183	15	-2.168	2.168	15	-2.153	2.178	15	-2.163	2.185	15	-2.170
7,2	Riolering	2.321	3.321	1.000	2.086	3.321	1.235	2.422	3.321	899	2.422	3.321	899
7,3	Afval	2.435	3.339	904	2.435	3.350	915	2.435	3.350	915	2.435	3.350	915
7,4	Milieubeheer	2.418	326	-2.092	1.825	326	-1.499	1.845	326	-1.519	1.866	326	-1.540

7,5	Begraafplaatsen en crematoria	521	461	-60	519	461	-58	517	461	-56	515	461	-54
8,1	Ruimte en leefomgeving	985	1	-984	1.082	1	-1.081	882	1	-881	882	1	-881
8,2	Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	10.633	9.784	-849	12.822	12.313	-509	12.818	12.333	-485	14.882	14.401	-481
8,3	Wonen en bouwen	1.918	1.106	-812	2.184	1.106	-1.078	2.200	1.106	-1.094	2.196	1.106	-1.090
Totaal		94.844	95.194	350	98.553	98.625	72	92.677	92.114	-563	98.497	97.771	-726

Reserves en voorzieningen

Reserves

Algemene reserve (Bedragen x € 1.000)	2026		2027		2028		2029		2030	
	Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af	Saldo
	31-dec			31-dec			31-dec			31-dec
Algemene reserve	11.164	-	2.034	9.130	-	3.061	6.069	-	-	6.069
Totaal	11.164	-	2.034	9.130	-	3.061	6.069	-	-	6.069

Overige reserves (Bedragen x € 1.000)	2026		2027		2028		2029		2030	
	Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af	Saldo
	31-dec			31-dec			31-dec			31-dec
Incidentele doeleinden	38	-	-	38	-	-	38	-	-	38
Frictiekosten personeel	236	65	-	301	65	-	366	65	-	431
Generatiepact	334	-	94	239	-	87	153	-	70	82
Afkoopsom havens	1.227	-	500	727	-	-	727	-	-	727
Havenkades	350	-	-	350	-	-	350	-	-	350
Uitdiepen havens	463	-	-	463	-	-	463	-	-	463
Maritieme Service Haven	152	-	-	152	-	-	152	-	-	152
Participatie	1.854	-	-	1.854	-	-	1.854	-	-	1.854
Sociaal domein	5.438	-	75	5.363	-	75	5.288	-	25	5.263
CDOKE middelen	-	587	587	-	-	-	-	-	-	-
Afvalstoffenheffing	-	-	-	-	12	-	12	12	-	24
Afschrijvingen	12.955	218	452	12.721	-	413	12.308	-	413	11.895
Algemene reserve Grondzaken	3.429	7	185	3.251	7	185	3.073	7	185	2.895
Totaal	26.476	877	1.893	25.459	84	760	24.784	84	693	24.174

Voorzieningen

Voorzieningen (Bedragen x € 1.000)	2026	2027		2028			2029			2030			
	Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af	Saldo
	31-dec			31-dec			31-dec			31-dec			31-dec
Wethouders (o.b.v. wet APPA)	2.099	35	2.099	35	-	-	35	-	-	35	-	-	35
Personeel, bovenwettelijk verlof	188	-	-	188	-	-	188	-	-	188	-	-	188
Gebouwenbeheer	3.389	564	-	3.953	564	-	4.516	564	-	5.080	564	-	5.644
Havenbeheer	903	88	-	991	88	-	1.079	88	-	1.167	88	-	1.255
Verliesvoorz. aandelen Port of Urk B.V.	51	-	-	51	-	-	51	-	-	51	-	-	51
Verliesvoorziening Groupcard BV	105	-	-	105	-	-	105	-	-	105	-	-	105
Kunstobjectenbeheer	32	-	-	32	-	-	32	-	-	32	-	-	32
Rioleringsfonds	1.108	639	25	1.722	410	-	2.132	752	-	2.884	749	-	3.633
Beheerplan Machines en voertuigen	48	10	1	57	10	1	66	10	1	75	10	1	84
Totaal	7.922	1.335	2.125	7.133	1.071	1	8.204	1.413	1	9.617	1.410	1	11.027

Investeringsstaat

Progr.	Omschrijving investering (excl.Bouwgrond in exploitatie)	<=2026	2027	2028	2029	2030
1	Ruimte voor leefbaarheid en groei					
	Aanschaf voertuig wijkbeheer	-	70.000	-	-	-
	Aanschaf nieuwe versnipperaar	-	65.000	-	-	-
	Aanschaf voertuig begraafplaats	-	100.000	-	-	-
	Omvorming elementen Abbert	-	650.000	-	-	-
	Vervanging rijbaan de Vliestroom	-	598.000	-	-	-
	Vervanging rijbaan Stortemelk	-	687.000	-	-	-
	Vorbereiding vervanging Langedam	-	112.000	-	-	-
	Omvormen armaturen naar LED 2027	-	250.000	-	-	-
	Omvormen armaturen naar LED 2028	-	-	250.000	-	-
	Project Hofje de Noord	-	663.000	-	-	-
	Ontwikkelingen Lemsterhoek	-	2.000.000	-	-	-
	Ontsluiting Port of Urk	-	-	2.000.000	-	-
	Bijdrage hoogwaardig fietspad	-	-	500.000	-	-
	Bijdrage sportboulevard	600.000	-	-	-	-
	Verlichting rondom zebrapaden	100.000	-	-	-	-
	Inrichten Stekplek hout kunstwerken	-	150.000	-	-	-
	Inrichten Stekplek groenvoorziening	-	141.000	-	-	-
	Inrichten Stekplek speeltoestellen	-	270.000	-	-	-
	Inrichten Stekplek fiets- en voetpaden	-	122.000	-	-	-
	Strategische aankoop Klifweg	200.000	-	-	-	-
	Aankoop gronden Westgat	813.000	-	-	-	-
	Heraanleg Molenkamp 2023	386.000	-	-	-	-
	Michiel de Ruyter-allee (bovo 2)	1.388.000	2.048.000	-	-	-
	BOK Waterschap riolering Eindgemaal (bovo 11)	200.000	2.205.000	-	-	-
	Riolering Akkers/Almerelaan/Noorderz.GWRP blz.100	200.000	1.486.000	-	-	-
	Ensgat (aansluiting Ds.weg / vh ovonde) bovo 1 **	-	-	-	-	-
	Busplein / OV-Hub / halteplaatsen (bovo 10)	500.000	1.941.000	-	-	-
	Herinrichting Singel 20/04	3.432.000	-	-	-	-
	Rehabilitatie Staartweg 21/101	2.937.000	-	-	-	-
	Bospad	203.000	-	-	-	-
	Nieuwe bushaltes kom Urk	1.020.000	-	-	-	-
	Vormtweg *	300.000	2.400.000	-	-	-
	ICT kosten Omgevingswet '21/001	76.000	124.000	-	-	-
	Uitbreiding begraafplaats De Vormt 2023	2.000.000	-	-	-	-
	Hekwerk oude begraafplaats BW2022/100	300.000	-	-	-	-

2	Veerkrachtige economie					
	Herstel havenkades *	1.000.000	1.000.000	10.000.000	10.000.000	-
	Vervangen elektra haven	100.000	150.000	-	-	-
	Nieuwbouw sanitaire voorzieningen Wijk 1-47	150.000	-	-	-	-
	Nieuwbouw Obadjaschool	200.000	4.180.000	-	-	-
3	Sterke samenleving					
	De Regenboog	20.000	355.000	-	-	-
	De Vuurbaak	-	5.341.000	-	-	-
	E. du Marchie van Voorhuysenschool	20.000	5.920.000	-	-	-
	Koningin Wilhelminaschool	20.000	355.000	-	-	-
	Petrus Dathenuschool (dak vervangen)	-	500.000	-	-	-
	Brede school ZHW, grond	1.456.000	-	-	-	-
	Loslatende tegels zwembad	300.000	-	-	-	-
	Sporthal ZHW, inventaris	-	-	778.000	-	-
	Sporthal ZHW, grond	624.000	-	-	-	-
	Sporthal ZHW, gebouw	300.000	7.000.000	7.207.000	-	-
	Brede school ZHW, gebouw	14.500.000	-	-	-	-
	Gymzaal Oranjewijk, grond	127.000	-	-	-	-
	Gymzaal Oranjewijk, inventaris	216.000	-	-	-	-
	Gymzaal Oranjewijk, gebouw	2.590.000	-	-	-	-
	Sportboulevard fase 2	400.000	-	-	-	-
4	Bestuurskracht en samenwerking					
	Gemeentewerf grond *	-	1.983.000	-	-	-
	Nieuwbouw gemeentewerf *	250.000	1.000.000	6.519.000	-	-
	Gemeentehuis verbouw fase2	1.500.000	150.000	-	-	-
	Vervangingsinvesteringen ICT	495.000	-	-	-	-
	Vervangen meubilair gemeentehuis 2024	100.000	-	-	-	-
Totaal		39.023.000	44.016.000	27.254.000	10.000.000	-

(*) De met een * gemerkte investeringen worden met een afzonderlijk voorstel aan uw raad voorgelegd voordat ze daadwerkelijk uitgevoerd worden (afgezien van beperkte voorbereidingskosten). De overige investeringen worden op grond van het door uw raad vaststellen van de begroting 2027 zonder nadere raadsbesluitvorming uitgevoerd, behalve als het in deze investeringsstaat vermelde bedrag substantieel te laag blijkt te zijn of er bestuurlijke overwegingen zijn om alsnog eerst een voorstel voor te leggen.

(**) De met een ** gemerkte investeringen worden niet uitgevoerd, maar zijn wel opgenomen voor reservering van kapitaallasten.

Incidentele baten en lasten

Overzicht Incidentele lasten en baten per programma > € 30.000 (x € 1.000)					
Programma	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Lasten					
Ruimte voor leefbaarheid en groei					
	Aanpassingen openbare ruimte Oud Urk	200	200	-	-
	Kosten ontsluitingsweg	-	7.750	-	-
	Inhuur	120	120	120	120
	Kosten gedekt door specifieke uitkeringen	326	326	326	326
	Reservemutaties	587	12	12	12
Totaal		1.233	8.408	458	458
Veerkrachtige economie					
	Bijdrage regio Zwolle	34	-	-	-
	Opstartbudget parkmanagement PoU en overgangszone ZHW	50	-	-	-
	Gem. bijdrage aan prov. aanleg MSNF	2.000	-	-	-
	Gem. bijdrage aan sluis Kornwerderzand	500	-	-	-
	Inhuur	29	29	29	29
	Kosten gedekt door specifieke uitkeringen	250	250	250	252
	Reservemutaties	-	-	-	-
Totaal		2.863	279	279	281
Sterke samenleving					
	Invoeren hervormingsagenda	1.406	-	-	-
	Realisatie werkcentrum	20	-	-	-
	Inhuur	20	20	20	20
	Kosten gedekt door specifieke uitkeringen	4.506	4.615	4.729	4.815
	Reservemutaties	-	-	-	-
Totaal		5.952	4.635	4.749	4.835
Bestuurskracht en samenwerking					
	Optimaliseren applicatielandschap	250	-	-	-
	Oplossen achterstanden papieren archief	200	-	-	-
	Risico inventarisatie analyse	-	-	40	-
	Digitale ondersteuning Wet Open Overheid	-	80	-	-
	Inhuur	195	195	195	195
	Kosten gedekt door specifieke uitkeringen	171	171	171	171
	Reservemutaties	72	72	72	72
Totaal		888	518	478	438
Totaal lasten		10.936	13.840	5.964	6.012
Baten					
Ruimte voor leefbaarheid en groei					
	Bijdrage grexten voor ontsluitingsweg	-	4.689	-	-
	Specifieke uitkeringen	326	326	326	326
	Reservemutaties	587	-	-	-
Totaal		913	5.015	326	326
Veerkrachtige economie					
	Specifieke uitkeringen	250	250	250	252
	Reservemutaties	500	-	-	-
Totaal		750	250	250	252

Sterke samenleving					
	Specifieke uitkeringen	4.506	4.506	4.506	4.506
	Reservemutaties	75	75	25	-
Totaal		4.581	4.581	4.531	4.506
Bestuurskracht en samenwerking					
	Specifieke uitkeringen	171	171	171	171
	Reservemutaties	2.313	3.333	255	235
Totaal		2.484	3.504	426	406
Totaal baten		8.728	13.350	5.533	5.490
Saldo		-2.208	-490	-431	-522

Beleidsindicatoren

Indicator	Urk			NL			Beschrijving	Bron
	2024	2025	2026	2024	2025	2026		
Demografische druk	84,50 %	84,70 %	85,00 %	70,40%	70,70 %	71,30 %	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	CBS
Personen met bijstandsuitkeringen	69,5	72,2	N.N.B.	285,2	281,2	N.N.B.	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners (18jr e.o.).	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	87,3	79	N.N.B.	203,1	217,8	N.N.B.	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	CBS
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	380	420	N.N.B.	720	720	N.N.B.	Het aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep.	CBS
Kinderen in uitkeringsgezin	2,00%	N.N.B.	N.N.B.	6,00%	N.N.B.	N.N.B.	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	CBS
Jongeren met jeugdhulp	8,60%	8,20%	N.N.B.	14,00%	13,70 %	N.N.B.	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	0,20%	N.N.B.	N.N.B.	0,40%	0,40%	N.N.B.	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	0,60%	0,50%	N.N.B.	1,00%	1,00%	N.N.B.	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	CBS
Werkloze jongeren	1,00%	N.N.B.	N.N.B.	2,00%	N.N.B.	N.N.B.	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	Verwey Jonker
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2,00%	N.N.B.	N.N.B.	2,30%	N.N.B.	N.N.B.	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	DUO
Absoluut verzuim	N.N.B.	N.N.B.	N.N.B.	6,7	N.N.B.	N.N.B.	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen (lft. 5-18 jaar).	DUO
Relatief verzuim	75	N.N.B.	N.N.B.	28	N.N.B.	N.N.B.	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen (lft. 5-18 jaar).	DUO
Banen	995,7	N.N.B.	N.N.B.	850,2	N.N.B.	N.N.B.	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.	LISA

Vestigingen (van bedrijven)	168	N.N.B.	N.N.B.	191,4	N.N.B.	N.N.B.	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	LISA
Netto arbeidsparticipatie	81,70 %	81,10 %	N.N.B.	73,20 %	73,20 %	N.N.B.	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	CBS
Funcziemenging	66,10 %	N.N.B.	N.N.B.	5450,00 %	N.N.B.	N.N.B.	De funcziemengingsindex weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	LISA
Nieuw gebouwde woningen	29,7	N.N.B.	N.N.B.	8,4	N.N.B.	N.N.B.	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	BAG
Omvang huishoudelijk restafval	N.N.B.	N.N.B.	N.N.B.	148,00 %	N.N.B.	N.N.B.	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).	CBS/Urk
Hernieuwbare elektriciteit	37,10 %	N.N.B.	N.N.B.	42,50 %	N.N.B.	N.N.B.	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	Rijkswaterstaat
Winkeldiefstallen	9,11	7,22	N.N.B.	21,73	20,57	N.N.B.	Het aantal winkeldiefstallen per 10.000 inwoners.	CBS
Geweldsmisdrijven	2	2,5	N.N.B.	4,4	4,6	N.N.B.	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners.	CBS
Diefstallen uit woningen	0,27	0,14	N.N.B.	1,25	1,19	N.N.B.	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1000 inwoners.	CBS
Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)	2,55	2,34	N.N.B.	4,2	3,96	N.N.B.	Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte, per 1.000 inwoners.	CBS
Verwijzingen Halt	21	24	N.N.B.	9	10	N.N.B.	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot 18 jaar.	Bureau Halt
Jongeren met delict voor rechter	N.N.B.	N.N.B.	N.N.B.	N.N.B.	N.N.B.	N.N.B.	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	CBS
Niet-sporters	48,00 %	N.N.B.	N.N.B.	42,50 %	N.N.B.	N.N.B.	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	RIVM
Bezetting <25K inwoners	10,2	10,3	10,3	N.V.T	N.V.T	N.V.T	Het aantal ingevulde fte per 1.000 inwoners.	Urk/Per.m.
Apparaatskosten	777	811	N.N.B.	N.V.T	N.V.T	N.V.T	De apparaatskosten per inwoner (per 1-1). (salarislasten/aantal inwoners)	Urk
Externe inhuur	19,93 %	18,03 %	N.N.B.	N.V.T	N.V.T	N.V.T	De verhouding kosten inhuur externen ten opzichte van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen.	Urk

Overhead	11,17 %	12,62 %	N.N.B.	N.V.T	N.V.T	N.V.T	De verhouding overheadkosten ten opzichte de totale lasten.	Urk
Woonlasten éénpersoonshuishouden	€ 994	€ 1.052	€ 1.170	€ 928	€ 957	€ 993	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	Urk/COELO
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 994	€ 1.052	€ 1.170	€ 1.014	€ 1.050	€ 1.091	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishoude n betaalt aan woonlasten.	Urk/COELO
Gemiddelde WOZ waarde	€ 343	€ 359	€ 384	€ 378	€ 398	€ 439	De gemiddelde WOZ waarde van woningen (x € 1.000).	Urk/COELO
Formatie <25K inwoners	10,19	10,57	10,59	N.V.T	N.V.T	N.V.T	Het aantal vastgestelde fte per 1.000 inwoners.	Urk

Bezuinigingsmaatregelen

Na vaststelling van de Kadernota 2027 en na verwerking van een aantal structurele aanpassingen, moeten we een aantal maatregelen nemen om tot een structureel sluitende begroting te komen.

In onderstaand overzicht zijn schematisch de bezuinigingsmaatregelen opgenomen, waarbij is aangegeven welke bedragen hiermee gemoeid zijn. Onder de tabel is per maatregelen een verklarende tekst opgenomen.

Bezuinigingen (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Technische herrekening Afvalstoffenheffing	159	149	149	149
Technische herrekening Rioolheffing	-30	199	-143	-140
Bijstellen dienstverleningsovereenkomst Concern voor werk	80	80	80	80
Aframen kapitaallasten 2027 Project vervangen dak Petrus Dathenuschool	26	-	-	-
Aframen kapitaallasten 2027 grond gemeentewerf	44	-	-	-
Aframen kapitaallasten 2027 gemeentehuis verbouw fase 2	83	-	-	-
Aframen kapitaallasten 2027 Project Ensgat (Aansluiting Domineesweg)	24	-	-	-
Aframen kapitaallasten 2027 Nieuwe bushaltes kom Urk	13	-	-	-
Aframen kapitaallasten 2027 ICT Omgevingswet	28	-	-	-
Stoppen met wijkbrandweer	10	10	10	10
Verlagen subsidieplafond Varend Erfgoed	10	10	10	10
Verlagen kwaliteit beheer begraafplaatsen en sportvelden	63	63	63	63
Geen service door wijkbeheer bij evenementen	53	53	53	53
Versoberen fysiek Werkcentrum/ werkcentrum integreren onder Stevige Lokale Teams (SLT)	-7	13	13	13
Effectueren Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief)	70	70	70	70
Verhogen afvalstoffenheffing naar 100% kostendekkendheid	70	-	-	-
Verhogen havengelden naar 100% kostendekkendheid	40	40	40	40
Verhogen marktgelden naar 100% kostendekkendheid	9	9	9	9
Verhogen secretarieleges	14	14	14	14
Verhogen leges omgevingsvergunningen	220	220	220	220
Grotendeels stoppen met vaste telefoonnummers	11	11	11	11
Verlagen budget incidentele subsidies	25	25	25	25
Stoppen met Tim en overgaan naar YOUForce voor het tijdschrijven	16	16	16	16
Laten vrijvallen stelpost inflatie investeringen	90	-	-	-
Totaal	1.121	982	640	643

Toelichting

Wij delen de bezuinigingsvoorstellen in een aantal categorieën in.

- Onderuitputting op budgetten
- Efficiënte maatregelen in de organisatie
- Beleidsinhoudelijke maatregelen
- Verhogen leges en heffingen

Onderuitputting op budgetten

Op een beperkt aantal budgetten is geconstateerd dat zich nog onderuitputting voordoet. Deze budgetten zetten wij in voor het bereiken van onze doelstelling.

Verlagen van het subsidieplafond voor Varend Erfgoed

Voor de subsidie in het kader van Varend Erfgoed was het budget € 35.000. In de praktijk blijkt de laatste jaren dat het budget hiervoor niet is uitgeput. Wij houden € 10.000 op dit budget over. In deze begroting ramen wij dit bedrag van € 10.000 af. Hiermee kunnen wij gedeeltelijk de bezuinigingstaakstelling invullen.

Aframen Kapitaallasten diverse projecten

De lopende investeringsprojecten zijn allemaal nog een keer met de projectleiders doorgenomen. Hierbij is vooral gekeken naar projecten die in 2026 afgerond zouden moeten worden. Financiële regelgeving (Het BBV (Besluit begroten en verantwoorden voor provincies en gemeenten)) geeft aan dat zodra de investeringen in gebruik zijn genomen, hierover moet worden afgeschreven. De afschrijving start het jaar nadat het project in gebruik is genomen. Voor een aantal project geldt dat deze niet in 2026 worden afgerond. Het gevolg daarvan is dat de hiervoor gereserveerde kapitaallasten in 2027 niet worden gerealiseerd. Indien deze wel in de begroting zijn opgenomen, kunnen deze vrijvallen. Dit geldt voor de volgende projecten:

Project Ensgat (aansluiting Domineesweg).

Dit project heeft een relatie met het project Spuiweg. Dit project heeft vertraging opgelopen.

Project ICT Omgevingswet

Dit project wordt niet in 2026 afgerond.

Grond gemeentewerf

Bij de Kadernota 2027 is besloten om voor de vernieuwing van de gemeentewerf met een nieuw voorstel te komen. In de begroting stonden kapitaallasten gereserveerd voor de grond van een nieuwe locatie. Door de vertraging worden de gereserveerde kapitaallasten in 2027 niet gebruikt, vandaar dat deze vrijvallen.

Verbouwing fase 2 gemeentehuis

De verbouwing wordt niet in 2026 opgeleverd. Daarom kunnen de gereserveerde kapitaallasten voor 2027 vrijvallen.

Nieuwe bushaltes kom Urk

Door uitstel van het project schuiven investeringen door. Hierdoor kunnen de kapitaallasten vrijvallen.

Vervangen dak Petrus Dathenuschool

Dit project wordt niet in 2026 afgerond, daardoor kunnen de kapitaallasten vrijvallen.

Systeemwijziging herrekening van riool- en afvalstoffenheffing

De rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn herrekend en in de begroting opgenomen. De berekening van de heffingen geschiedt op basis van landelijke regelgeving. Twee componenten (overhead en btw-compensatiefonds) berekenden wij extra-comptabel en bij de jaarrekening verwerkten wij de effecten hiervan bij de storting, dan wel opname uit de het rioleringsfonds, dan wel de voorziening afvalstoffenheffing.

Met ingang van Begroting 2027 nemen wij ook de bijdrage overhead en compensabele BTW in de begroting op. Het gevolg hiervan is dat wij nu werken met 1 systeem in plaats van 2 systemen zoals in de begrotingen van eerdere jaren. Nadrukkelijk geven wij aan dat deze systeemwijziging geen gevolgen heeft voor de te betalen tarieven rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Geen gebruik maken van stelpost inflatie investeringen voor het jaar 2027

In de Begroting 2026 is een stelpost opgenomen voor de toekomstige inflatie van projecten die in eerdere jaren door de gemeenteraad zijn geaccordeerd en die nog niet tot realisatie zijn gekomen. Deze stelpost biedt dekking voor de verwachte hogere kapitaallasten. Deze post kan vrijvallen voor het jaar 2027.

Efficiënte maatregelen in de organisatie

Grotendeels stoppen met vaste telefoonnummers

In dit voorstel worden mobiele nummers rechtstreeks gekoppeld aan Teams-bellen, waardoor vaste telefoonnummers voor de meeste medewerkers kunnen vervallen. Alleen voor noodzakelijke functies blijven vaste nummers beschikbaar. Dit leidt tot lagere lasten voor telefonie en beheer, terwijl de bereikbaarheid behouden blijft.

Breder gebruik YouForce

Voor de tijdregistratie gebruikt gemeente Urk op dit moment de applicatie TIM. Via de reeds beschikbare applicatie YouForce (HRM-pakket) is dit ook mogelijk. Wanneer wij gebruik gaan maken van YouForce, spelen wij het gebruik van TIM vrij en kan dit contract worden beëindigd. Ook is onderhoud en beheer niet meer noodzakelijk.

Beleidsinhoudelijke bezuinigingsmaatregelen

Stoppen met wijkbrandweer.

Het initiatief dat wij afnemen van de Veiligheidsregio is geen wettelijke taak. Het is een mooi initiatief, echter gezien de financiële situatie van onze gemeente stellen wij voor deze taak niet meer van de veiligheidsregio af te nemen.

Verlagen budget voor incidentele subsidies voor sport en cultuur.

Gezien de financiële situatie van de gemeente brengen wij het budget voor incidentele budgetten cultuur terug met € 15.000 en voor sport naar € 10.000. Wij blijven de cultuur en sportsector helpen om op andere wijzen geld voor hun activiteiten te genereren. De verlaagde budgetten nemen wij op in de subsidieplafonds.

Verlagen kwaliteit beheer begraafplaatsen en sportvelden

Een belangrijk taak van het wijkbeheer is het beheren van de begraafplaatsen en de sportvelden. Dit wordt met heel veel toewijding gedaan waardoor oprecht te zeggen is dat wij één van de mooiste begraafplaatsen van Nederland hebben en ook een sportcomplex waar menig vereniging jaloers op is. Echter dit kost ook geld. Met de inzet van eigen mensen wordt deze kwaliteit gerealiseerd. Door mutaties als gevolg van pensionering en intern doorschuiven is er zowel bij het de begraafplaats als de sportvelden een vacature.

Door mutaties als gevolg van pensionering en intern doorschuiven is er zowel bij het de begraafplaats als de sportvelden een vacature. Het bezuinigingsvoorstel betreft een wat minder hoog beheer kwaliteitsniveau na te streven. Dit realiseren we door niet beide functies in te vullen, maar door 1 algemeen medewerker wijkbeheerder te werven die wordt ingezet op de begraafplaats en bij de sportvelden. Hierdoor bezuinigen wij 1 formatieplaats. Nog steeds zal de kwaliteit van beide locaties goed zijn, echter niet meer op het niveau dat het nu is. De medewerkers zullen er alles aan proberen te doen om het op peil te houden, maar de consequentie van deze bezuiniging is wel dat de beheerkwaliteit afneemt.

Stoppen met het verlenen van service bij evenementen

Een belangrijk taak van het wijkbeheer is het faciliteren van alle evenementen op Urk. Denk aan het halen en brengen van hekwerken, brengen van vuilnisbakken, het opruimen na evenementen, etc. Dit is geen wettelijke verplichting voor een gemeente, maar een service naar de burgers die zeer gewaardeerd wordt op Urk. Deze inzet kost wel veel uren van de gemeentelijke organisatie. Wij stellen voor om evenementen op Urk niet meer te faciliteren vanuit wijkbeheer. Hierdoor neemt het takenpakket af en kan de formatie via natuurlijk verloop krimpen. Dit levert een besparing op. Het gevolg van deze bezuiniging is dat organisatoren van evenementen, maar ook de tentenkampen, zelf via commerciële partijen hekken zullen moeten regelen en het schoonmaken moeten verzorgen.

Bijstellen dienstverleningsovereenkomst Concern voor Werk

Terugbrengen van het aantal uren accountmanagement actief voor het werkgeversservicepunt (WSP). We bekostigen hen voor 60 uur per week. We stellen voor om dit terug te brengen naar 36 uur in de week wat structureel ongeveer 80.000 euro oplevert. Hiermee gaan wij efficiënter om met capaciteit.

Versoberen fysiek werkcentrum/ werkcentrum integreren onder Stevig Lokaal Team

U heeft besloten om € 100.000 vrij te maken voor de realisatie van een Werkcentrum. Het is een wettelijke verplichting om een werkcentrum te realiseren. We hebben onderzocht hoe we kunnen voldoen aan onze wettelijke verplichting, maar met minder kosten. Daarnaast zien we een kans om het werkcentrum mee te nemen in de integrale toegang (jeugd & WMO) onder de hervormingsagenda/ Stevige Lokale Teams (SLT). Het nieuwe plan levert structureel lagere lasten op.

Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief)

Tot nu toe is de gemeente Urk alleen voor de huishoudelijke hulp de eigen bijdrage (abonnementstarief; € 21,80 per maand). Gemeente Urk heeft de ruimte die eigen bijdrage op te leggen voor alle maatwerkvoorzieningen Wmo. Dit is ook in de verordening opgenomen. Voorstel is om de eigen bijdrage Wmo toe te passen met ingang van 1 januari 2027. Het Rijk houdt bij de uitkering gemeentefonds rekening met de inning van de eigen bijdrage. Hiermee brengen we landelijke regelgeving in de praktijk.

Verhogen van leges en heffingen

Gemeenten voeren wettelijke taken uit en mogen voor bepaalde taken leges en heffingen in rekening brengen bij de burgers die deze taken afnemen. Denkt u hierbij aan bouwvergunningen, maar ook een huwelijk. Wij zien al een aantal jaar achtereen dat wij voor deze taken meer kosten maken dan dat wij bij de burger hiervoor in rekening brengen. Dit heet de kostendekkendheid van de leges.

Wanneer de kosten hoger zijn dan de heffingen en leges betekent dit dat alle burgers van de gemeente Urk deze extra kosten moeten betalen. Wij vinden dat niet juist.

Daarom streven wij naar het 100% kostendekkend maken van de heffingen en leges. Dit doen wij dan direct bij deze begroting, of we nemen dit uitgangspunt mee richting Kadernota 2028. Uw gemeenteraad heeft bij de begroting 2026 reeds raadsbreed uitgesproken dat we streven naar 100% kostendekkendheid. Een uitzondering hierop zijn de tarieven voor begraven. Hiervoor heeft de gemeenteraad bij de begroting 2026 een motie aangenomen die aangeeft dat 70% voldoende is.

Binnen deze Programmabegroting verhogen wij de navolgende leges en heffingen.

Verhogen secretarieleges.

Voor een gedeelte van de dienstverlening van burgerzaken worden leges in rekening gebracht. Sommige leges hebben een maximumtarief. Voor anderen staat het de gemeente vrij de hoogte van de leges te bepalen. Uiteraard binnen de grenzen van de kostendekkendheid. Wij zijn op dit moment niet kostendekkend. We maken in deze begroting een begin met het meer kostendekkend maken van deze leges. Bij de Kadernota 2028 komen wij uitgebreid terug op de mogelijkheden om de kostendekkendheid van secretarieleges te verhogen. Dit jaar passen wij de tarieven aan van huwelijken. Op Urk worden bijvoorbeeld geregeld huwelijken voltrokken met een verkorte ceremonie. De tarieven van deze verkorte ceremonie staan niet in verhouding tot de kosten hiervan. Wij verhogen onder andere de tarieven voor de verkorte ceremonie om te starten de opbrengsten meer in lijn te brengen van de werkzaamheden die er tegenover staan.

Verhogen afvalstoffenheffing naar 100% kostendekkendheid

De afvalstoffenheffing was niet geheel kostendekkend. Voor 2027 werd een kostendekkendheid van 98% voorzien. Met deze aanpassing worden wij 100% kostendekkend.

Verhogen havengelden naar 100% kostendekkendheid

De havengelden zijn niet geheel kostendekkend. Voor 2027 werd een kostendekkendheid van 97% voorzien. Met deze aanpassing worden wij 100% kostendekkend. Vorig jaar is een verhoging doorgevoerd op de havengelden. Nu komt hierop een tweede verhoging. Het risico blijft aanwezig dat booteigenaren op zoek gaan naar een alternatief.

Verhoging leges omgevingsvergunningen

Wij verhogen de baten van omgevingsvergunning op basis van de opbrengsten in 2026 structureel met € 200.000. Hiermee zijn de omgevingsvergunningen nog niet kostendekkend. De stap op te komen naar volledige kostendekkendheid is erg groot. Deze kunnen wij niet in één stap maken, zonder dat dit grote gevolg heeft voor onze concurrentiepositie als gemeente Urk. Ook heeft dit gevolgen voor onze inwoners die bouwvergunningen aanvragen. Dit vereist nadere bestudering. Vandaar dat wij richting Kadernota 2028 met een nader concreet voorstel komen. Vooruitlopend op deze analyse verhogen wij wel alvast genuanceerd tarieven, wat naar verwachting in totaal € 20.000 oplevert.

Verhogen marktgelden

De marktgelden zijn niet geheel kostendekkend. Voor 2027 werd een kostendekkendheid van 70% voorzien. De stap om in 2027 kostendekkend te zijn is te groot. Vandaar dat wij de baten verhogen met € 9.000 en hier de tarieven op aanpassen. Tegelijkertijd doen wij onderzoek en formuleren wij voorstellen om de kostendekkendheid verder te verhogen en mogelijk tot 100% te komen. Bij de Kadernota 2028 zullen wij u deze maatregelen aanreiken.

Niet meegenomen bezuinigingsvoorstellen

In onderstaand overzicht zijn voorstellen opgenomen waarvoor het college niet heeft gekozen om door te voeren.

Niet geadviseerde voorstellen (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Verhogen leges begraven naar 80% kostendekkendheid	70	70	70	70
Totaal	70	70	70	70

Verhogen leges begraven naar 80% kostendekkendheid

Overwogen is om voor te stellen om de kostendekkendheid voor begraven te verhogen naar 80%. Deze maatregel wordt niet voorgesteld omdat bij de begrotingsbehandeling voor 2026 de gemeenteraad zich unaniem heeft uitgesproken om de tarieven op begraven te beperken tot een kostendekkendheidspercentage van 70%. Uit de paragraaf lokale heffingen blijkt dat dit nagenoeg is bereikt, vandaar dat voor het jaar 2027 wordt voorgesteld de tarieven zo te laten. Wel onderzoeken wij richting Kadernota 2028 in hoeverre wij de tarieven moeten aanpassen om de kostendekkendheid op 70% te behouden.